

TAMPEREEN YLIOPISTO

FAT SHAMING JA LIHAVUUSDISKURSSIT SOSIAALISESSA MEDIASSA

#fatshamingweek Twitterissä lokakuussa 2013

TIIU AIRISTOLA

Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden tiedekunta

Sosiologian pro gradu -tutkielma

Ohjaaja: Olli Pyyhtinen

Toukokuu 2017

TIIVISTELMÄ

Tampereen yliopisto

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

AIRISTOLA, TIU: Fat shaming ja lihavuusdiskurssit sosiaalisessa mediassa – #fatshamingweek

Twitterissä lokakuussa 2013

Sosiologia

Pro gradu -tutkielma, 98 sivua

Ohjaaja: Olli Pyyhtinen

Toukokuu 2017

Tarkastelen pro gradu -tutkielmassani, miten lihavuutta tuotettiin Twitterin #fatshamingweek (FSW) -keskustelussa lokakuussa 2013. Fat shaming viittaa lihaviin häpäisyyn tai heihin kohdistuvaan alentavaan puheeseen. Tässä tutkielmassa fat shamingiä tarkastellaan vihapuheen kategoriaan kuuluvana. Aiemmissa tutkimuksissa on todettu, että lihavat ihmiset kokevat syrjintää niin koulussa, työelämässä kuin mediarepresentaatioissa. Laajennan tutkielmani kautta tutkimuskenttää sosiaalisen median kontekstiin.

Tutkimusaineistona on 500 kappaletta Twitterissä FSW:n aikana esiintynyttä twiittiä. Netnografiseen arkistoaineistoon ja diskurssianalyttiseen analyysimetodiin nojaten identifioin aineistosta tapoja, joilla lihavuutta tuotetaan ja, miten siitä puhutaan.

Aineisto jakautuu kahteen erilaiseen tarkastelutapaan, fat shamingiä toteuttaviin- ja sitä vastustaviin twiitteihin. Fat shamingiä toteuttavien kategoriassa esiintyy kolme diskurssia, joiden kautta lihavuutta tuotetaan. *Terveysdiskurssissa* lihavuutta tarkastellaan lääketieteellisten ja ravitsemuksellisten argumenttien avulla, mitkä pyritään esittämään tutkimustietoon pohjautuvina totuuksina. *Kauneusdiskurssissa* hoikkuus näyttäytyy kauneuden perustana, ja kauneusihanteet universaaleina. Vihapuhe kohdistuu sen puitteissa erityisesti naisiin. *Huonon ihmisen diskurssissa* lihava representoidaan eri tavoin muita huonompana ihmisenä. Lihavuus nähdään ei-toivottuna ominaisuutena, jota ei voida korvata muilla yksilöllisillä ominaisuuksilla.

Fat shamingiä vastustavien twiittien kategoriassa ilmenee kaksi diskurssia, joiden kautta lihavuutta tuotetaan. *Koston diskurssi* ilmenee pyrkimyksenä kostaa lihaviin niin FSW:n aikana kuin muulloin kokema syrjintä. Ajoittain poliittisenkin ulottuvuuden sisältävässä *vastapuheen diskurssissa* esitetään vasta-argumentointia fat shamingille ja korostetaan fat acceptance -ajattelua.

Fat shaming näyttäytyy tutkielman valossa sukupuolittuneena ilmiönä. Naisten lihavuus representoidaan miesten lihavuutta negatiivisempana.

Asiasanat: Fat shaming; syrjintä; vihapuhe; fat acceptance; sosiaalinen media; Twitter; netnografia; diskurssianalyysi

Sisällys

1.	Johdanto	2
2.	Keskeiset käsitteet ja aiempi tutkimus	6
2.1	Lihavuus ja lihaviin kohdistuva syrjintä	6
2.2	Sosiaalinen media	17
2.3	Vihapuhe.....	24
3.	Tutkimusmenetelmät ja aineisto.....	28
3.1	Netnografia.....	28
3.2	Diskurssianalyysi	30
3.3	Aineisto.....	32
3.3.1.	Twitter ja twiitit tutkimusaineistona	36
4.	Fat shaming -diskurssit	38
4.1	“Obesity is the disease. Diet is the cure.” – Terveysdiskurssi	43
4.2	“Fat people are visually offensive.” – Kauneusdiskurssi	47
4.3	“Fat people have a fat chance at making anything themselves” – Huonon ihmisen diskurssi	53
5.	Fat shamingiä vastustavat diskurssit	67
5.1	“Ugly shlubs” – Koston diskurssi	72
5.2	“#fightthepower” – Vastapuheen diskurssi.....	76
6.	Lopuksi.....	83
6.1	Diskurssit lihavuuden tuottajina.....	83
6.2	Pohdintaa – Twitter-aineiston erityispiirteitä ja jatkotutkimusehdotuksia	87
	Lähteet.....	89
	Kirjallisuus.....	89
	Internet-lähteet.....	97

1. Johdanto

Esseisti Anu Silfverberg kysyy Image-lehden artikkelissaan, miksi pyrimme toteuttamaan kauneusihanteita, vaikka vastustamme niitä.¹ Ulkonäköön liitetty odotukset ja siitä aiheutuvat yksilölliset paineet ovat harvalle vieraita. Etenkin ruumiinpaino nousee usein esiin esimerkiksi televisio-ohjelmien, uutisten ja mainosten aiheena. Lihavuus näyttäytyy ei-toivottuna tekijänä, josta halutaan päästä eroon. Lihavat ihmiset määritellään ruumiinkokonsa vuoksi laiskoiksi ja saamattomiksi.

Tarkastelen tässä sosiologian pro gradu -tutkielmassa Twitterissä lokakuussa 2013 käytyä *Fat Shaming Week* (FSW) -keskustelua. Termille *fat shaming* ei ole virallista määritelmää, mutta sen voisi vapaasti suomentaa esimerkiksi lihaviin häpäisyksi tai heihin kohdistuvaksi alentavaksi puheeksi. Huonon suomennoksen vuoksi käytän kuitenkin tutkielmassani alkuperäistä englanninkielistä termiä. Fat shaming pitää sisällään laaja-alaista lihaviin ihmisten vähättelyä, syyllistämistä ja syrjintää, mitä tapahtuu niin koulussa, työelämässä kuin mediarepresentaatioissa.

Tutkielman aineistona ovat satunnaisotannalla valitut fatshamingweek-hashtagin² alla kyseisen viikon aikana lokakuussa 2013 esiintyneet Twitter-julkaisut. Pysin selvittämään netnografista tutkimusotetta ja diskurssianalyysiä hyödyntäen, miten lihavuus näyttäytyy sosiaalisessa mediassa. Keskustelussa nousevat esille toisiaan vastaan asettuvat tarkastelutavat, fat shamingiä toteuttavat ja sitä vastustavat twiitit. Tutkielman tavoitteena on selvittää, miten lihavuutta tuotetaan fat shaming -twiiteissä ja miten fat shamingiä vastustavissa twiiteissä tähän vastataan.

Lihavuustutkija Hannele Harjunen (2004, 258) esittää, että pyrkimys hävittää lihavuus hyväksytään kulttuurissamme tarkoituksenmukaisena hoikkuusnormin tavoitteluna. Lihavaruumis representoituu tuottamattomana ja tehottomana (Harjunen 2017, 11), mitä voidaan tarkastella myös huonon kansalaisuuden käsitteellä. 2000-luvulla kunnon kansalaisuutta määrittelee yksilön vastuu omasta terveydestään, hyvinvoinnistaan ja menestyksestään. Ihmiset, jotka kaipaavat rakenteellista apua tai kieltäytyvät uusintamasta valkoista, heteronormatiivista, ruumiltaan kyvykästä järjestelmää, rikkovat vallitsevaa tilannetta ja joutuvat marginalisoiduksi. Muun muassa

---

¹ Silfverberg, Anu (12.4.2017) Miksi toteuttaa kauneusihanteita, joita inhoaa?

² Lisäämällä sosiaalisessa mediassa halutun sanan eteen hashtagin, eli aihetunnisteen (#), twiitti yhdistyy kyseisen hashtagin ympärillä käytyyn laajempaan Twitter-keskusteluun (Murthy 2013, 3).

lihavat ihmiset näyttäytyvät vastuuttomina kansalaisina, jotka kuluttavat liikaa resursseja, eivätkä onnistu ylläpitämään yhteiskuntasopimusta. (Pausé 2015.) Yhdysvaltain korkein lääkintäviranomaisena leimasi lihavuuden sisältäpäin kumpuavaksi joukkotuhoaseitakin vaarallisemmaksi uhkaksi, ja vaati kulttuurista muutosta, jonka myötä taistella ja voittaa sitä vastaan käytävä sota (Robison, Putnam & McKibbin 2007, 143; Biltekoff 2007, 29).

Fat shaming voidaan mieltää *weightismiksi*, jonka voisi suomentaa painoon kohdistuvaksi syrjinnäksi tai ennakkoluuloksi. Kuvaavan suomennoksen puuttuessa, ja ilmiön aatteellisuutta korostaakseni, käytän kuitenkin termin englanninkielistä vastinetta. Weightism voidaan nähdä poliittisesti hyväksyttynä ennakkoluulon muotona, joka pitää sisällään vahingoittavien käsitysten järjestelmän, jonka avulla tuomitaan suuremman ruumiin omaavia henkilöitä. Mitä enemmän henkilö painaa, sitä voimakkaammin häntä syrjitään, mutta jo viidenneksen ihannepainonsa yläpuolella olevat kokevat syrjintää. Weightismin voidaan nähdä vaikuttavan kaikkiin ihmisiin luomalla pelkoa lihomisesta ja sitä kautta leimautumisesta. (Maine 2000, 18.) Tämä kuvastaa erinomaisesti myös FSW:tä, jossa fat shaming ei kohdistunut ainoastaan lihaviin ihmisiin, vaan myös niihin, jotka eivät täysin vastanneet ihannepainoaan.

Fat shamingiä lähestytään tutkielmassa vihapuheena. Vihapuheella on kolme olennaista piirrettä, joista ensimmäinen on, että se kohdistetaan tietynlaisen piirteen omaavaan henkilöön tai ryhmään. Toiseksi vihapuhe stigmatizoi kohderyhmää liittämällä siihen yleisesti negatiiviseksi luokiteltuja ominaisuuksia. Kyseiset piirteet voi yhtäältä nähdä oikaisua vaativina, jolloin voidaan saavuttaa hyväksyntää niistä eroon päästessä. Toisaalta piirteet voidaan nähdä muuttumattomina tekijöinä, minkä johdosta kyseinen ryhmä tuomitaan pysyvästi. Vihapuheen kolmanneksi piirteeksi esitetään, että se oikeuttaa syrjintään. (Parekh 2012, 10–41.) FSW:n aikana vihapuhe ja syrjintä kohdistettiin lihaviin ihmisiin esittämällä heidät esimerkiksi laiskoina ja itsestään huolta pitämättöminä.

Tutkielmassa seurataan *fat studies* -tutkimussuunnan lähtökohtaa käyttämällä ylipainon sijaan sanaa lihava. Fat studiesin tarkoituksena on muovata käsityksiä lihavuudesta ja lisätä lihaviin ihmisten sosiaalista hyväksyntää. Käyttämällä perinteisen lihavuustutkimuksen vastaisesti sanaa lihava, viestitään, että lihavuudessa ei ole välttämättä mitään ”yli” tai ”liikaa”. Sillä pyritään karsimaan lihavuuteen usein liitettyä negatiivista sävyä ja luomaan siitä neutraalin arkikielessä käytössä olevan sanan. (Harjunen & Kyrölä 2007, 15–16; Eller 2014, 220.) Tutkielmassa noudatetaan HAES-näkökulmaa (Health at Every Size), jonka avulla pyritään horjuttamaan laihdutuksen ja

terveyden itsestään selvänä pidettyä yhteyttä. HAES-paradigma korostaa terveyden kohentamista sellaisenaan eikä siihen liitetä itsestään selvänä osana vaatimusta laihduttamisesta. Näkemyksen mukaan kaikki voivat olla terveitä koostaan riippumatta. (Harjunen & Kyrölä 2007, 15–16, 304.)

Twitteristä on muovautunut merkittävä ihmisten välisen kommunikaation väline (Sinnappan, Farrell & Stewart 2010, 3–4). Jani Kaisto ja Miikka Pyykkönen (2010, 9) esittävät, että vallankäyttöä analysoivien tekstien tulisi kuvata tarkasti vallankäytön toimintamenetelmiä ja nostaa sitä esiin paikoista, joissa sen ei ole aiemmin oletettu vaikuttavan Tutkielman tarkoituksena on avartaa julkista keskustelua fat shamingistä hiljaisesti hyväksyttynä syrjinnän muotona. Fat shaming on syrjintää, jota ei koeta samalla tavoin ongelmallisena kuin monia muita syrjinnän muotoja. Haluan tutkielmallani nostaa esiin erään lihaviin kohdistuvan hallinnan muodon, fat shamingin, jonka avulla lihavat pyritään ajamaan periferiaan.

Kysyn tutkielmassani samaa kuin suomalaisen yhteiskuntatieteellisen lihavuustutkimuksen pioneirit Katariina Kyrölä ja Hannele Harjunen (2007, 10) teoksessaan *Koolla on väliä! – Lihavuus, ruumisnormit ja sukupuoli*, miksi lihavuutta on niin vaikea hyväksyä?

Tutkielmani pääkysymys ja alakysymykset ovat:

Miten lihavuutta tuotetaan Twitterin FSW -keskustelussa?

Millä tavoin fat shaming -twiiteissä puhutaan lihavuudesta, fat shamingistä ja FSW:stä?

Millä tavoin fat shamingiä vastustavissa twiiteissä puhutaan lihavuudesta, fat shamingistä ja FSW:stä?

Tutkielmani rakentuu siten, että luvussa kaksi esittelen aihepiirin kannalta keskeisiä käsitteitä ja näiden parissa aiemmin tehtyä tutkimusta. Ensin käsittelen lihavuutta ja lihaviin kohdistunutta syrjintää. Tämän jälkeen paneudun sosiaalisen median käsitteeseen ja noston esille sitä käsittelevää tutkimusta. Lopuksi tarkastelen vihapuhetta ja siitä esitettyä teoriaa.

Luvussa kolme esittelen tutkimuksen metodin ja aineiston. Kuvailen ensin netnografiaa ja diskurssianalyysiä tutkimusmenetelminä. Tämän jälkeen esittelen tutkimusaineistoni. Lopuksi noston esiin twitter-aineiston erikoispiirteitä.

Luvuissa neljä ja viisi analysoin tutkimusaineistoani. Näistä ensimmäisessä käsittelen fat shaming - twiittejä ja nostan esiin kolme puhetapaa, *terveysdiskurssi*, *kauneusdiskurssi* ja *huonon ihmisen diskurssi*, joiden kautta twiiteissä puhutaan lihavuudesta. Jälkimmäisessä luvussa käsittelen fat shamingiä vastustavia twiittejä ja esittelen aineistosta identifioimani kaksi puhetapaa, *koston diskurssi* ja *vastapuheen diskurssi*.

Luvussa kuusi teen yhteenvetoa aineistossa esiintyneistä diskursseista ja vertailen keskenään fat shamingiä toteuttavien ja sitä vastustavien twiittien puhetapoja ja vertailen niitä aiemmin lihavuudesta ja lihavien kokemasta syrjinnästä tehtyyn tutkimukseen. Käsittelen myös sitä, miten twiitit toimivat tutkimusaineistona. Nostan lisäksi esiin jatkotutkimusehdotuksia.

2. Keskeiset käsitteet ja aiempi tutkimus

2.1 Lihavuus ja lihaviin kohdistuva syrjintä

Ruumiillisuus nousi sosiologisen tutkimuksen piiriin 1980-luvulla ja on sittemmin vakiinnuttanut asemansa tieteenalan tutkimuksessa ja keskustelussa (Bury 2000, 172). Aikaisemmin ruumis nähtiin muun muassa sosiaalisten ongelmien, kuten alkoholismin, kautta. Myöhemmin ruumista on alettu tarkastella yksilöllisyyden ja kokemuksen näkökulmista. Parhaillaan vallitsee näkemys, jonka mukaan ruumis representoi, tai esittää jotain, toimien myös kommunikoinnin välineenä. (Kangas, Karvonen ja Lillrank 2000, 154–157.)

Nancy Scheper-Hughes ja Margareth Lock (1987) ovat esitelleet kolme erilaista tapaa tarkastella ruumista. Ruumis-minä käsittää eletyt yksilölliset kokemukset. Sosiaalinen ruumis puolestaan nähdään muun muassa sosiaalisten suhteiden ja sukupuolen representoinnin välineenä. Poliittinen ruumis pitää sisällään vallan ja kontrollin näkökulmat. Se toimii työkaluna, joka toteuttaa esimerkiksi kurinpitoa tai vastustusta. Lihava ruumis oli kuitenkin erityisesti vielä 90-luvun puolivälissä jätetty ruumiillisuuden tutkimuksissa selvästi vähäisemmälle huomiolle. Lihavuus ja kokemukset lihavuudesta jätettiin joko kokonaan huomiotta tai sitä käsiteltiin vain keskusteltaessa laihtumisesta tai hoikkuuspyrkimyksistä. (Harjunen 2009, 11–12.)

Harjusen (Ibid., 12) mukaan lihavuutta on perinteisesti tarkasteltu ainoastaan lääketieteen näkökulmasta, minkä myötä siitä on muodostunut medikalisoitu terveydentila. Medikalisaatiolla viitataan elämän lääketieteellistymiseen. Sen myötä entistä useammat elämän osa-alueet ja yksilölliset poikkeavuudet pyritään selittämään lääketieteen kautta. (Tuomainen, Myllykangas, Elo & Ryyänen 1999, 8.) On tyypillistä, että paheksutuksi koettu käytös medikalisoidaan, mikä saattaa Jerome P. Kassirerin ja Marcia Angellin (1998, 53) mukaan toimia yhtenä syynä esimerkiksi lääketieteelliselle lihavuuden vastaiselle kampanjalle. Hyväksyttävää ja tervettä ruumiinpainoa on yleensä arvioitu lähinnä painoindeksin avulla. Se ei kuitenkaan ota huomioon yksilöllisiä eroja, eikä erota esimerkiksi lihasmassaa rasvakudoksesta. Tästä johtuen ainoastaan painoindeksiä tarkastelemalla saatetaan ajautua järjettömiin käsityksiin ihmisten lihavuudesta. (Robison, Putnam & McKibbin 2007, 144–145.)

Lihavuutta on 2000-luvun alusta lähtien tarkasteltu erityisesti ylipainoepidemian diskurssin viitekehyksessä, mikä leimasi lihavuuden yhdeksi tämän hetken suurimmista uhkista (Harjunen 2017, 9). Painoindeksin käyttäminen terveysriskien arvioijana on aiheuttanut merkittävän harhaluulon ylipainoepidemian laajuudessa. Lähemmin tarkasteltaessa todetaan, että väestön keskipainon nousu on ainoastaan kohtuullinen. Suurin harhaanjohtava tekijä on mielivaltaisesti muodostetut painoindeksirajat. (Robison, Putnam & McKibbin 2007, 145.) Seuraavaan painoindeksiluokkaan siirtyminen luo kuvan selvästi kasvaneesta terveysriskistä. Ylipainoepidemiadiskurssi on luonut läntisessä kulttuurissa lihavuuden ympärille moraalisen paniikin, jonka myötä lihavuudesta näyttäisi muodostuneen idealisoidun ruumiillisen kontrollin epäonnistumisen symboli. (Harjunen 2017, 9, 42–43.) Moraalinen paniikki syntyy yleensä aikakausina, joissa ilmenee nopeaa sosiaalista muutosta. Siihen sisältyy usein katastrofitilanteille tyypillistä sanastoa ja yhteiskunnallinen huoli kohdistetaan helposti johonkin leimautuneeseen ryhmään. (Campos ym. 2006, 58.)

Ylipainoepidemiadiskurssia ja painonpudotuksen hyötyä perustellaan usein harhaanjohtavien tai jopa keksittyjen tilastojen kautta. (Harjunen 2017, 43; Kassirer & Angell 1998, 52) Tästä voidaan mainita esimerkkinä Yhdysvaltojen tartuntatautien valvontakeskuksen tuottamassa raportissa esitetty väite, jonka mukaan Yhdysvalloissa kuolisi ylipainon tai lihavuuden johdosta vuosittain 400 000 ihmistä. Raportin tutkimusmenetelmää kohtaan osoitetun voimakkaan kritiikin johdosta lihavuudesta johtuvien kuolemien vuosittaista määrää laskettiin alkuperäiseen väitteeseen nähden 94 prosentilla, alle 26 000:een. (Harjunen 2017, 43.) Voidaan ajatella, että lihavat ihmiset ovat joutuneet tänä muutoksen ja epävarmuuden aikakautena yhteiskunnallisen tarkkailun ja syytösten kohteeksi.

Lihavuus leimaa yksilöä niin ankarasti, että sen vaikutukset seuraavat mukana läpi koko elämän. Sosiaalisten vaikutusten, kuten yksinäisyyden, kiusatuksi tulemisen ja subjektiivisesti koettujen epävarmojen tulevaisuuden näkymien lisäksi lihavuudesta koituu taloudellista haittaa. Vanhempien on todettu, taloudelliset- ja koulumenestystekijät huomioiden, panostavan taloudellisesti vähemmän esimerkiksi liHAVAN lapsen jatkokoulutukseen verrattaessa hoikempiin saman ikäisiin. Myöhemmin elämässä lihavuuden vaikutukset näkyvät muun muassa lihavien naisten hoikempia matalampana palkkana. Mitä korkeampi ruumiinpaino, sitä vähemmän nainen tienaa työssään elämänsä aikana. Lihavan ihmisen kokema syrjintä on laajalle ulottuvaa. Syrjintä tietyllä

elämänalueella vaikuttaa muihin elämänalueisiin. Teini-ikäisenä koettu syrjintä voi aiheuttaa esimerkiksi vaatimattomampaan korkeakouluun hakemista. (Eller 2014, 231–232.)

Lihavuuden leimaamista voidaan tarkastella kanadalaisfilosofi Ian Hackingin vuonna 1986 esittelemän *making up people* -käsitteen kautta. Se kuvastavaa aiemmin tavanomaisena pidetyn asian tai toimintatavan muovautumista erityishuomiota vaativaksi. Siinä ollaan kiinnostuneita muun muassa siitä, miten luokittelu vaikuttaa ihmisiin. Sen mukaan yksilö reagoi häneen asetettuihin luokitteluihin. Väitänkin, että lihavat ihmiset saattavat reagoida yhteiskunnan käsityksiin vääränlaisesta ulkomuodostaan, ja alkaa myös itse kokea ruumiinsa ei-toivottuna.

Perinteisemmän tutkimuksen keskittyessä tarkastelemaan lihavuutta lääketieteen diskurssin kautta, on 2000-luvulta lähtien lihavuutta ja lihavien kokemia syrjintää tutkittu enenevässä määrin myös yhteiskuntatieteellistä näkökulmasta. Shirley Wang, Kelly Brownell ja Thomas Wadden (2004, 1333 & 1336) tuovat esiin, että suositut televisio-ohjelmat pilailevat lihavien kustannuksella esittämällä heidät ahneina, huonosti työllistyneinä yksilöinä, joilta puuttuvat terveelliset ihmissuhteet. Tämän kaltainen toiminta on osaltaan tuottamassa sitä poikkeuksellista lopputulosta, että lihaviksi identifioituvat eivät itsekään ajattele positiivisesti omasta sisäryhmästään. Tämä on poikkeuksellista, sillä vähemmistöryhmiin kuuluvat pitävät tyypillisesti yllä sisäistä yhtenäisyyttään muun muassa ajattelemalla omasta sisäryhmästään positiivisesti.

Debbie Rodan (2015) tarkastelee artikkelissaan australialaista painonpudotukseen liittyvää tositelevisio-ohjelmaa. Hänen mukaansa ohjelma toteutti ja tuotti fat shamingiä. Osallistuja häpäistiin esimerkiksi julkaisemalla hänestä vanha valokuva, jossa esiintyy nuorena ja hoikempana, implikoiden tällä tavoin ajatusta, että ihminen on päästänyt itsensä lihomaan. Toisaalta fat shamingiä toteutettiin julkaisemalla kuvamateriaalia epäterveellisestä ruoasta osallistujien huoneissa, minkä avulla uusinnetaan stereotypiaa lihavuudesta tahdonvoiman ja ylisyömisien seurauksena.

Chelsea Heuer, Kimberly McClure ja Rebecca Ouhl (2011) puolestaan osoittavat, että internet-uutisten visuaaliselle sisällölle on tyypillistä lihavien henkilöiden toistuva leimaaminen. Heidän aineistossaan lihavia esittäneet kuvat sisälsivät selvästi muita kuvia useammin syömiseen liittyviä tilanteita, ja olivat lisäksi harvemmin liikunta-aiheisia. Lisäksi normaalipainoisiksi identifioituneet henkilöt esittivät kuvissa huomattavasti lihavia useammin esimerkiksi asiantuntijoita.

Helena Sandberg (2004) tutkii puolestaan, miten lihavuus esitetään medioissa ja minkälaisia vaikutuksia sillä saattaa olla yleiseen käsitykseen lihavuudesta. Lihavuus esitettiin tutkimuskohteena olleiden neljän ruotsalaisen sanomalehden artikkeleissa terveydellisenä ja kosmeettisena ongelmana. Lisäksi paino nähtiin usein dikotomiana. Hoikkuus nähtiin tavoiteltavana ja lihavuus asetettiin sen kiistattomaksi vastakohdaksi. Sandberg väittää, että sanomalehdet vaikuttavat merkittävästi maailmankuvaamme. Paul Camposin, Abigail Saguyn, Paul Ernsbergerin, Eric Oliverin ja Glen Gaisserin (2006, 58) mukaan sekä tieteelliset artikkelit että uutisjutut lähestyvät lihavuutta edelleen uhkaavana katastrofina, vaikka todisteet lihavuudesta terveyskriisinä ovatkin erityisen heikot.

Mediatutkija Vienna Setälä (2009) esittelee artikkelissaan puhetapoja, joiden kautta Helsingin Sanomissa keväällä 2007 toteutetussa kirjoitussarjassa, Läskikapinassa, suostuteltiin lukijoita taistelemaan lihavuutta vastaan. Ensimmäisenä Setälä nostaa esiin kansallisen diskurssin, jonka kautta pyritään vetoamaan lukijan isänmaalliseen työntekijä-minään. Tämä ilmenee muun muassa esityksinä lihavuuden aiheuttamista kalliista hoitokustannuksista, ja maamme tulevaisuuden takeena toimivista normaalipainoisista kansalaisista.

Seuraavaksi Setälä (Ibid., 277–279) tuo esiin riskidiskurssin, jossa lihavuutta lähestytään riskien minimoimisen ja eliminoimisen näkökulmasta. Kansalaiset kategorisoidaan elintapojen ja fyysisten ominaisuuksien mukaan ryhmiin, joiden avulla diskurssi pyrkii heitä puhuttelemaan. Seurauksena ilmenee yhteiskunnallisesti hyväksytyihin ryhmiin pyrkimystä. Toisaalta Setälä mainitsee, että kampanjassa tuotiin esiin niin monta riskiryhmäksi luokiteltua ryhmää, ettei kenenkään ole mahdollista olla samaistumatta johonkin niistä. Riskidiskurssiin sisältyy vahvasti ajatus lihavuudesta sairautena ja mahdollisena syynä syrjäytymiseen. Niinpä sairastuminen, tai lihominen, nähdäänkin toimintana, jossa ihminen ei kansalaista itseään tarpeeksi hyvin.

Kolmantena puhetapana esiintyy esteettisyys, joka keskittyy yksilölliseen suoriutumiseen. Tämän diskurssin kautta kansalaisille luodaan kuvaa menestyvästä yksilöstä, joka on hoikka ja sosiaalisesti hyvinvoiva. Puhetavan vahvistajana toimivat usein erilaiset menestyneet julkisuuden henkilöt, kuten urheilijat tai poliitikot, jotka esitetään kiireisinä ja paljon liikuntaa harrastavina. (Ibid., 279.) Puhetavat kuvastavat erinomaisesti sitä vallassa olevaa ajattelutapaa, jossa lihavuus nähdään sairautena ja ei-toivottuna tekijänä, josta on päästävä eroon. Kaikki Setälän esittelemät diskurssit uusintavat valta-asetelmaa, joka asettaa lihavat muihin nähden eriarvoiseen asemaan.

Lihavuustutkimusta on tehty sosiaalisen median kontekstissa vasta vähän. James Burford (2015) tarkastelee artikkelissaan yhdysvaltalaisen professori Geoffrey Millerin julkaisemasta twiitistä seurannutta keskustelua sosiaalisessa mediassa. Miller esitti twiitissä epäilyksen tohtoriopintoihin pyrkivien lihavien hakijoiden tunnollisuudesta ja tahdonvoimasta. Twiitti sai osakseen laajaa huomiota sosiaalista mediaa käyttävien tieteentekijöiden ja lihavuusaktivistien keskuudessa. Miller poisti twiittinsä saman päivän aikana ja esitti pahoittelunsa. Seuraavana päivänä uusiseelantilaisakateemikko Cat Pausé perusti Tumblr-sivun³ *Fuck Yeah! Fat PhD's*⁴. Sivua kuvaillaan visuaalisena aarreaittana, johon ihmiset saavat itse julkaista kuviaan, tarkoituksena nostaa esiin lihavien tutkijoiden saavutuksia. Burford (2015) esittää, että yhtäältä Millerin twiitin voi nähdä kuvastavan korkeakouluissa vallitsevaa lihavan ruumiin ympärille kietoutuvaa häpeää ja toisaalta *Fuck Yeah! Fat PhD's* -sivulle kuviaan julkaisseet pyrkivät uudelleen-neuvottelemaan tätä implikaatiota.

Tämän tutkielman pääkäsite fat shaming kuvastaa moniulotteista ilmiötä, jota ilmenee muun muassa edellä mainituilla tavoin erilaisten tahojen toteuttamana niin työelämässä kuin mediarepresentaatioissa. Fat shamingin voi nähdä lihavia ihmisiä sortavana, eli pyrkimyksenä hallita ja alistaa heitä. Eller (2014) esittää, että systemaattisen epäoikeudenmukainen ja tiettyä ihmisryhmää siihen kuulumisen vuoksi vahingoittava ilmiö luetaan sorroksi. Häpäiseminen on Neil Seemanin ja Patrick Lucianin (2011, 3–4) mukaan kasvattanut suosiotaan myös julkisen terveydenhuollon toimintatapana. He esittävät kuitenkin, että häpäisy-kulttuuri ei ole auttanut vähentämään lihavuutta. Sen sijaan se on lisännyt masennusta, ahdistuneisuutta ja itseinhoa. Harjunen (2017, 3) tuo esiin, että *body-shamingin*, eli ruumiiseen kohdistuvan häpäisyn tai haukkumisen on todettu lisäävän vaarallisia laihdutustottumuksia ja riskiä sairastua syömishäiriöihin.

Yhdysvalloissa vallitsee hoikkuusnormi, jonka puitteissa normatiiviset vartalotyyppit näyttäytyvät sekä terveinä että kauniina. Tätä normia rikkovat nähdään antautuvan sosiaalisesti hyväksytyn häpäisyn ja vihapuheen kohteeksi. (Eller 2014, 220.) Länsimaissa laajalti vallitsevassa *healthissmissä*, eli terveysaatteessa henkilön ruumiinpaino liitetään suoraan hänen terveyteensä, ja painon nähdään olevan jokaisen omalla moraalaisella vastuullaan. Painon ja terveyden yhteen

---

³ Tumblr on mikrobloggauksen ja -sosiaalisen median palvelu, johon voi perustaa oman muun muassa tekstiä, kuvia, videoita, sitaatteja ja chat-keskustelumahdollisuuden sisältävän blogin. (Tumblr)

⁴ Fuck yeah! Fat PhD's -Tumblr.

kietoutuminen luovat tekosyn fat shamingille. Terveysaatteen avulla voidaan verhota esteettinen inho moraaliseen huolenpitoon, mikä selittää sen saaman hyväksynnän. (Eller 2014, 233, 241.)

Maine (2000, 2) esittää, että ihmiskunta on kautta aikojen pitänyt yllä tietynlaista, ajasta ja paikasta riippuvaista, ideaalia kuvaa kauneudesta. Tämän hetkiselälle aikakaudelle on tyypillistä äärimmäisyyksiin menevä itsensä muokkaaminen, jonka tavoitteena on vastata kauneusihanteita. Tämän seurauksena ulkonäöstä on muodostunut yksilön suurin saavutus ja tapa representoida itseään. Sekä talous että teknologiset saavutukset pyörivät pitkälti fyysisen ulkomuodon kehittämisen ympärillä.

Harjunen (2017, 9–11) lainaa teoksessaan Patricia Venturan käsitettä neoliberaali kulttuuri (ks. Ventura 2012), jolla kuvastetaan neoliberalistisen ajattelun läpitunkevuutta ja suostuttelevuutta. Neoliberalismia ei nähdä ainoastaan talouspoliittisena suuntauksena, vaan laajemmin sosiaalisia todellisuuksia muokkaavana ideologiana tai ajatusmaailmana. Sen nähdään muokkaavan noudattamiemme arvoja ja normeja. Neoliberaalin kulttuurin voi nähdä muokkaavan myös näkemyksiämme ruumiillisuudesta. Harjunen väittääkin (2017, 11), että neoliberaali talouspolitiikka ja sen perustelut ovat kietoutuneet tämän hetkisessä läntisessä kulttuurissa perusteellisesti käsityksiin ruumiista, sukupuolesta ja terveydestä. Neoliberaalissa kulttuurissa lihava ruumis näyttäytyy epäterveellisyytensä lisäksi hintavana, tuottamattomana ja tehottomana.

Harjunen (Ibid., 2) esittää, että lihava henkilö elää jatkuvan tarkkailun alla sisäistäen sitä kautta erilaisia itsesäätelyn ja -hallinnan keinoja. Hän kuvailee tilannetta biopoliittisena painoa tarkkailevana panopticonina. Sosiologian klassikko Michel Foucault (1975, 273–279) perustaa ajatuksensa panopticonista Jeremy Benthamin vankeinhoitolaitoksen arkkitehtoniseen ratkaisuun. Panopticonissa tarkkailtava on koko ajan mahdollisesti näkyvillä tarkkailijalleen, mutta ei itse näe tarkkailijaansa. Tämä potentiaalinen tarkkailun kohteena oleminen ajaa henkilön tarkkailemaan itse itseään. Lisäksi henkilö toimii panopticonissa tiedon kohteena, mutta ei lainkaan viestinnän subjektina.

Myös Ellerin (2014, 232) mukaan lihavat ihmiset valvovat itseään. Tämä aiheutuu umpikujasta, johon he ovat yhteiskunnan normien myötä ajautuneet. Yhtäältä lihava joutuu pilkan ja syrjinnän kohteeksi, jos hän ei yritä laihduttaa ja pyrkiä saavuttamaan ruuminormeja. Toisaalta, koska ruumiinpainoon voi nähdä merkityksellisesti vaikuttavan perinnölliset ja ympäristöön liittyvät

tekijät, on nämä laihdutusyritykset usein tuomittu epäonnistumaan. Tämä puolestaan aiheuttaa ahdistusta ja jatkuvaa itsetarkkailua. Lihavan voi näin ollen nähdä joutuvan myös itsensä sortamaksi. Ilmiö lukeutuu sorroksi, jos se on systemaattisen epäoikeudenmukaista, ja vahingoittaa tiettyä ihmisryhmää olemalla kyseisen ryhmän jäseniä. Tämän pohjalta väitän, että myös lihavat ihmiset kokevat sortoa.

Harjusen (2009) väitöskirjan käsitteellisenä lähtökohtana on lihavuus monikasvoisena, sukupuolittuneena ja sosiaalisesti rakentuneena ilmiönä ja kokemuksena. Tätä käsitteistöä hyödynnän myös omassa tutkielmassani. Lähestyn kuitenkin FSW:tä sukupuolen suhteen neutraalista näkökulmasta, koska haluan tarkastella aineistoa mahdollisimman avoimin mielin, ja tehdä havaintoja aineistosta itsestään ilman selviä oletusarvoja. Tiedostan, että tämä ei ole täysin mahdollista, vaan tutkijan omat oletukset ja arvot vaikuttavat väistämättä hänen näkemyksiinsä. Tutkimuskirjallisuus kuitenkin vahvistaa, että fat shaming on sukupuolittunutta. Naisia kritisoidaan ulkonäkönsä vuoksi useammin kuin miehiä. Vallitseva kauneusihanne korostaa hoikkuutta, ja sosiaalinen paine tämän saavuttamiseksi on erityisen merkittävä naisilla. Harjusen mukaan lihavat naiset kokevat kahtalaista leimautumista; ensinnäkin ruumiinkokonsa vuoksi, ja toiseksi epäonnistuessaan vastaamaan normatiivista hoikan naisruumiin ihannetta. (Harjunen 2004a, 306.) Voisikin väittää, että etenkin naisen ruumis on jatkuvan kontrollin alla. Tätä voidaan tarkastella Foucault'n hallinnallisuuden käsitteen kautta.

Foucault'n hallinnan analytiikka lähestyy valtakäsitystä perinteisestä poikkeavasta lähtökohdasta. Sen mukaan valtaa on kaikkialla ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, eikä se ole keskittynyt ainoastaan joidenkin tahojen käsiin. Näin ollen sitä ei voida johtaa mihinkään tiettyyn alkuperään. Hallinta nojautuu yksilön vapauteen ja vastuullisuuteen. (Kaisto & Pyykkönen 2010, 10–11.) Vapaus on tässä kuitenkin tarkoin määriteltyä ja ohjattua. Muun muassa elämäntapamme ja ruokavaliomme valikoituvat ennalta määriteltyjen vaihtoehtojen kautta. (Rose 1999, 61–97.)

Foucault'n näkökulmasta valta on biovaltaa, joka suuntautuu eläviin yksilöihin tai yhteisöihin ja pyrkii ohjaamaan niiden ominaisuuksia (Helén 2010, 28). Foucault'n (1982, 777–795) mukaan ei pidä kysyä mitä valta on, vaan sen sijaan tulee pohtia, miten valta tapahtuu. Valta nähdään toimintana, ja etenkin sitä kautta, miten yksi toiminta muokkaa toista. *Conduct of conduct* -näkökulma, vapaasti suomentaen menettelytavan johdattaminen, avaa hieman Foucault'n valtakäsitystä. Omalla käyttäytymisellä voidaan siis johdattaa toista ihmistä. Kyseessä ei ole pakottamiseen liittyvät toimet

vaan toiminta liittyy nimenomaan vapaiden yksilöiden väliseen kanssakäymiseen. Esitän, että esimerkiksi fat shamingillä saatetaan johdattaa toisiakin toteuttamaan fat shamingiä.

Sosiologian klassikko Pierre Bourdieun (1991, 163–170) esittelemä symbolisen vallan käsite kuvastaa tiedostamatonta vallanpitoa jotain ihmisryhmää kohtaan. Shilling (2004, 2) toteaa kulutuskulttuurin kasvun vaikuttaneen siten, että symbolista valtaa voi saavuttaa myös ruumiillisten tekijöiden kautta. Erityistä symbolisessa vallassa on, että molemmat osapuolet pitävät yllä tätä hierarkkista asetelmaa. Tämän seurauksena ruumiista on tullut tekijä, jonka avulla pyritään muodostamaan luotettava pohja minäkuvalle. Hyödynnän tässä tutkielmassa ajatusta, jonka mukaan yksilöt yhtäältä refleктоivat ruumiidensa kautta yhteiskunnallisia odotuksia, ja toisaalta tuottavat siihen vastapuheenomaisia representaatioita.

Ruumiinpainoon kohdistunut normatiivisuus on läntisessä kulttuurissa monin paikoin huomaamatonta ja vallitsevaa. Tämä ilmenee kulttuurisessa kuvastossamme monin tavoin, infrastruktuurisista ratkaisuista mediatuotteisiin. Bourdieu (1977, 164–171) kuvailee *doksan* käsitteellä tietyssä yhteiskunnassa itsestään selvänä otettuja, kyseenalaistamattomia, arkielämän asioita ja siihen johtanutta sosiaalista konsensusta. Ihmiset hyväksyvät tiedostamattaan, tai tiedon puutteesta johtuen, monenlaisia doksasta juontuvia asioita. Esimerkiksi koulumenestykseen vaikuttavista tekijöistä kysyttäessä, mitä alemmas sosiaalisessa järjestelmässä mennään, sitä useammin haastateltava uskoo menestyksen perustuvan luonnostaan varustettuun älylliseen kyvykkyyteen. Toisin sanoen, mitä enemmän yksilö hyväksyy tämän kaltaisen pois rajaamisen omalla kohdallaan, sitä enemmän hän alkaa uskoa omaan kyvyttömyyteensä. (Bourdieu & Eagleton 1992, 114.) Voisi myös esittää, että samalla tavoin myös lihaville asetetut negatiiviset ominaisuudet saattavat vaikuttaa siihen, miten lihava ihminen kokee itsensä.

Myös terveelliset elämäntavat käsitetään doksan kautta, mutta tosiasiaassa niiden taustalla vaikuttavat symbolisessa valta-asemassa olevien käsitykset terveellisistä elämäntavoista. Jos nämä käsitykset nähdään itsestään selvinä ja objektiivisina, on tuloksena diskurssi, joka tukee vain tietynlaisia arvoja ja normeja, ja samalla erilaisten näkemysten ymmärtäminen hankaloituu. Tämä puolestaan johtaa siihen, että terveyskäyttäytymistä tutkittaessa teoreettiset oletukset ovat juuri näitä doksassa tuotettuja käsityksiä terveellisistä elämäntavoista. (Korp 2008, 23-25.) Bourdieun mukaan symbolista valtaa vastaan on huomattavasti hankalampaa taistella, koska se on huomaamatonta, eikä se tunnu painostukselta (Bourdieu & Eagleton 1992, 115). Doksan käsitettä

voidaan mielestäni soveltaa erinomaisesti myös ruumiinkokonormeihin. Jos tietynlainen ulkonäkö ja ruumiinkoko muodostuvat yhteiskunnallisesti hyväksytyksi ja tavoiteltavaksi, voi olla vaikeaa hyväksyä ja ymmärtää siitä poikkeavat ulkonäölliset ominaisuudet.

Naomi Wolf (1991, 9–19) kuvaa moninaisin tavoin teoksessaan *The Beauty Myth – How images of beauty are used against women*, kuinka naisten oikeuksien ja sosiaalisen aseman kehittymisestä huolimatta on aiheellista esittää kysymys, ovatko naiset todella vapaita. Wolf väittää, että monet länsimaiset naiset elävät kaksoiselämää. Itsevarman ja menestyvän työssäkäyvän ihmisen elämää varjostaa kauneuden myytti, joka tuo mukanaan muun muassa itseinhoa ja pakkomielteistä suhtautumista fyysiseen olemukseensa. Wolf esittää, että kauneuden myytti pyrkii purkamaan kaikki naisasialiikkeiden saavutukset. Kauneuden myytin käsite kuvastaa valtarakenteiden ja talouden piiristä kumpuavaa kulttuurista pyrkimystä hyökätä naiseutta vastaan. Tähän pyritään luokittelemalla tietynlainen ruumis aikakautemme naisihanteeksi ja riistetään tätä kautta naisilta täydellinen oikeus omaan ruumiiseensa. Kauneuden myytti johdattelee tilanteeseen, jossa naisten on pyrittävä universaalina pidettyyn objektiiviseen kauneuteen, ja miesten on puolestaan tavoiteltava naisia, jotka vastaavat sitä. Taustalla vaikuttaa näkemys vahvoista miehistä, jotka taistelevat kauniista hedelmällisistä naisista. Wolf kuitenkin väittää, että tämä on virheellinen käsitys, ja esittää, että se mitä nähdään kauneudeksi, vaihtelee muiden talouspoliittisten tekijöiden kaltaisesti.

Harjunen (2004a, 308–309, 313–314) vertailee lihavuutta vammaisuuden sosiaaliseen malliin. Britanniasta lähtöisin oleva järjestö UPIAS erotteli vuonna 1976 toisistaan vamman (impairment) ja vammaisuuden (disability) käsitteet. Ensimmäisellä viitataan fyysiseen ruumiiseen, ja esimerkiksi puuttuvaan raajaan. Jälkimmäinen sen sijaan ilmaisee sitä rajoitettua ja epäedullista sosiaalisessa todellisuudessa muodostettua asemaa, johon vammaiset ihmiset ajetaan. Vammaisuuden sosiaalinen malli haastoi dominoivassa asemassa olleen lääketieteen diskurssin esittämällä vammaiseksi kategorisoinnin vammaisia sortavana sosiaalisena konstruktiona. Sosiaalisen mallin mukaan vammaisten ihmisten asema kohenee yhteiskunnallisen muutoksen myötä, eikä niinkään yksilöllisellä sopeutumisella tai kuntoutuksella. Harjunen esittää, että lihavuus ei liioin ole väistämättä sellaisenaan ongelma lihavalle ihmiselle. Sen sijaan yhteiskunnalliset asenteet, ennakkoluulot ja syrjintä tekevät lihavuudesta ongelman, ja rajoittavat lihaviin yhteiskunnallista osallisuutta. Lihavuutta voi tarkastella kulttuurisena konstruktiona, jolla voi olla yksilölle

terveydellisten seurausten lisäksi monenlaisia sosiaalisia, käyttäytymiseen liittyviä ja psykologisia vaikutuksia.

1980-luvulla nousi pintaan radikaali lihavuusaktivismi, joka toi esiin, että näkemyksemme lihavuudesta eivät ole luonnollisia ja, että sen taustalta löytyy historiallinen ja kulttuurillinen ulottuvuus, jonka johdosta yhteiskuntamme hyötyy lihaviin ihmisten marginalisoinnista (Brazil ja LeBesco 2001, 2–3). Richard Kleinin (2001, 35–37) mukaan kulttuurihistorioitsija Hillel Schwartz näkee lihavuuden yhteiskunnallisena tavoitteena. Schwartzin mukaan maailma, jossa lihavuus nähtäisiin tavoiteltavana ja palkittavana olisi sydämellinen ja vähemmän kilpailuhenkisen paikka. Lihavuutta positiivisena ominaisuutena tarkastelevassa maailmassa ihmiset rakastaisivat vartaloaan ja kantaisivat ruumiinpainonsa ylpeydellä. Schwartzin mukaan tämän kaltaisessa yhteiskunnassa muun muassa rasismi ja luokkasota olisivat epätodennäköisiä. Hänen kuvailema maailma on utopia, jonka voi yhtäältä pitää mielessä pyrkiessä esimerkiksi tämän tutkielman avulla avartamaan yhteiskunnallista keskustelua lihavuudesta. Toisaalta voi esittää epäilyksen sille, voisiko lihavuuden näkeminen positiivisena ominaisuutena todella saada aikaan niin laajoja vaikutuksia, että rasismin kaltaiset syvälle juurtuneet yhteiskunnalliset ongelmat poistuisivat.

Klein (2001, 19–21) esittää, että muodille on tyypillistä vaihtelu laidasta laitaan. Uusi muoti-ilmiö saattaa syntyä nopeastikin ilman sen syvällisempiä perusteluita. Klein esittelee tulevaisuusskenaarion, jossa ilmastonmuutoksesta aiheutuneen ravinnon niukkuuden vuoksi köyhempi väestönosa laihduttaisi dramaattisesti. Tästä seuraisi, että laihuus alettaisiin nähdä epämieluisana, ja lihavuus kauniina ja tavoiteltavana, mikä olisi perusteellinen muutos edeltäneeseen tilaan, jossa hyvätuloiset ylenkatsoivat köyhiä heidän lihavuutensa vuoksi.

FSW-keskustelussa ilmeni näkemyksiä, joiden mukaan hoikka ruumis olisi aina ollut tavoiteltava ruumiinmuoto. Kleinin (2001, 21–22) mukaan arkeologit eivät täysin käsitä, että Venus-patsaat ovat rakkauden jumalattaria. Arkeologeja ajaa hänen mukaansa liiallinen tarve löytää patsaille jokin hyötyyn perustuva tarkoitus. He kuvittelevat Venus-patsaiden pyöreiden muotojen kuvastaneen hedelmällisyyttä, ja rituaalisesti edistäneen raskaaksi tulemistä. Kleinin mukaan on yhtä todennäköistä, että ne ovat toimineet ihailun kohteina ja haaveiluun yllyttäjinä. Vaikka pyrkisimme olemaan mahdollisimman objektiivisia ja historialliseen aikaamme sitoutumattomia, näemme silti asiat omalle ajallemme tyypillisestä näkökulmasta. Aikamme edustajille saattaakin olla hankalaa käsittää, että kauneushanteet ovat joskus olleet täysin erilaisia.

Historiallisesti tarkasteltuna, suurimmassa osassa yhteiskuntia lihavuus on nähty kuvastavan menestystä, terveyttä ja kauneutta. Erityisesti naisilla pyöreän pehmeä lantion seutu, reidet sekä vatsa ovat toimineet tavoiteltavina ulkoisina ominaisuuksina. Vielä sata vuotta sitten valokuvamalleja kehoitettiin pysymään kaukana laihuudesta, ja esimerkiksi kuopallaan olevat posket nähtiin viallisina. (Robison, Putnam, McKibbin 2007, 144). Peter N. Stearns (1997, vii) tuo esiin, että 1890-luvulle saakka pyylevyys kuvasti menestystä ja laihuus epäonnistumista. 1900-luvulle tultaessa ne olivat vielä tasoissa keskenään, ja 1990-lukua kohti kuljettaessa lihavuutta kohtaan alettiin tuntea enemmän inhoa, ja lopulta hoikkuus saavutti menestystä kuvaavan ruumiinmuodon aseman.

Tuomalla esiin vaihtoehtoisia lihavuusdiskursseja voidaan vaikuttaa laajempaan sosiaaliseen, poliittiseen ja kulttuuriseen keskusteluun lihavuudesta (Rich & Evans 2005, 355). Regina G. Lawrencen (2004, 59) mukaan yleinen mielipide ja päätöksenteon ilmapiiri voivat muuttua, kun terveysriskit muotoillaan uudelleen. (ks. myös Rich & Evans 2005, 355). Vaihtoehtoiset lihavuusdiskurssit avartavat myös terveyteen liittyviä hallinnollisia linjauksia, korostamalla, että painonpudotus ei toimi terveyden määrittäjänä. Muun muassa terveydenhuollon ammattilaisten, opettajien ja vanhempien on vaikea sisäistää varovaisempia näkökantoja siihen, miten lihavuudesta ja terveystekijöistä puhutaan, jollei vallassa olevan lihavuusdiskurssin yksipuolisuutta saada laajempaan julkiseen tietouteen. Tämän hetkisten käsitysten puitteissa terveen lihavan ihmisen on vaikea saada näkyvää yhteiskunnallista tunnustusta. Hoikkuudesta voi nähdä muotoutuneen enemmän sosiaaliseen kelpoisuuteen kuin terveyteen liittyvä kysymys. (Rich & Evans 2005, 355.) Kassirer ja Angell (1998, 34–35) vaativat, että myös lääkäreiden tulisi tehdä oma osuutensa lihavien ihmisten työpaikalla ja kouluissa kokeman syrjinnän lopettamiseksi.

Fat studies on Pohjois-Amerikassa 2000-luvun alussa muotoutunut monitieteinen tutkimussuuntaus joka yhdistää sosiologisen analyysin poliittiseen kiihotukseen (Harjunen & Kyrölä 2007, 15–16; Eller 2014, 220). Perinteisessä painonpudotusparadigmassa lihavuus nähdään saamattomuuden, liiallisen syömisen ja vähäisen liikunnan seurauksena. HAES-paradigma (Health at Every Size), jota fat studiesissa usein seurataan, korostaa sen sijaan ihmisten luonnostaan erilaisia vartalotyyppejä ja fyysisen aktiivisuuden preferenssejä sekä vapautunutta itselleen sopivan terveellisen ruokavalion noudattamista. Paradigmojen välinen ero tulee esille erityisesti laihdutuksen asemassa: perinteisessä painonpudotus -lähtöisessä ajattelutavassa se nähdään takeena terveydelle ja onnellisuudelle, kun taas HAES:ssa sen koetaan aiheuttavan painon nousua, häiriöitä syömisessä ja

itsetunnon alenemista. HAES tarjoaa toimivan ja myötätuntoisen vaihtoehdon epäonnistuneille perinteisille lähestymistavoille. Sen perimmäisenä tavoitteena on korostaa oman ruumiin arvostamisen roolia terveyden edistämisessä. HAESin avulla vähennetään tulevien sukupolvien kokemaa ruumiillista epävarmuutta ja epäterveellisiä laihdutustottumuksia. Ei kuitenkaan väitetä, että jokaisen ihmisen tämän hetkinen paino olisi hänelle sopiva ja terveellinen, mutta esitetään, että rauhallinen eteneminen kohti terveellisiä elämäntapoja tuottaa yksilölle terveellistä ruumiinpainoa. (Robison 2005.) Lihavuus tulisi fat studiesin ja HAESin periaatteita noudattaen nähdä kunnioitettavana ruumiinmuotona eikä sitä tulisi automaattisesti liittää terveysriskin kategoriaan. Tämä näkemys toimii taustavaikuttajana myös tässä tutkielmassa.

2.2 Sosiaalinen media

Salla-Maaria Laaksonen, Janne Matikainen ja Minttu Tikka (2013, 11) esittävät, että hyödyntäessä sosiaalista mediaa tutkimuskohteena, on aiheellista lähteä liikkeelle sen määrittelytavoista. Syyksi tähän he esittävät, että se määrittelee osittain lähtökohdan verkon tarkasteluun. Internet loi 1990-luvulla perustan uudentuneelle verkostoituneelle kommunikaatiolle ja vuosikymmen myöhemmin Internetin kehittymisen myötä tämä kommunikaatio muuttui entistä interaktiivisemmaksi kahdensuuntaiseksi verkostoituneeksi sosiaalisuudeksi. Uudenlaiset kommunikoinnin alustat nähtiin lopulta osana uutta globaalia infrastruktuuria. Nämä alustat, jotka tunnetaan paremmin nimellä sosiaalinen media, helpottavat käyttäjien verkostoitumista. (van Dijck 2013, 5-6.) Sosiaalinen media on monimerkityksinen käsite, jonka voi esittää joukoksi verkkopohjaisia sovelluksia, jotka muotoutuvat internetiin mahdollistaen käyttäjien luoman sisällön jakamisen (Kaplan & Haenlein 2010, 61).

Sosiaalisen median voi erään näkemyksen mukaan väittää lisäävän internetissä julkaistun sisällön demokratiaa. Sen myötä ihmisistä tulee sisällön kuluttajien lisäksi sen julkaisijoita. Sosiaalista mediaa luonnehtii neljä piirrettä: käyttäjä-lähtöinen sisältö, yhteisö, nopea leviäminen ja avoin kahdensuuntainen vuoropuhelu. (Hill ym. 2014, 2–3.) Pidän tämän luonnehdinnan mielessä tarkastellessani tutkimusaineistoani, vaikka suhtaudunkin luonnehdintaan oman aineistoni suhteen hieman varauksella. On mielenkiintoista havainnoida esimerkiksi, että kuinka avointa keskustelu Twitterissä fatshamingweek-hashtagin alla on.

Miljoonat ihmiset ovat sisällyttäneet erilaisia sosiaalisen median palveluita arkielämäänsä ja osittain tämän seurauksena yksilöiden ja ryhmien välinen kommunikaatio on muuttunut merkittävästi (Hill, Dean ja Murphy 2014, 2–3). Muun muassa Twitter vahvistaa jo olemassa olevia tunnusmerkkejä yksityisyyden murenemisesta mahdollistamalla arkisten elämänalueiden julkisen jakamisen (Murthy 2013, 41).

Jose van Dijck (2013, 7,11) esittää, että sosiaalinen media toi ihmisten väliseen arkiseen kanssakäymiseen suuren muutoksen muuntamalla tavanomaiset puheaktit virallisimmiksi lausunnoiksi. Lausahdukset, jotka aiemmin tuotettiin spontaanisti yksittäisessä sosiaalisessa tilanteessa, saattavat sosiaalisen median palveluissa ilmaistuna tuottaa kauaskantoisia ja pitkäaikaisia vaikutuksia. Yksilölliset ideat ja arvot tarttuvat helposti ja leviävät inhimillisten verkostojen kautta, joilla on puolestaan suuri vaikutus yksilöiden ajatteluun ja toimintaan. Van Dijckin mukaan yrityksen menestyksen huippua kuvastaa brändin verbiytyminen. Twitterin voi nähdä saavuttaneen tällaisen aseman twiittaus-termin⁵ muodostuessa yleisesti käytössä olevaksi käsitteeksi. Suosion laajuuden pohjalta voisi väittää, että twiiteillä on vaikutusta siihen, millaisena näemme maailman ja erilaiset yhteiskunnalliset kysymykset.

Esa Sirkkunen (2009, 355–357) luokittelee sosiaalisen median palvelut eri tyyppeihin. Tässä tutkielmassa tarkastelukohteena olevan Twitterin voisi nähdä kuuluvan kolmen eri lajityypin piiriin: verkostoitumisen, sisältöjen jakamisen ja sisältöjen tekemisen. Sosiaalisen median palvelujen käytön pääsyytä on toisaalta vaikea määritellä ja lisäksi käyttäjät muodostavat palvelusta omanlaisensa kokonaisuuden, joka saattaa erota suuresti siitä millaiseksi suunnittelijat olivat sen alun perin tarkoittaneet. Lisäksi on muistettava, että sosiaalisen median alustat ja niissä tapahtuva toiminta muotoutuvat jatkuvasti käytön myötä. (van Dijck 2013, 6). Toisaalla Sirkkunen (2006) esittää, että sosiaalisen median käyttöön on kahden tyyppisiä syitä. Yksilöllisiksi lukeutuvia syitä ovat esimerkiksi sosiaalisen pääoman lisääminen ja oman egon kasvattaminen. Yhteisöllisiin syihin voi puolestaan nähdä kuuluvan muun muassa tietojen vaihtamisen muiden kanssa ja osallistumisen johonkin yhteisön kannalta merkitykselliseen hankkeeseen.

Sosiaalisen median palvelut voi jakaa myös erilaisiin genreihin, joista tämän työn kannalta merkityksellisin on sosiaaliset verkostopalvelut. (Lietsala & Sirkkunen 2008, 25–27). Niihin kuuluvat

---

⁵ Oxford Dictionary määrittelee twiittauksen Twitterissä julkaistuna viestinä, joka voi sisältää esimerkiksi tekstiä, kuvia tai linkkejä.

muun muassa Facebook ja LinkedIn, mutta Jaakko Suominen, Sari Östman, Petri Saarikoski ja Riikka Turtiainen (2013, 15) lisäävät listaan myös Twitterin. Elisa Giaccardi (2012) sen sijaan luokittelee Twitterin mikrobloggaamisen palveluksi. Miten Twitterin sitten määrittelee, tulee sen erityisominaisuudet ottaa huomioon tutkimuksen analyysivaiheessa. Van Es (2014, 10) toteaa kanssakirjoittajineen, että tutkimuksensa aineistona toimineet Facebook-sivut osoittautuivat saman mielisiä näkemyksiä sisältäviksi kupliksi Facebookin sisällä. Tämän seurauksena oli epätodennäköistä törmätä eriäviä näkemyksiä esittäviin käyttäjiin. Käsillä olevan tutkielman aineisto eroaa tästä, sillä Twitterin erikoispiirteensä on juuri se, että saman hashtagin alle voi julkaista kirjoituksia sekä asian puolesta että sitä vastaan. Toisaalta FSW:n nimi viittaa lähtökohtaisesti nimenomaan fat shamingiin, mikä voi aiheuttaa sitä, että lihavia alentavan hashtagin alla julkaistaan enemmän fat shaming- kuin sitä vastustavia twiittejä.

Sosiaalisen median verkostot mahdollistavat sen, että käyttäjät voivat tuottaa ideaalia kuvaa itsestään. Tavoitteena on tehdä vaikutus muihin käyttäjiin. Sosiaalisen median visuaalinen luonne suosii narsistisia kykyjä, ja on epätodennäköistä, että tämän kaltaisen luonteenpiirteensä omaavat käyttäjät tuntisivat todellista empatiaa ja olisivat valmiita tekemään uhrauksia esimerkiksi poliittisen tavoitteen eteen. (Skoric 2012, 81, 85.)

Seija Ridell (2011, 115–116) on tutkinut Facebookin käyttäjäkokemuksia ja tämän pro gradu -tutkielman kannalta olennainen tutkimukseen vastanneiden kokema negatiivinen seikka oli tiettyjen henkilöiden muita kohtaan toteuttama asiaton internet-käyttäytyminen. Facebook tuottaa mielipiteiden kärjistymistä, joka johtaa esimerkiksi vihayhteisöjen muodostumiseen. Facebookin väitetään jopa helpottavan toisia ihmisryhmiä kohtaan toteutettua vihamielistä käyttäytymistä. Myös yllyttäminen ja provosoituminen ovat vastaajien mukaan tässä kontekstissa tavallista, minkä voi mielestäni yhdistää Ridellin esittelemään toisen tyyppiseen käyttäjien kokemaan ongelmaan, väärinymmärrykseen. Käyttäjät saattavat tehdä hätiköityjä päätelmiä toisten sanomisista, koska viestinnästä puuttuu non-verbaalinen ulottuvuus.

Sosiaalisen median alustat käyttävät apuvälineinään algoritmeja, joiden avulla käyttäjien mielenkiinnonkohteiden tunnistaminen helpottuu. Tätä kautta sosiaalisessa mediassa tapahtuva toiminta voidaan nähdä sekä ihmisten välisenä että automatisoituna, algoritmien manipuloimana, yhteytenä. (van Dijck 2013, 12.) Harjunen (2009) kirjoittaa väitöskirjassaan vahvistusvinouman käsitteestä. Hän pohtii, että lihaviin syrjinnässä ja heihin kohdistuvassa ennakkoluulossa voisi nähdä

tämän käsitteen kuvailemaa taipumusta etsiä ainoastaan alkuperäisen oletuksensa suuntaisia väitteitä ja todisteita, joiden avulla voidaan vahvistaa omaa ennakkokäsitystä. Voisi väittää, että myös algoritmit tuottavat omalta osaltaan vahvistusvinoumaa. Algoritmien toteuttama kohdentaminen voi aiheuttaa sitä, että seurataan vain tietystä näkökulmasta kirjoitettuja julkaisuja, ja vahvistetaan tällä tavoin jatkuvasti omia ennakko-oletuksiaan, esimerkiksi lihavuuteen liittyen.

Nicholas Hookway (2008, 97) tutki blogien käyttöä tutkimusaineistona, ja hän nosti esiin ajatuksen, että merkityksellisin kysymys ei ole puhutaanko blogikirjoituksissa totta. Tärkein huomio on sen sijaan hänen mukaansa se, että tapa, jolla asiat kirjoituksissa ilmaistaan, kertoo meille joka tapauksessa jotain sosiaalisen todellisuuden rakentumisesta. Tämä ajatus soveltuu myös oman tutkielmani aineistoon, etenkin jos mieltää Twitterin Gianccardin (2012) näkemyksen mukaisesti mikrobloggaamisen palveluksi. Ei ole mitään menetelmää, jonka avulla saisi varmuudella selville, minkälaisia ajatuksia julkaistujen twiittien taustalla on ollut. On mahdollista, että julkaisu ilmaisee aidosti käyttäjän henkilökohtaisen näkemyksen. Toisaalta on täysin mahdollista, että hän on tarkoittanut twiittinsä esimerkiksi humoristiseksi, provokatiiviseksi tai ironiseksi. Hookwayn näkemystä seuraten koen, että tarkastelemalla tutkielmani keskiössä olevan fatshamingweek-hashtagin alle tehtyjä julkaisuja on kuitenkin mahdollista selvittää esimerkiksi, millä tavoin yhteiskunnassa tuotetaan lihavuutta.

Voidaan pohtia, voiko verkkoviestintä tuottaa pysyvään kollektiiviseen toimintaan vaadittua luottamusta yhtä tehokkaasti kuin kasvotusten tapahtuva vuorovaikutus. Verkoaktivismiin vaivattomuuden vuoksi on esitetty epäilyksiä osallistujien omistautumiselle ja heidän toimintansa merkitykselle, ja viitattu *slaktivismin* käsitteeseen. (Harlow 2014, 466.) Slaktivismin käsite on olennainen myös tämän tutkielman kontekstissa. Slaktivismilla viitataan verkossa toteutettaviin kevyttä sitoutumista osallistujiltaan vaativiin tempauksiin. Slaktivistiseen kampanjaan osallistumisen väitetään kohottavan enemmän osallistujan itsetuntoa kuin edistävän kyseessä olevaa sosiaalista kysymystä. Sen voi nähdä vaurioittavan yhteiskunnallista ja poliittista elämää johdattamalla kansalaisia kauemmas merkityksellisemmän osallistumisen piiristä. (Skoric 2012, 77–78.) Lance B. Bennett (2004, 145) väittää, että toimijoiden henkilökohtaiset kontaktit ovat olennainen tekijä esimerkiksi suurten mielenilmausten järjestämisessä. Evgeny Morozov (2011, 1–4) puolestaan esittää, että sosiaaliselle medialle annetaan nykyään liikaa arvoa, kun arvioidaan esimerkiksi mielenilmausten onnistumista.

Slaktivismin hyötynä voidaan nähdä, että vaikka sen kautta ei löydetäisi suoranaista ratkaisua kyseessä olevaan ongelmaan, se lisää kuitenkin tietoisuutta asiasta. Tämä puolestaan lisää potentiaalista osallistumista. Slaktivistiset kampanjat saattavat vaivattomuutensa, tai uutuuden viehätöksensä, vuoksi laajentaa poliittisen ja sosiaalisen liikehdinnän osallistujakuntaa myös aiemmin epäaktiivisiin kansalaisiin. (Skoric 2012, 83.) Saman huomasi myös Karin van Es, Daniella van Geenen ja Thomas Boeschoten (2014), jotka tarkastelivat Hollannissa vuonna 2013 Saint Nicholaksen päivän perinteeseen kuuluneen hahmon Black Peten ympärille muodostunutta rasismisyytöksiä sisältänyttä keskustelua Facebookissa. He totesivat, että keskeisten tiedotusvälineiden sille antaman huomion johdosta keskustelusta tuli yhteiskunnallinen kysymys, ja se kutsui mukaansa kaikki kansalaiset. Slaktivismin voi sanoa toimineen tärkeänä kansalaisia mobilisoineena tekijänä. FSW:n aikana esiintyvissä fat shamingiä vastustavissa twiiteissä voisi nähdä kevyen slaktivistisen ulottuvuuden. Osoittamalla kielteistä suhtautumista fat shamingiä kohtaan, saatetaan lisätä tietoisuutta lihaviin kohdistuvasta alentavasta puheesta ja heidän kokemastaan syrjinnästä.

Daniel Gayo-Avello (2013) tutkii meta-analyysissään Twitter-julkaisujen käyttöä vaalitulosten ennakkoinnissa. Hän totesi, että vaikka Twitter-viestit eivät tuota yhtä arvokasta tietoa kuin perinteiset mielipidemittaukset, ne voivat kuitenkin tarjota hyödyllistä tietoa kansalaisten äänestyskäyttäytymisestä. Tämän voi mielestäni rinnastaa oman tutkielmani aineistoon siten, että vaikka FSW:n aikana julkaistut twiitit eivät välttämättä anna yhtä tarkkaa tietoa kuin kasvotusten toteutettu kysely, tuovat ne kuitenkin merkityksellistä tietoa esimerkiksi sosiaalisen median ilmiöiden luonteesta.

Kanadalaissosiologi Erving Goffman (1967, 5–6, 27–28) käsitteli esseissään kasvojen säilyttämistä. Hänen mukaan ihmiselle on olennaista säilyttää kasvonsa kaikissa sosiaalisissa tilanteissa. Virheen sattuessa koetaan velvollisuutena pelastaa sekä omat että toisen kasvot. Tutkielmassa tarkastelun kohteena oleva fat shaming poikkeaa kiinnostavasti tästä. Sen puitteissa lihavan ihmisen kasvoja nimenomaan ei pyritä säilyttämään, vaan päinvastoin tarkoituksella häpäisemään.

Hookway (2008, 96–97) käsittelee artikkelissaan bloggaamista ja tuo kasvotyöteorian myötä esiin ajatuksen, että bloggaamisen voi nähdä ruumiittomana kasvotyön muotona. Bloggaajat voivat kirjoitustensa myötä esimerkiksi luoda lukijoille ideaalin kuvan itsestään ja elämästään. Sosiaalisessa mediassa tekstin ohella merkityksellisessä asemassa ovat myös valokuvat. Yhdysvaltalainen

taidehistorian professori W.J.T Mitchell esitteli vuonna 1994 teoksessaan *Picture Theory* tähän läheisesti liittyvän käsitteen *kuvallinen käänne* (1994, 16). Sen voi käsittää post-lingvistiseksi ja -semioottiseksi tavaksi ymmärtää monimuotoista kulttuurista vaikutuskenttää, jolla yhteiskunnalliset instituutiot, diskurssit ja ruumiit yhdistyvät visuaalisuuteen. (ks. myös Seppä 2007, 29–34.)

Hookway (2008, 96–97) näkee, että kasvotyöteoriaa voi soveltaa ainoastaan kasvotusten tapahtuvaan sosiaaliseen kanssakäymiseen, ja että bloggaajat olisivat internetin luoman anonymiteetin vuoksi kirjoituksissaan suhteellisen rehellisiä ja avomielisiä. Bloggaamisen voikin nähdä myös tunnustamisen areenana. Sen kautta henkilö voi tuoda itsestään esiin kiillottamattoman kuvan virheineen ja vahinkoineen. Bloggaamisen voi rinnastaa Twitterissä tuotettuihin kirjoituksiin, sillä myös siellä käyttäjillä on ainakin osittainen anonymiteetti suojanaan. Twitter-tilit ovat tosin useimmiten julkisia, henkilön omalla nimellä, ja usein jopa kuvalla varustettuja.

Blogiaineiston käyttö lieventää perinteisen haastattelututkimuksen ongelmakohtia, joita on muun muassa hankaluus keskustella arkaluonteisista koetuista asioista (Hirsjärvi & Hurme 2008, 115; Hookway 2008, 94). Haastateltavat tuottavat lisäksi usein vastauksia, joiden he olettavat olevan sosiaalisesti hyväksyttyjä. Vaikka tutkija pyrkisi olemaan mahdollisimman neutraali, on haastattelutilanteelle tyypillistä, että haastateltava peilaa vastauksiinsa sekä haastattelijan tapaa kysyä asioita että aiemmin esitettyjä kysymyksiä. (Hookway 2008, 35, 49.) Blogikirjoituksissa ei ole mukana edellä mainittua tutkijan tuottamaa (kuvitteellista) ilmapiiriä siitä kuinka asioista tulisi puhua. (Hookway 2008, 92–96.) Näkisin, että tätä näkemystä voi soveltaa myös Twitterissä tapahtuvaan viestintään.

Sosiologian klassikko Alfred Schütz esitti vuonna 1932 ilmestyneessä teoksessaan *Sosiaalisen maailman merkityksenkäs rakentuminen*, että henkilöt kuuluvat toistensa sosiaaliseen lähimaailmaan, jos he ovat olemassa samassa tilassa ja ajassa. Lähimaailman erityispiirteeseen kuuluu, että kaikki suhtautumis- ja vaikuttamistoimet jaetaan toisen samassa hetkessä ja tilassa olevan henkilön kanssa. (2007, 289.) Blogit ovat tuottaneet sosiaaliseen todellisuuteemme uudenlaisia yhteisöllisyyden ja identiteetin muotoja (Hookway 2008, 94). Internetin yleistymisen ja sosiaalisen median käytön lisääntymisen myötä voisikin nähdä, että lähimaailma on laajentunut. Samassa fyysisessä tilassa oleminen ei ole enää ehdoton vaatimus sille, että voidaan jakaa

kokemuksia toisen ihmisen kanssa. Sosiaalisen median voi nähdä merkityksellisenä areenana esimerkiksi subjektiivisten kokemusten purkamiselle ja vertaistuen saannille, ja näin ollen Twitter-julkaisut toimivat mielenkiintoisena aineistona.

Osallistumisen viitekehyksestä käsin tarkasteltuna julkisessa tietokonevälitteisessä vuorovaikutuksessa, kuten Twitterissä, on Murthyn (2013 44) mukaan läsnä niin sanottu näkemyksellinen vaihteluväli. Twiitin julkaisija saattaa osittain ymmärtää kyseisen vaihteluvälin olemassaolon ja twiitin vastaanottajilla on lisäksi twiitteihin myötävaikuttava suhde. Toisin sanoen, twiittaaja tiedostaa, että twiitille on tietynlainen potentiaalinen vastaanottajaryhmä, mikä vaikuttaa siihen, miten hän twiitin kirjoittaa.

Internetin kontekstissa liikkeessa on otettava huomioon trollauksen mahdollisuus. Claire Hardakerin (2010, 224–225; 237–238) mukaan trollauksen käsitteelle ei ole muodostettu selvää akateemista määritelmää. Käsitteen määrittely on aiemmissa tutkimuksissa pohjautunut intuitioon, median käsityksiin ja internetissä esitettyihin näkemyksiin. Selkeän määrittelyn puute on hänen mukaansa aiheuttanut kaikenlaisen negatiivissävytteisen internetkäyttäytymisen leimautumista trollaukseksi. Hardaker pyrkii tutkimuksessaan täyttämään tämän aukon muodostamalla alustavan akateemisen määritelmän trollauksen käsitteelle. Hän esittää, että trolli on tietokonevälitteistä kommunikaatiota käyttävä henkilö, joka muodostaa itselleen vilpittömästi ryhmän jäsenyyttä etsivän henkilön identiteetin, mutta todellisena tavoitteena on kuitenkin aiheuttaa omaksi huvikseen ryhmässä häiriöitä ja pahentaa konfliktitilanteita. Trollaus onnistuu, jos muut käyttäjät uskovat trollin epäaitoja aikeita ja yllytetään heidät ottamaan asiaan kantaa vilpittömästi.

Myös meemin käsite on tutkielman twiiteistä koostuvan aineiston vuoksi olennaista määritellä. Käsite on alun perin lähtöisin geenitutkija Richard Dawkinsilta. Geenien määrittäessä eliön fyysisiä ominaisuuksia, meemit sen sijaan vaikuttavat käyttäytymiseen esimerkiksi kulttuuristen ideoiden ja käyttäytymismallien toistumisen ja jatkuvuuden kautta. Internet-meemi on osa kulttuuria, tyypillisesti vitsi, joka saavuttaa vaikutusvaltaa verkossa leviämisen kautta. (Davison 2012, 120–122.) Limor Shifman (2014, 2, 41) määrittelee internet-meemin joukkona digitaalisia asioita, jotka jakavat keskenään saman kaltaisen muodon, asenteen ja/tai sisällön. Meemit on muodostettu tietoisena tästä, ja niitä kierrätetään ja muokataan internetissä useiden käyttäjien toimesta. Kansankielellä internet-meemi viittaa esimerkiksi vitsien, juorujen, videoiden ja internetsivujen levittämiseen verkon kautta ihmiseltä toiselle.

2.3 Vihapuhe

Tässä tutkielmassa fat shamingiä tarkastellaan vihapuheen kategoriaan kuuluvana. Bhikhu Parekh (2012, 41) esittää, että vihapuhe ei ole ainoastaan sellaista, joka aiheuttaa julkista epäjärjestystä, vaan suurin merkitys on sillä, minkälainen vaikutus sillä on kohderyhmään ja yhteiskuntaan yleisemmin. Vihapuhe kuvataan usein vihaisena ja loukkaavana kielenä, mutta se voi olla myös hienovaraista ja ei-tunnepistoista. Se voidaan ilmaista esimerkiksi monimerkityksisten vitsien tai kuvien kautta. Myös puheen kontekstuaalisuus tulee ottaa huomioon. Parekh näkee vihapuheen vastenmielisenä sananvapauden väärinkäyttönä, ja korostaa, että vihapuhe yllyttää vihaan. Hän pyrkii erottamaan vihan esimerkiksi arvostuksen puutteesta tai alentavasta puheesta. (Parekh 2012, 41, 54)

Negatiiviseksi luokiteltujen ominaisuuksiensa vuoksi vihapuheen kohderyhmän läsnäolo koetaan epämieluisaksi. Ryhmän jäseniä ei nähdä luotettavina yhteiskunnan jäseninä, vaan pikemminkin uhkana sen hyvinvoinnille. Äärimmäisessä muodossaan tällaisessa yhteiskunnassa saatetaan sallia kohderyhmän tuhoaminen. (Ibid., 40–41.) Parekhin vihapuheen määrittelyyn pohjaten väitän, että fat shaming on arvostuksen puutteen ja alentavan puheen lisäksi myös vihapuhetta. FSW:n aikana vihapuhe kohdistui lihaviin ihmisiin nimenomaan heidän kokonsa vuoksi, ja fat shaming -twiiteissä kannustettiin lihavia syrjivään toimintaan. Lisäksi twiiteillä yllytettiin tuntemaan vihaa lihavia kohtaan.

Wangin, Brownellin ja Waddenin (2004) mukaan negatiivinen asenne lihavia kohtaan on hyväksyttyä ja siihen jopa kannustetaan. Lihavia pidetään huomattavasti useammin normaalipainoisia laiskempina. Syyksi tähän on esitetty muun muassa, että lihavuus on ominaisuus, johon yksilö voi itse vaikuttaa, toisin kuin esimerkiksi ihonväriin tai sukupuoleen. Tätä näkemystä korostamaan on nostettu ajatus, että yksilöllä ei ole tahdonvoimaa, jos hän ei saa painoaan pysymään alhaalla. Hoikkuudesta nähdään lisäksi olevan yksilölle sosiaalista ja taloudellista hyötyä.

Anne Weberin (2009, 3–4) mukaan termille vihapuhe ei ole yhtä universaalisti hyväksyttyä määritelmää. Euroopan neuvoston Ministerikomitea ehdottaa, että ”vihapuhe tulee ymmärtää pitävän sisällään kaikenlaisen ilmaisun, joka levittää, yllyttää, kannattaa tai oikeuttaa rotuun kohdistuvaa vihaa, muukalaispelkoa, juutalaisvihaa tai muunlaista suvaitsemattomuuteen perustuvaa vihamielisyyttä(..)” (oma käännös). Tämä muunlainen suvaitsemattomuus ilmenee

esimerkiksi etnosentrisminä tai vähemmistöihin kohdistuvana syrjintänä. Myös homofobinen puhe voidaan nähdä kuuluvaksi vihapuheen kategoriaan. Tämän tutkielman taustalla toimii näkemys siitä, että myös fat shaming kuuluu vihapuheen kategorian piiriin. Weber (2009, 4) osoittaa, että nämä viralliset määrittelyt vihapuheesta sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10. artiklan mukainen ilmaisunvapaus tuottaa sitä, että tietynlaisia ilmaisuja ei luokitella virallisesti vihapuheeksi, minkä vuoksi ne tulee hyväksyä sananvapauteen kannustavassa demokraattisessa yhteiskunnassa.

Kansainvälisessä ihmisoikeusjulistuksessa on 30 artiklaa, joiden kautta määritellään yhtäläiset oikeudet jokaiselle ihmiselle maailmassa.⁶ Weber (2009, 66-67) nostaa julkaisussaan esiin seitsemän vihapuheen näkökulmaa tukevaa artiklaa. Nostan esiin tämän tutkielman kannalta olennaisimmat osa-alueet. Ensimmäisessä artiklassa ilmastaan jokaisen ihmisen syntymässään saama vapaus ja yhdenvertaisuus arvokkuuden sekä oikeuksien suhteen. Jokaisen tulisi järjen ja omantunnon kautta toimia toisiaan kohtaan toveruuden hengessä. Artikla 12 keskittyy jokaisen oikeuteen olla joutumatta mielivaltaisen häirinnän kohteeksi esimerkiksi omassa kodissaan tai kirjeenvaihdon välityksellä, sekä hyökkäyksiin kunniaansa tai mainettaan kohtaan. Artikla 19 käsittelee mielipiteen- ja ilmaisunvapautta, joita jokaisen tulisi saada harjoittaa ilman häirintää. Kaikkia edellä mainittuja vahvistamaan voidaan esittää artikla 2, jossa tuodaan esiin jokaisen ihmisen, minkäänlaista erottelua tekemättä, oikeus kansainvälisessä ihmisoikeusjulistuksessa esitettyihin oikeuksiin ja vapauksiin.

Etnosentrismillä viitataan taipumukseen, jossa oma etninen taustansa nähdään ylempiarvoisena, ja arvostellaan ja tuomitaan sen pohjalta muihin etnisiin ryhmiin kuuluvia henkilöitä. Etnosentrisesti ajatteleva pitää erityisen tärkeänä muun muassa henkilön tai ryhmien käyttäytymistä ja tapoja. Striegel-Moore (2011, 325) on tutkinut syömishäiriöitä ja väittää etnosentrismen tuottavan lihavuusfobiaa. Hyödynnän myös omassa tutkielmassani ajatusta siitä, että etnosentrismi vaikuttaa fat shaming -ilmiön taustalla muodostaen hoikkuudesta itsestään selvänä otetun tavoitellun ruumiinmuodon.

Claudio Schuftan (2003) nostaa köyhyyttä ja epäoikeudenmukaisuutta tarkastelevassa artikkelissaan esiin käsitteen poissulkuharha. Käsite kuvastaa sitä, että päätettäessä olla puhumatta

---

⁶ United Nations. Universal Declaration of Human Rights.

jostain, luodaan kuva, ettei kyseisellä näkökulmalla ole merkitystä käsiteltävänä olevan asian suhteen. Emma Rich ja John Evans (2005, 343–344) käyttävät käsitettä tarkastellessaan lihavuusdiskurssia, ja sitä kuinka biomedikaalisen näkökulman vallitessa muut, vapaammin ja radikaalimmin ruumiiseen ja ruumiinpolitiikan eettisiin ulottuvuuksiin suhtautuvat, näkökulmat suljetaan ulos keskustelusta. Heidän mukaansa lihaviin stereotypioiminen ja läntisen kulttuurin taipumus yksilöllisyyden ja terveysaatteen merkityksen kasvuun, tuottaa harhakuva biomedikaalisista ”faktoista”. Terveysaate ja lihaviin stereotypioiminen luovat merkityksiä, jotka vaikuttavat kulttuuriseen käsitykseen terveydestä, ruumiista ja syömisestä (Rich & Evans 2005, 343–344). Poissulkuharhan voisi rinnastaa aiemmin käsiteltyyn vahvistusvinouman käsitteeseen, jossa omaa ennako-oletusta uusinnetaan tutustumalla ainoastaan omia näkökantoja vahvistaviin julkaisuihin (Harjunen 2009).

Vihapuhetta tulee vastustaa sekä sen syntyperän että vaikutusten vuoksi. Se raaistaa yhteisön moraalista herkkyyttä ja laskee hyvälle yhteisölle olennaista keskinäisen kunnioituksen kulttuuria. Vihapuheen myötä kohderyhmä näyttäytyy sisäisenä vihollisena, minkä johdosta se kieltäytyään hyväksymästä legitiimiksi ja tasa-arvoiseksi osaksi yhteisöä. Vihapuhe tuottaa epäluottamusta ryhmien ja yksilöiden välillä. Lisäksi se kylvää pelkoa ja vääristää heidän välisiä suhteitaan. (Parekh 2012, 44.) Tämän kaltaisia toimia voidaan nähdä myös kohdistuvan lihaviin ihmisiin.

Sen lisäksi, että vihapuheen kohteeksi joutuneen ryhmän jäsenten on hankala ottaa osaa yhteisölliseen elämään, heidän on myös hankala elää itsenäistä ja tyydyttävää henkilökohtaista elämää. Syynä tähän on vihapuheen pelottelevuus ja halveksivuus. Kohderyhmän jäsenet pelkäävät usein ilmaista mielipiteensä ja käyttäytyä normaalisti, sillä he pelkäävät, miten negatiiviset stereotypiat saavat muut ymmärtämään heidän sanansa ja tekonsa. Kun vihapuhe hyväksytään, sen kohteeksi joutuneet päättelivät, että myös valtio hyväksyy nämä implikoidut näkemykset tai, että se ei ainakaan koe ryhmän jäsenten hyvinvointia tarpeeksi tärkeäksi ryhtyäkseen toimiin sen edistämiseksi. (Parekh 2012, 44.) Lihaviin FSW:n aikana kohdistunut vihapuhe saattaa aiheuttaa kokemuksia, jossa lihaviin hyvinvointi näyttäytyy heidän näkökulmastaan muita merkityksettömänä.

Eräs vihapuheen pitkäaikaisista vaikutuksista on, että se luo ilmapiiriä, jossa jokin ihmisryhmä demonisoidaan, minkä seurauksensa siihen kuuluvien syrjintä nähdään normaalina toimintana. Kun tämän kaltainen ilmapiiri on luotu, kyseiselle ryhmälle aiheutettu vahinko nähdään oikeutettuna

eikä se herätä paheksuntaa. Vaikka yhteiskunta ei ajautuisi näin radikaaliin suuntaan, voi vihapuheen vaikutus silti olla merkittävä. Vihapuhe nostaa painetta kohderyhmän syrjintään ja tarjoaa moraalista tukea niille, jotka sitä harjoittavat. Tämän myötä kohderyhmään kuuluvat eivät kykene rentoutumaan ja elämään ilman häirintää, mikä saattaa johtaa siihen, että syrjitty joko sisäistää negatiivisen minäkuvan ja näin ollen huonon itseluottamuksen, tai reagoi siihen aggressiivisesti ja omahyväisesti. Pitkäaikaisia vaikutuksia voi olla vaikea huomata ja usein kiinnitetäänkin huomiota vain vihapuheen tuottamiin välittömiin uhkiin yhteiskunnalliselle järjestykselle. Parekh kehottaa suuntaamaan pyrkimykset välittömän vaaran lieventämisen lisäksi laajemman ilmapiirin muuttamiseen. (Parekh 2012, 45–46.)

Vihapuhetta voi pohtia myös lailla kieltämisen näkökulmasta. Parekh (2012, 46) tuo esiin, että vaikka vihapuheen kieltäminen lailla tulee nähdä viimeisenä vaihtoehtona, se sisältäisi kolme tärkeää ulottuvuutta. Ensinnäkin, se vähentäisi, tai peräti lopettaisi puheen, josta sen kohderyhmät kokevat todellista haittaa. Suhtaudun skeptisesti siihen, että esimerkiksi fat shamingin kieltäminen lailla poistaisi lihaviin kohdistuneen vihapuheen. Toisaalta Parekh (Ibid., 46.) esittää, että lakiin pohjautuva kielto on vahva viesti siitä, että valtio arvostaa jokaista yhtä paljon ja on valmis edistämään sivistynyttä julkista diskurssia. Kolmanneksi, lailla kieltämisellä on merkityksellinen rooli poliittisesti vihamielisen liikekannallepanon ehkäisyssä. Nämä ehdotukset vihapuheen kieltämisestä lailla tuntuvat sen sijaan hieman uskottavimmilta. Lihaviin ihmisiin kohdistuva vihapuhe on, sekä aiempien tutkimusten että tämän tutkielman tulosten pohjalta, tavanomaista kauempana siitä käsityksestä, että se olisi edes sosiaalisesti kiellettyä. Lihaviin kohdistuvan vihapuheen kieltäminen lailla on utopistinen haave, johon voi esittää syyksi syvälle juurtuneen aikakaudellemme tyypillisen hoikan ruumiin normatiivisuuden.

3. Tutkimusmenetelmät ja aineisto

3.1 Netnografia

Käytän tutkimusmenetelmänä netnografiaa, jonka tukena hyödynnän diskurssianalyttistä lähestymistapaa aineiston analyysiin. Netnografia yhdistää etnografisen tutkimusperinteen internetissä tapahtuvaan kommunikointiin ja sen tarkasteluun. Etnografia on sekoitus tutkimusmetodeja, joita yhdistää näkemys siitä, että tietyn kulttuurin tai sosiaalisen viitekehyksen ymmärtämisessä toimii avaintekijänä tutkijan henkilökohtainen kontakti havainnoitavana olevan kohteen kanssa. Osallistuva havainnointi, keskustelu- ja diskurssianalyysi sekä asiakirjojen tarkastelu ovat merkityksellisiä etnografisen tutkimuksen komponentteja. Etnografian tärkeimpänä tehtävänä on kuvailla tutkittavana olevan kohteen arkisen todellisuuden kautta yhteisön sosiaalisen elämän perimmäistä tarkoitusta. (Kozinets 2010, 58–59.)

Netnografia voidaan nähdä osallistuvan havainnoinnin rinnalla uudenlaisena komponenttina etnografisessa tutkimusperinteessä. Aineistona toimii, ainakin osittain, tietokonevälitteinen viestintä, jonka pohjalta pyritään saavuttamaan etnografinen ymmärrys jostain kulttuurisesta tai yhteisöllisestä ilmiöstä. (Ibid., 60.) Netnografiassa on kolme aineistotyyppiä, joista ensimmäinen, arkistoaineisto, vastaa tässä tutkielmassa käytettävää aineistoa. Netnografinen arkistoaineisto on valmista dataa, jonka muotoutumiseen tutkija ei ole vaikuttanut. Aineisto voi olla peräisin useidenkin vuosien takaa. (Ibid., 104–106.)

On kuitenkin aiheellista esittää kysymys siitä, voiko tutkimukseni olla netnografinen, sillä en ole itse konkreettisesti osallistunut Twitterin fatshamingweek-keskusteluun. Kozinets (Ibid., 96) tuo esiin, että ero sisällönanalyysin ja netnografian välillä piilee siinä, että edellisessä aineistoa ei käydä läpi syvästi kiinnostuneena aineiston tuottamasta kulttuurisesta informaatiosta. Sisällön analyttikko selailee verkkoyhteisössä tuotetun materiaalin läpi pintapuolisemmin, mutta netnografi pyrkii löytämään sen avulla tapoja olla osa tätä yhteisöä. Koen tutkielmani erottuvan pelkästä sisällön analyttisestä tutkimusperinteestä sen kautta, että kiinnostukseni on nimenomaan aineiston tuottamassa laajemmassa kulttuurisessa merkityksessä. Lisäksi väitän, että tutkija voi kommunikoida aineistonsa kanssa myös muilla tavoin kuin konkreettisen keskustelun kautta. Esitän aineistolleni moninaisia kysymyksiä ja luon tätä kautta välillemme keskustelevan vuoropuhelun.

Robert V. Kozinets (2010, 63–65) erottaa toisistaan tutkimussuuntaukset, jotka keskittyvät verkkoyhteisöihin (online communities) ja yhteisöihin verkossa (communities online). Edellinen tutkii ilmiöitä, jotka liittyvät suoraan verkkoyhteisöihin ja verkkokulttuuriin. Jälkimmäinen ei keskity tutkimaan ainoastaan verkossa tapahtuvaa, vaan se tutkii ilmiöitä, jotka ulottuvat verkon lisäksi myös muulle sosiaalisen elämän alueelle. Tämä dikotomia on muodostettu lähinnä selkeyttämissyistä ja limittymistä kategorioiden välillä luonnollisesti tapahtuu. Verkkoyhteisöihin keskittyvässä tutkimuksessa fokuksen tulisi olla netnografinen, kun taas tutkittaessa yhteisöjä verkossa netnografialla on sekundaarinen, muita menetelmiä tukeva, rooli.

Käsitteet verkkoyhteisö ja yhteisöt verkossa herättävät kysymyksiä Twitter-aineiston kohdalla. Twitter voidaan periaatteessa nähdä yhtenä massiivisena verkkoyhteisönä, kun taas toisaalta sen voisi väittää sisältävän lukuisia pienempiä verkkoyhteisöjä. Jälkimmäisessä tapauksessa voisi ajatella, että jokaisen hashtagin alle muodostuvat keskustelut ovat näitä pienempiä verkkoyhteisöjä. Jokainen Twitterin käyttäjä kuuluu siis tämän näkemyksen mukaan useisiin pieniin verkkoyhteisöihin ja voi yhtä aikaa ottaa osaa lukuisten verkkoyhteisöjen keskusteluihin. Toisaalta hashtagin alle muodostuvia keskusteluita voidaan tarkastella myös yhteisinä verkossa, koska ainakin joissain tapauksissa keskustelut eivät rajaudu pelkästään verkkoon, tai ainakaan ainoastaan Twitteriin, vaan tutkimusmateriaalia voisi halutessaan kerätä myös muilta sosiaalisen elämän alueilta. Käsittelen luvussa 3.3.1 Twitteriä ja twiittejä aineistona.

Tämän tutkielman voi yhtäältä nähdä kuuluvan verkkoyhteisöjä tutkivan tutkimussuuntauksen kentälle, koska aineisto kerätään kokonaan verkosta ja tarkoitus on tutkia verkossa tapahtuvaa ilmiötä. Toisaalta tutkielman voi nähdä myös osana laajempaa tutkimuskenttäänsä ja sen voisi näin ollen sanoa lukeutuvan myös yhteisöjä verkossa tarkastelevan tutkimussuuntauksen kentälle. Tutkimalla tietynlaista yhteisöä verkossa, on pohjimmaisena tavoitteena kuitenkin oppia jotain uutta yhteiskunnallisesti merkittävää. Voikin väittää, että tämä tutkielma edustaa fat studies -tutkimussuuntauksen sitä osaa, joka ”terävöittää ymmärrystämme jostain laajemmasta yhteiskunnallisesti merkittävästä konstruktiosta, teoriasta tai huolenaiheesta” (Ibid., 65, oma käännös).

Roy Langer ja Suzanne Beckmann (2005) arvioivat netnografian soveltuvan myös sensitiivisten aihepiirien tutkimiseen. He tutkivat kauneuskirurgisten toimenpiteiden käyttöä ja totesivat, että netnografian avulla on mahdollista saada syvällisempiä oivalluksia kuluttajien motiiveista,

mielipiteistä ja huolenaiheista. Langerin ja Beckmanin tutkimuksen aihepiiriä ei toki voida suoraan rinnastaa oman tutkimukseeni, mutta voisi väittää, että fatshaming on aihepiirinä sellainen, että siitä twiittaavat eivät välttämättä toisi mielipidettään, ainakaan yhtä radikaalisti, esille kasvotusten tapahtuvassa keskustelussa tai vaikkapa tutkimushaastattelussa. Myös tästä syystä koen netnografian soveltuvana menetelmänä tälle tutkielmalle.

3.2 Diskurssianalyysi

Netnografian rinnalla käytän diskurssianalyysia, joka on yksi monista tavoista tutkia todellisuutta sosiaalisen konstruktionismin näkökulmasta. Sosiaalisen konstruktionismin tutkimuksellisen viitekehyksen esittelivät ensimmäistä kertaa sosiologit Peter L. Berger ja Thomas Luckmann vuonna 1966 ilmestyneessä teoksessaan Sosiaalisen todellisuuden rakentuminen (2002). Sosiaalinen konstruktionismi on eri näkökulmista määriteltävissä oleva moniulotteinen käsite todellisuuden rakentumisesta sosiaalisessa ja kielellisessä vuorovaikutuksessa.

Kaikkia näkökulmia yhdistää kuitenkin neljä perusoletusta. Näitä ovat kriittinen ote itsestään selvänä pidettyjä asioita kohtaan ja ajatus siitä, että näkemysemme ja tietomme maailmasta ovat historiallisesti ja kulttuurisesti määrittyneitä. Lisäksi oletuksena on, että tapoja, joiden avulla ymmärrämme maailman, tuotetaan ja ylläpidetään jatkuvasti sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, mikä puolestaan johtaa tietynlaiseen sosiaaliseen toimintaan. (Burr 2003, 2–5; Jørgensen & Phillips 2002, 4-6) Hyödynnän tutkielmassa lähestymistapaa, jossa kyseenalaistan itsestään selvyyksiä ja oletan maailmankuvamme muovautuvan jatkuvasti vuorovaikutuksessa ympäröivän todellisuuden kanssa. Koen, että FSW:n kaltaisilla sosiaalisen median ilmiöillä on potentiaalia muuttaa näkemystämme lihavuudesta, niin hyvässä kuin huonossa, minkä vuoksi sen tutkiminen ja siinä esiintyvien diskurssien esiin tuominen on tärkeää.

Kielellä on diskurssianalyysissa keskeinen osa. Sen avulla luomme merkityksiä ja järjestämme ja muokkaamme omaa sosiaalista todellisuuttamme. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 26–27.) Diskurssianalyysin tärkeimpiin tehtäviin kuuluu pyrkimys tehdä näkyväksi itsestään selvänä otettuja kielellisiä merkityksiä ja tarkastella minkälaisia oletuksia niiden taakse piiloutuu. (Ibid., 26–27; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 225). Diskursseilla, eli puhetavoilla tai merkityssysteemeillä viitataan säännönmukaisiin sosiaalisissa käytännöissä rakentuviin merkityssuhteiden systeemeihin,

jotka samalla myös rakentavat sosiaalista todellisuutta. Kieli käsitetään moniulotteisena järjestelmänä, monine toisiinsa kietoutuvine elementteineen. Diskurssit koostuvat sanojen ja lauseiden muodostamien kokonaisuuksien lisäksi muun muassa nonverbaalisista eleistä, piirroksista ja jopa välivallasta. Diskurssit ovat sosiaalisesti ja kulttuurisesti rakentuneita. Rakenteet muokkaavat niitä ja ne muokkaavat rakenteita. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 34; Fairclough 1995, 73.)

Sisällönanalyysistä diskurssianalyysi eroaa siten, että siinä tarkastellaan kommunikaatiota todellisuuden rakentamisen näkökulmasta eikä niinkään sen kuvaajana (Tuomi & Sarajärvi 2009, 47). Diskurssianalyysissä huomio kiinnittyy kielenkäytössä siihen, että se nähdään myös tekoina ja toimintana (Suoninen 1999, 20). Tämän voi nähdä liittyvän läheisesti brittiläisen kielenfilosofi John L. Austinin (1962, 1, 101–102) määrittelemään puheaktin käsitteeseen, jonka voi määritellä lausumaksi, jolla pyritään muuttamaan asiantiloja, ei ainoastaan toteamaan niitä. Esitänkin, että FSW:n aikana julkaistut twiitit eivät ole pelkkiä toteamuksia, vaan puheakteja, joilla pyritään muuttamaan ihmisten näkemystä lihavuudesta ja lihavista ihmisistä.

Diskurssianalyysissä analysoidaan kielenkäyttöä ja muuta merkitysvälitteistä toimintaa, ja tämän tavoitteena on paikallistaa tapoja, jolla sosiaalista todellisuutta tuotetaan (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 17). Diskurssianalyysissä ollaan kiinnostuneita siitä, millä tavoin toimijat tekevät kielenkäytöllään asioita ymmärrettäväksi. Oletuksena on, että sama asia voidaan ilmaista monin eri tavoin, joten yhden ainoan totuuden etsiminen nähdään vajavaisena. Asioita yksinkertaistavien kuvausten tilalle pyritään rakentamaan selitysvoimaisempia kuvia sosiaalisen todellisuuden rakentumisesta ja rakentamisesta. (Ibid., 27–29.)

Analyysin kohteeksi otettuja kuvauksia kutsutaan selonteoiksi. Ihmiset tekevät selontekojen kautta maailman ja oman itsensä toisilleen ymmärrettäväksi. Ne ylläpitävät kulttuuriamme eri tavoin ja muotoilevat maailmaa, joka puolestaan pohjautuu yksilöiden selonteolle. Ne pitävät muun muassa yllä diskursseja, joihin selontekojen avulla viitataan yleisön vakuuttamiseksi. Selonteosta seuraa lisäksi usein monimutkaisia symbolisia ja materiaalisia asioita, jotka voivat vaikuttaa sosiaaliseen käyttäytymiseen. (Suoninen 1999, 20–22). Diskurssianalyttisen tutkimuksen tärkeimpiä tehtäviä onkin selontekojen ja vuorovaikutuksen moniselitteisyyden esille tuominen. Sen avulla pyritään tekemään oikeutta aineiston moniäänisyydelle. (Suoninen 2016, 51–52; Suoninen 1999, 32–32) Valitsin aineiston diskurssianalyysin analyysimenetelmäksi juuri siitä syystä, että haluan tuoda esiin aineiston moninaisuuden ja fat shaming -ilmiön laaja-alaisuuden.

Kirsi Juhila ja Eero Suoninen (1999, 236–237) esittävät, että diskurssianalyysin aineistoina hyödynnettiin 90-luvulla muita aineistotyyppisiä useammin luonnollisia aineistoja, jotka koostuvat tutkijasta riippumattomasti muodostuneista materiaaleista. Näihin lukeutuvat esimerkiksi lehtiartikkelit, romaanit tai erilaisissa ihmisten välisissä kommunikaatiotilanteissa kuvatut videotallenteet. Sosiaalista mediaa ei ollut Juhilan ja Suonisen artikkelin julkaisun aikaan vielä käytössä, joten sen soveltuvuutta tutkimusaineistoksi ei ole sen puitteissa voitu vielä arvioitu. FSW:n aikana käyty Twitter-keskustelu on kuitenkin muodostunut tutkijasta riippumattomasti omalla painollaan, joten näkisin sen lukeutuvan luonnolliseksi aineistoksi, joita Juhila ja Suoninen kuvailevat ongelmattomiksi aineistoiksi. Myös tässä tutkielmassa twiittejä tarkastellaan osana sosiaalisia käytäntöjä, mikä nähdään pätevän diskurssianalyttisen aineiston lähtökohtana. Seuraavassa alaluvussa esittelen aineistoani ja käsittelen tarkemmin myös Twitteristä kerätyn materiaalin sopivuutta aineistoksi.

3.3 Aineisto

Return of Kings -niminen internetblogi julisti vuonna 2013 7.-13. lokakuuta välisen ajan fat shaming -viikoksi.⁷ Tutkielmani tarkastelukohteena toimii tämän aloitteen siivittämä keskustelu Twitterissä. Tarkempaan tarkasteluun päätyi hieman yli 600 twiittiä, josta noin sata lukeutui lopullisen aineiston ulkopuolelle erilaisten epäselvyyksien, kuten tutkielman aihepiirin kannalta epäolennaisuutensa vuoksi. Lopullinen aineisto muodostuu 500 twiitistä, jotka valikoituivat satunnaisotannalla neljältä päivältä kyseisen viikon sisällä. Käytän aineisto-otteiksi nostamissani twiiteissä niiden julkaisijoiden oikeita Twitter-nimimerkkejä. Koska twiitit ovat julkisia en koe tarpeelliseksi suojella he. Ei ole tiedossa kuinka paljon twiittejä fatshamingweek-hashtagin alla kokonaisuudessaan julkaistiin kyseisen viikon aikana, mutta hashtagin selailun perusteella määrä on useampia tuhansia. Suurin osa kyseisen hashtagin alla julkaistuista twiiteistä on englanninkielisiä ja valtaosa amerikkalaisten käyttäjien julkaisemia. Tämä on tarpeen huomioida, sillä tarkastelen aineistoa suomalaisen tutkijan silmin.

Tarkastelen aineistoa diskurssianalyysille ominaiseen tapaan kielellisten merkitysten kautta ja pyrin löytämään siitä usein toistuvia puhetapoja, eli diskursseja, joiden kautta lihavuudesta puhutaan. En

---

⁷ Return of Kings (7.10.2013) Fat Shaming Week.

siis keskitytään analyysissäni yksittäisiin twiittaajiin vaan huomioni kiinnittyy siihen, mitä twiiteissä sanotaan. Myös twiittien julkaisuajankohtaa FSW:n sisällä olisi mielenkiintoista tarkastella. Ajankohdan huomioon ottaminen ei kuitenkaan ole tämän tutkielman kannalta olennaista, joten jätän sen vähäiselle huomiolle.

Salla-Maaria Laaksonen ja Janne Matikainen (2013, 201) esittävät, että tutkimuksessa täytyy ottaa huomioon keskustelun konteksti ja kyseiselle sosiaalisen median alustalle muodostuneet vuorovaikutustavat, vaikka tutkimuksessa oltaisiin kiinnostuneita lähinnä keskustelun sisällöstä. Näin ollen, vaikka tutkielmani aineisto koostuu Twitterissä käydystä fat shaming -keskustelusta, on olennaista ottaa huomioon konteksti, josta FSW on saanut alkunsa. Return of Kings on yhdysvaltalainen maskuliinisille, heteroseksuaaleille miehille suunnattu blogi, jonka perusperiaatteisiin kuuluu muun muassa näkemys naisen arvosta hedelmällisyyteensä ja kauneuteensa pohjautuen.⁸ Myös FSW:n aikana blogin kirjoitukset kohdistuivat lähes täysin naissukupuoleen. Kirjoittajien mukaan tunteiden loukkaaminen motivoi ihmistä muuttumaan ja tätä kautta näyttäytymään muiden silmissä mieluisampana. Kirjoittajien mukaan naiset vastustavat fat shamingiä siitä syystä, että se toimii. Return of Kings lupaa FSW:n aloitustekstissään edistää tulevan viikon kirjoituksillaan fat shaming -kulttuuria.⁹

Tarkastelemani ilmiö on siis jo lähtökohtaisesti heteronormatiivinen ja arvolutautunut sukupuolittuneesti. On kuitenkin mielenkiintoista huomata, että fat shaming -näkemystä kannattavaan keskusteluun eivät osallistu pelkästään miehet vaan myös naiset tuottavat fat shaming -julkaisuja sosiaalisessa mediassa. Maininnanarvoista on myös, että osa Return of Kings -blogin kirjoittajista osallistui itsekin omalla henkilökohtaisella profiilillaan FSW-keskusteluun Twitterissä. Tällä tavoin he ovat saaneet mahdollisuuden myötävaikuttaa keskusteluilmapiiriin ja mahdollisesti myös johdattaa keskustelua haluamaansa suuntaan.

Aineistoa analysoidessa twiitit osoittautuivat erikoislaatuiseksi ja vaativaksi aineistotyyppiksi. Sosiaalisen median asema ihmisten välisessä kanssakäymisessä ja maailmankuvan muovaamisessa vahvistaa kuitenkin ajatustani siitä, että lihavuusdiskurssien tarkastelu nimenomaan siinä kontekstissa on merkityksellistä. Uskon, että voin tutkimukseni avulla tuoda jotain uutta tälle jo lähtökohtaisesti laajempaa tarkastelua vaativalle tutkimuskentälle.

---

⁸ Return of Kings. About.

⁹ Return of Kings (2013) Fat Shaming Week.

Kuten Chenliang, Aixin ja Anwitaman (2012, 155) toteavat twiiteissä esiintyvien tapahtumien havaitsemiseen paneutuneessa tutkimusartikkelissaan, twiittien pituus ja äänekkyys tekevät tutkimuskysymykseen vastaamisesta paikoittain vaikean tehtävän. Äänekkyydellä viitataan twiittien huomionhakuiseen ja provosoivaan ilmaisutyyliin. Aineistoa läpikäydessä oli ajoittain tarpeen tutkia laajempia käyttäjien välisiä viestiketjuja ja toisinaan myös lyhyesti vierailta käyttäjien henkilökohtaisilla profiilisivuilla saadakseni selville mitä twiitillä yritetään mahdollisesti sanoa. Aineisto on moniulotteinen, ja yksi twiitti voi sisältää monenlaisia merkityksiä. Kuten tutkimuksessa aina, myös tässä tutkijan omat näkemykset ja lähtökohdat sekä tutkimuksen teoreettiset näkökulmat vaikuttavat väistämättä aineiston analyysiin.

Vertailen aineistosta nousevia diskursseja Setälän artikkelissaan esittämiin huomioihin. Setälä (2009) tarkastelee artikkelissaan diskursseja, joiden avulla Helsingin Sanomien Läskikapinassa kannustettiin lukijoita painonpudotukseen. Läskikapinan lähtökohtana toimi ajatus lihavuuden negatiivisista vaikutuksista yksilön terveyteen ja yhteiskunnalle sitä kautta koituvista taloudellisista kustannuksista. Kyseessä on siis lääketieteen ja taloustieteen diskursseihin nojautuva melko sukupuolineutraali lähestymistapa.

FSW:n keskustelun taustalla toimii puolestaan ajatus siitä, että yhä laajemmilla yhteiskunnallisilla alueilla toteutuva *fat acceptance* heikentää uskallusta kritisoida lihavuutta julkisesti. Fat acceptance viittaa lihavuuden hyväksymiseen, näkemykseen lihavuuden hyväksymisestä yhtenä ruumiin muotona. Toisaalta termi kuvastaa myös konkreettisempaa kansalaisliikettä, joka pyrkii edistämään lihavien oikeuksia ja vähentämään heidän kokemaansa syrjintää. (Kyrölä & Harjunen 2007, 301.) Käytän tutkielmassa alkuperäistä termiä fat acceptance korostaakseni sen molempia ulottuvuuksia. Return of Kingsin mukaan kauneusihanteet ovat kuitenkin muuttumaton asia, ja hoikkuus nähdään edelleen tavoiteltavana ominaisuutena. Kiinnostavaa on, että näillä kauneusihanteilla ei kuitenkaan aina viitata yksilön itselleen asettamiin ihanteisiin vaan pikemminkin kumppaniltaan odottamiin ulkonäkötekijöihin. Return of Kingsin sukupuolittunut näkökulma käy ilmi muun muassa lähes pelkästään naisiin kohdistetuista kauneusihanteista ja lihavuuden ongelmallisuudesta nimenomaan naisten kohdalla. Blogin kirjoittajat kokevat, että julkaisemalla fat shaming -kirjoituksia voidaan vaikuttaa lihaviin ihmisiin, erityisesti naisiin, ja heidän laihdutusmotivaatioonsa. Sekä läskikapinan että FSW:n taustalla toimii siis ainakin näennäisellä tasolla pyrkimys vaikuttaa lihavien ihmisten halun laihtua ja normaalipainoisten pysymään hoikkina.

Tutkimusaineistoa läpikäydessä ilmeni nopeasti sen jakautuvan karkeasti kahtia. Yhtäältä FSW:tä lähestyttiin Return of Kingsin osoittaman esimerkin mukaisesti lihavia ihmisiä ja lihavuutta kritisoiden ja solvaten. Aineistossa esiintyy yhteensä 262 fat shamingiä toteuttavaa twiittiä. Toisaalta aineistosta löytyi myös fat shamingiä kritisoivia twiittejä, jotka esimerkiksi puolustivat jokaisen kiistatonta oikeutta omaan ruumiiseensa. Fat shamingiä vastustavia twiittejä aineistossa on yhteensä 238. Twiittien jako kahteen kategoriaan ei ole absoluuttinen, vaan usein twiitit sijoittuvat johonkin näiden kahden lähestymistavan väliin. Analyysin ja tutkimustulosten käsittelyä selventääkseni jäsenän aineistoa näistä kahdesta lähestymistavasta käsin tiedostaen kuitenkin, että osa twiiteistä saattaa tietyssä määrin samaan aikaan ilmentää molempia kategorioita. Fat shaming -ja sitä vastustavat twiitit erosivat toisistaan myös luonteeltaan. Fat shaming -twiittien puhuessa usein lihavuudesta itsessään, sitä vastustavat twiitit toimivat useammin vastineina fat shaming -twiiteille.

Aineistosta nousi yhteensä viisi erilaista diskurssia, joiden kautta lihavuudesta, fat shamingistä ja FSW:stä puhuttiin. Kuten edellisessä kategorioiden jaottelussa, myös diskurssit toimivat heuristisena välineenä, eivätkä pyri asettamaan liian tiukkoja rajanvetoja välilleen. Osa twiiteistä ilmensikin oman kategoriansa sisällä useampaa kuin yhtä diskurssia.

Tutkimuskysymykseni keskittyy tarkastelemaan, miten lihavuudesta puhutaan sosiaalisessa mediassa. Sekä fat shamingiä toteuttavien että sitä vastustavien twiittien joukosta identifioituu monenlaisia tapoja puhua lihavuudesta. Aineistoa analysoidessa huomasin, että merkityksellisessä osassa olivat myös ne tavat, joilla puhuttiin vastakkaisia näkemyksiä esittävistä twiittaajista tai heidän twiiteistään. Erityisesti fat shamingiä vastustaneet twiitit toimivat usein fat shaming -twiittien vastineina. Twiiteissä ei näin ollen aina suoranaisesti puhuttu lihavuudesta, vaan usein twiittien sisältö pyrki kritisoimaan tai kyseenalaistamaan vastakkaisia mielipiteitä omaavien näkemyksiä tai niiden julkaisijoita. Seuraavaksi käsittelem Twitteriä ja twiittien soveltuvuutta tutkimusaineistoiksi.

3.3.1. Twitter ja twiitit tutkimusaineistona

Twitter on sosiaalisen median palvelu, jossa on mahdollista käydä julkista eriaikaista keskustelua toisten käyttäjien kanssa (Murthy 2013, 1–2). Twitterillä on kuukausittain 313 miljoonaa aktiivista käyttäjää¹⁰ ja twiittejä lähetetään päivittäin keskimäärin 500 miljoonaa kappaletta (Laaksonen & Matikainen 2013, 198–199). Käyttäjät julkaisevat ja lukevat lyhyitä, 140 merkin mittaisia, viestejä, eli twiittejä. Ne voivat sisältää tekstin lisäksi muutakin mediaa, kuten videoita, kuvia tai linkkejä. Twiitin voi ilman toisen osapuolen suostumusta osoittaa toiselle käyttäjälle lisäämällä ät-merkin (@) hänen nimimerkkinsä eteen. Twiitit ovat oletusarvoisesti julkisia, mutta käyttäjän on mahdollista rajoittaa viestinsä näkyväksi ainoastaan seuraajilleen. (Murthy 2013, 2, 154.)

Twitteriä on kritisoitu kommunikaation lyhytsanaisuudesta ja sen aiheuttamasta kielipin ja oikeinkirjoituksen köyhdyttämisestä. Murthy (Ibid. 48–50) vetoaa kuitenkin myös monen muun ihmisten välisen vuorovaikutuksen lyhytsanaisuuteen ja esittää, että Twitterin käyttäjille alle 140 merkin mittainen vastaus riittää. Lisäksi Twitterillä on tehokkaita menetelmiä, joiden avulla viestejä liitetään laajempaan teemaan, tietyille ihmisille tai ryhmille. Eräs olennaisimmista menetelmistä on hashtagien käyttö. Saman hashtagin alle twiittaavat henkilöt eivät kuitenkaan keskustele toistensa kanssa perinteisessä merkityksessä. Sen sijaan hashtagia voisi kuvailla virraksi, joka koostuu moniäänisestä sävellyksestä. (Ibid., 3–4; Weller, Mahrt, Burgess & Bruns 2013, 17.)

Twitterissä voi seurata toisia käyttäjiä, minkä seurauksena heidän twiittinsä ilmestyvät seuraajan omalle aikajalalle. Twitter on suunniteltu helpottamaan interaktiivista monelta monelle -julkaisun periaatetta. Eräs tähän liittyvä menetelmä on uudelleentwiittaus, jonka avulla käyttäjät voivat toimittaa eteenpäin toisten julkaisemia twiittejä. Tämä edistää niiden päätymistä entistä laajemman yleisön nähtäväksi. (Murthy 2013, 6–7, 159.)

Twitterissä vaihdetaan päivittäisiä kuulumisia perheen ja ystävien kesken, jaetaan tietoa, mielipiteitä ja uutisia kiinnostuneiden tarkkailijoiden kanssa sekä haetaan tietoa ja asiantuntijuutta julkisten twiittien avulla (Zhao & Rosson 2009, 243). Twitterin perustajat arvelevat, että palvelun suosio perustuu muun muassa sen helppokäyttöisyyteen ja vaivannäön keveyteen. Eräs merkityksellinen ero muihin sosiaalisen median alustoihin nähden on, että Twitterin käyttöä varten ei tarvitse kiinteää internet-yhteyttä tai tietokonetta. Twitterin säännöllinen käyttö onnistuu myös

---

¹⁰ Twitter (2017a) Twitter usage / Company facts.

yksinkertaisempien matkapuhelinten avulla, minkä johdosta sen käyttö on mahdollista myös vähävaraisemmissa maissa. (Murthy 2013, 2–3.)

Digitaalinen markkinointitoimisto Pear Analytics (2009, 4–5) esittää raportissaan, että selvästi suurin osa twiiteistä on joko turhanpäiväistä lörpöttelyä (41 %) tai keskustelunomaista viestinvaihtoa (38 %). Ensimmäiseen kuuluvat julkaisut, joissa ilmoitetaan esimerkiksi mitä syödään juuri nyt. Jälkimmäinen on hieman tavoitteellisempaa kirjoittelua, jossa twiitit kulkevat edestakaisin ihmisten kesken ja sisältävät esimerkiksi kysymyksiä tai äänestämistä. Yhdeksän prosenttia twiiteistä on uudelleentwiittejä, ja kuusi prosenttia yritysten mainoksia sisältäviä julkaisuja. Loput ovat roskapostia tai valtavirtauutisia.

Twiitit sopivat mielestäni erinomaisesti tutkimusaineistoksi. Kuten Hill kanssakirjoittajineen (2014, 2–3) esittää, ihmiset käyttävät yhä enemmän aikaa kirjautuneena erilaisiin sosiaalisen median palveluihin ja Suku Sinnappan, Cathy Farrell sekä Elizabeth Stewart (2010, 3–4) esittävät, että Twitter on kehittynyt puhtaasta sosiaalisen aktiviteetin välineestä monilla yhteiskunnan sektoreilla vaikuttavaksi kommunikaation välineeksi. Tämä on osaltaan muuttanut ihmisten välisen kommunikoinnin luonnetta. Tästä syystä onkin olennaista ottaa twiitit tarkempaan sosiologiseen tarkasteluun.

Twiittejä on tietääkseni tähän mennessä tutkittu enemmän kvantitatiivisesta näkökulmasta. Sen sijaan kvalitatiivinen twiittejä tarkasteleva tutkimus on vielä toistaiseksi ollut hieman vähäisempää. Esimerkkinä laadullisesta Twitter-tutkimuksesta voidaan mainita Chew’n ja Eysenbachin (2010) tutkimus vuoden 2009 H1N1-viruksen puhkeamisen aikaan julkaistuista twiiteistä sekä Sinnappanin ja kanssakirjoittajien (2010) tutkimus Australiassa vuonna 2009 tuhoa tehneiden pensaspalojen aikaan julkaistuista twiiteistä. Edellä mainituissa tutkimuksissa hyödynnettiin sisällön analyysin ohella myös määrällisiä menetelmiä. Käsillä oleva tutkielma antaa panoksensa tälle melko nuoren aineistotyyppin tutkimukselle tarkastelemalla lihavuusdiskursseja Twitterin kontekstissa.

Twiitit valikoituivat tutkimusaineistoksi myös siitä syystä, että uskon ihmisten ilmaisevan Twitterissä näkemyksensä vapaammin kuin kasvokkain tapahtuvassa kommunikaatiossa, mikä lisää aineiston monimuotoisuutta. Twiittien 140 merkin rajoite tuo lisäksi aineiston analyysiin mielenkiintoista lisäarvoa.

4. Fat shaming -diskurssit

Tässä luvussa tarkastelun ovat kohteena fat shaming -twiitit¹¹, joissa fat shamingiin suhtaudutaan myönteisesti ja oikeuttavasti. Kuten lihavuus ja hallinta -luvussa todettiin, lihava ihminen kokee syrjintää ja ennakkoluuloja läpi koko elämänsä, niin koulussa, työelämässä, terveydenhuollossa kuin mediarepresentaatioissa. Tätä voi kutsua myös fat shamingiksi, lihaviin häpäisyksi, joka pitää sisällään erilaisia vähättelyyn ja syyllistämiseen liittyviä toimia. Fat shamingiä voi tarkastella myös normaalistavana rangaistuksena. Normaalistava rangaistus on Foucault'n (2005, 241–251) mukaan modernin biovallan aikakaudella eräs tapa tuottaa kuuliaisuuksia ruumiita. Tavoitteena on poikkeavasti käyttäytyvien yksilöiden normalisointi rangaistusluontoisten toimenpiteiden kautta. Fat shaming näyttäytyi tämän tutkielman aineiston valossa edellä mainittujen kaltaisena ilmiönä. Lihaviin ihmisten normalisointipyrkimyksiä ilmeni eri asteisena, kevyemmästä toisten ihmisten auttamiseen vetoamisesta, julmaan lihaviin ihmisarvon horjuttamiseen.

Return of Kingsin julistuksesta alkaneen sukupuolittuneen keskusteluilmapiirin vuoksi kävin twiitit ensin läpi sukupuolen näkökulmasta. Hieman alle puolet twiiteistä viittasivat suoraan naissukupuoleen. Miehiin suunnattuja twiittejä esiintyi vain muutama. Fat shaming -julkaisut olivat sukupuolen suhteen neutraalien twiittien hieman suuremmasta osuudesta huolimatta ilmeisen sukupuolittuneita. FSW:n julistuskirjoitus oli selvästi suunnattu naisia kohtaan, minkä vuoksi voidaan olettaa monen twiittaajankin lähestyneen aihetta tästä lähtökohdasta käsin. Moni twiitti vaikutti sellaisenaan sukupuolen suhteen neutraalilta, mutta tarkastellessa kyseisen käyttäjän muita FSW:n aikana julkaisemia kirjoituksia twiiteissä paljastui melko usein miespuolisilta twiittaajilta suoraan naisiin kohdistettua fat shamingiä. O'Brien, Latner, Ebner ja Hunter (2013, 457) toteavat lihaviin kokemaa syrjintää koskevassa tutkimuksessaan, että miehet osoittivat selvästi naisia enemmän lihavuuden vastaista ennakkoluuloa. Tarkasteltaessa lihaviin ihmisten viehättävyyttä, muihin nähden yhtäläisiä oikeuksia ja heidän tuomitsemistaan miesten vastaukset ilmaisivat negatiivisempaa asennetta lihavia kohtaan kuin naisten.

Lihavuutta lähestyttiin fat shaming -twiiteissä julkisen häpäisyn keinoja hyödyntäen. Lauren M. Goldmanin (2015, 423, 431) mukaan julkista häpäisyä (public shaming) hyödynnetään edelleen myös osana nykyaikaisen rikosoikeuslaitoksen langettamia tuomioita. Rangaistuksiin saattaa

---

¹¹ Käyttäessäni tätä käsitettä viittaan nimenomaan fat shamingiä toteuttaviin twiitteihin ja niiden kategoriaan, enkä koko aineistooni.

sisältyä esimerkiksi rikoksen tekijän nimen julkaiseminen sanomalehdessä tai vaatimus julkiseen anteeksipyyntöön. Moderneissa yhteiskunnissa yksityisyys liitetään vahvasti yksilön vapauteen, minkä johdosta julkisen häpäisyn kannattajat kokevat, että häpäisy saattaisi toimia. Näkemyksen mukaan yksityisyyden menettäminen ja kyvyttömyys säädellä henkilökohtaisten tietojensa jakamista voi saada henkilön luopumaan rikollisesta toiminnasta. Myös FSW:n aikana esiintyi lihavien häpäisyä esimerkiksi henkilöiden nimien julkaisemisen ja laihdutusvaatimusten muodossa.

Lähden tutkimustuloksia esitellessäni liikkeelle twiiteistä, joiden kautta fat shaming ja FSW hyväksyttiin ja oikeutettiin. Fat shamingiä toteutettiin usein hyvin yksinkertaisilla selonteoilla. Twiitin sisältämää näkemystä ei aina nähty tarpeelliseksi perustella mitenkään. Tässä alaluvussa esitellyt twiitit eivät edusta mitään varsinaista diskurssia, mutta haluan nostaa niiden kautta esiin sen, kuinka kevein perustein monessa twiitissä ilmaistiin hyväksyntä fat shamingille. Kutsun näitä twiittejä *tyhjiksi perusteluiksi*. Niissä oli tietysti määrin kyse twiitin julkaisuajankohdasta FSW:n sisällä. Tyhjiä perusteluja esiintyi läpi FSW:n, mutta paikoittain ne toimivat viikkoon osallistumisen ensiaskeleena. Toisaalta niitä voi kuvata yhteenvedon kaltaisiksi lausahduksiksi, joilla pyrittiin yksinkertaisesti osoittamaan hyväksyvä kanta fat shamingille.

The fact that #FatShamingWeek is a thing makes me really happy.¹²

#FatShamingWeek why not!¹³

Jo ensimmäinen vilkaisu aineistoon toi esiin julkaisut, joissa fat shaming yksinkertaisesti hyväksyttiin, tai sille osoitettiin tukea. Ensimmäisessä aineisto-otteessa tuodaan esiin, että FSW tekee kirjoittajan hyvin iloiseksi. Twiitti kuvastaa pidempiaikaisen toiveen toteutumista. Fat shamingiä on saatettu toteuttaa jo aikaisemmin, mutta FSW:n myötä sille saadaan hieman virallisempi hyväksyntä. Toisessa otteessa todetaan yksioikoisesti FSW:hen viitaten, että ”miksikäs ei!”. Tässä twiitissä voi havaita lievää yllättyneisyyttä FSW:n kaltaisen tapahtuman olemassa olost, mutta hetken pohdinnan jälkeen se kuitenkin hyväksytään.

---

¹² @idkhowtoread

¹³ @SLiNKmagazine

(..) please help in getting #fatshamingweek trending in hopes that fat women feel bad & do something about their weight.¹⁴

Aineisto-otteessa pyydetään toisia avuksi FSW:n julkisuuden kohottamiseksi. Twiitti kuvastaa erinomaisesti FSW:n sukupuolittuneisuutta. Fat shaming yhdistetään kokonaan naisiin, ja muut lihavat jätetään kokonaan huomiotta. Twiitissä implikoidaan, että jos lihavia naisia haukutaan tarpeeksi paljon ja monen ihmisen voimin, lopulta he murtuvat ja tekevät jotain ylimääräiselle painollensa. Fat shaming näyttäytyy twiitissä oikeana menetelmänä painon pudotuksen alulle saattamiseen.

On mahdotonta selvittää, kuinka vakavissaan edellä mainitut twiitit on julkaistu. Osa FSW:n aikana julkaistuista twiiteistä on todennäköisesti tarkoitettu sarkastiseen sävyyn. Sarkasmilla viitataan tarkoitukselliseen purevan ivalliseen ilmaisuun, joka on kohdistettu joko ihmiseen tai joukkoon ihmisiä, aineettomaan objektiin tai yleiseen uskomusjärjestelmään. Sarkasmia on esimerkiksi sateisen kylmänä kesäpäivänä esitetty toteamus ihanan kesäisestä säästä. (Boxer 2002, 100.) Roberto González-Ibáñez, Smaranda Murezan ja Nina Wacholder (2011, 581) esittävät, että twiitin luonnetta arvioidessa, esimerkiksi onko se vakavissaan vai sarkastiseen sävyyn tarkoitettu, paras arvioija on twiitin kirjoittaja itse. Väittäisin joka tapauksessa, että vaikka jokin twiitti olisi tarkoitettu sarkastiseksi kommentiksi, edellä esiteltujen twiittien kaltaisten tyhjien perustelujen julkaiseminen antaa fat shaming -ilmiölle enemmän huomiota ja saattaa näin ollen toimia kontribuutiona fat shamingin lisääntymiselle.

Fat shamingiä toteutettiin myös *huumorin* kautta, joka ilmeni muun muassa tyhjien perustelujen kaltaisina perin yksinkertaisina toteamuslauseina. Näillä twiiteillä ilmaistiin usein hyväksyntää fat shamingiä ja sitä harjoittavia henkilöitä kohtaan. Giseline Kuipers (2006, 7–8) tarkastelee huumoria ensisijaisesti sosiaalisena ilmiönä. Hänen mukaansa vitsi muuttuu huumoriksi siinä vaiheessa, kun se onnistuu, eli aiheuttaa naurun reaktion kuulijoissa. Huumori ja nauru toimivat eräänä sosiaalisen yhteenkuuluvaisuuden vahvimmista osoittajista. Nauru kutsuu läsnäolijoita lähemmäksi. Hyväksymällä kutsu ilmaistaan myös hyväksyntää kutsujaa kohtaan. Huumorin kaksi tarkoituspää ovatkin yhdistäminen ja erottaminen. (Meyer 2000, 311.) Ajatus siitä, ketkä päästetään sisään ja ketkä ajetaan ulos, on keskeisessä asemassa kaikissa aineistosta identifioituista diskursseissa.

---

¹⁴ @NadaDamnThing

It's fun banning fatties.¹⁵

Huumorilla pyritään toisinaan myös ilmaisemaan laajempia merkityksiä. Aineisto-otteessa todetaan lihaviin ihmisten pannaan julistaminen hauskaksi. Tämän yksinkertaisen, humoristiseen tyyliin ilmaistun lauseen voisi nähdä kuvastavan lihavia kohtaan koettua syvempääkin vihaa, tai vähintään inhoa. Pannalla on yhtäältä tarkoitettu kirkonkirousta, ja toisaalta sillä ilmaistaan ehdotonta kieltoa. Onkin huomionarvoista todeta, että jopa yksittäisellä sanalla voidaan pyrkiä viestimään laajoja merkityksiä. Tämä toimii lisäksi erinomaisena osoituksena twiittien tutkimisen tärkeydestä.

Victor Raskin (1984, 36–38) mainitsee eräänä huumorin menetelmänä väheksymisteoriat (disparagement theories). Ne koostuvat teorioista, jotka tarkastelevat huumoria väheksynnän lisäksi muun muassa vihamielisyyden, ylemmyydentunteen ja halveksunnan näkökulmista. Näistä lähtökodista huumoria kuvaillaan esimerkiksi oman arvovallantunteen kasvamisena muiden epäonnen rinnalla, leikkimielisenä tuomitsemisena tai muiden pienille virheille nauramiselle. Väheksymisteorioiden piirteitä ilmenee kaikissa fat shaming -diskursseissa. FSW:n pääasiallinen tarkoitus näyttäisi olevan lihaviin ihmisten haukkuminen ja oman ylivermaisyyden osoittaminen.

It's not the clothes that make you look fat, it's the fat that makes you look fat.
–Al Bundy.¹⁶

Huumori ilmeni myös erilaisina vitseinä tai komediahahmojen esittämiin lausahduksiin viittaamalla. Aineisto-otteissa tuodaan esiin komediahahmo Al Bundyn lausahdus, jossa korostetaan, että lihavuus saa ihmisen näyttämään lihalta, eivät vaatteet. 80- ja 90-lukujen vaihteessa esitetyn televisiosarjan Pulmusten päähenkilö Al Bundy oli melkoisen tunnettu lihaviin henkilöihin, etenkin naisiin, kohdistuneista sovinnistisista vitseistään¹⁷. Twiitissä esitetään, että lihavat naiset väittäisivät lihavuutensa johtuvan heille huonosti istuvista vaatteista. Twiitti representoi lihavat naiset harhaisina, ongelmansa kieltävinä ihmisinä.

Don't worry fat chicks of the world there will always be 2 men who will love
you their names are Ben & Jerry.¹⁸

Tässä aineisto-otteessa esitetään, että lihavilla naisilla on aina kaksi miestä, jotka rakastavat heitä. Ben & Jerry's on yhdysvaltalainen jäätelönvalmistaja. Twiitissä implikoidaan ajatusta, että lihavat

---

¹⁵ @RealCMcQueen

¹⁶ @LeFootographer

¹⁷ Ks. esim. Angelfire-blogi.

¹⁸ @LordPerseuslp

naiset eivät voi löytää rakkautta muualta kuin ruoan piiristä. Yhtäältä twiitissä oletetaan, että kaikkien naisten lihavuus johtuisi epäterveellisistä ruokailutottumuksista. Toisaalta twiitin voi nähdä ehdottavan, että esimerkiksi FSW:n aiheuttaman mielipahan seurauksena voi aina hakea lohtua jäätelöstä. Twiitin voi nähdä osoituksena siitä, että usein fat shamingin pääasiallisena syynä on yksinkertaisesti mollata ja sulkea lihavat ihmiset ulkopuolelle, eikä niinkään auttaa heitä painonpudotuksessa.

One of the downsides of obesity is that you run the risk of being harpooned for whale oil (..) ¹⁹

Huumori ilmeni myös rajuna puheena, jonka tarkoituksena oli lihaviin ihmisten tunteiden satuttaminen. Ajoittain esiintyi julmia kuolemaan viittaavia vitsiin verhottuja kirjoituksia. Aineistotteessa lihavuuden varjopuoleksi esitetään riski joutua uhriksi valaanrasvan metsästyksen yhteydessä. Twiitistä ei käy ilmi, mikä luokitellaan lihavuudeksi. Radikaalimmillaan voi nähdä, että pienikin lihavuus tuomitaan. Twiitistä käy ilmi humoristinen sävy, minkä vuoksi ei voida väittää, että kirjoittaja todella toivoisi lihaville tapahtuvan jotain pahaa. Toisen ihmisen onnettomuudella vitsailu näyttäytyy kuitenkin erityisen rajuna toimintana. Kuipers (2006, 145, 157) kirjoittaa, että leikin laskeminen ihmisistä, jotka koetaan itseään alempiarvoisiksi, on yleensä hauskenpää ja helpompaa. Huvittuneisuus voittaa ajoittain moraalisen tuominnan. Loukkaavalle vitsille saatetaan nauraa, vaikka tiedostetaan, ettei kyseessä olevalle aihepiirille oikeasti saisi nauraa.

Seuraavissa alaluvuissa siirryn käsittelemään kolmea aineistosta identifioimaani diskurssia, joilla fat shaming -myönteistä puhetta tuotettiin. Ensiksi nostan tarkasteluun *terveysdiskurssin*, jossa esitettiin lääketieteellisiä ja ravitsemuksellisia huomioita lihavuutta vastaan. Sen jälkeen käyn läpi *kauneusdiskurssia*, jonka puitteissa hoikkuus koettiin kauneuden ilmentäjänä. Kolmas, osittain edellisiin nojautuva, mutta myös selvästi itsenäinen *huonon ihmisen diskurssi* esitti lihavat muita huonompina ja yhteiskuntaa kuormittavina yksilöinä. Lihavuusaktivismi koettiin tähän diskurssiin sijoittuvissa twiiteissä ongelmallisena ilmiönä ja muun muassa feminismi nähtiin syyllisenä harhaisten kuvitelmien syntymiseen. Fat shaming- twiiteissä toistui näkemys, jonka avulla lihavalta ihmiseltä riistettiin yksilöllisyys ja häntä tarkasteltiin ainoastaan lihavuutensa kautta.

---

¹⁹ @A_Legionnaire

4.1 "Obesity is the disease. Diet is the cure." – Terveysdiskurssi

Lihavuudesta puhuttiin fat shaming -twiiteissä usein terveysuhkana, ja näkemystä perusteltiin lääketieteellisten ja ravitsemuksellisten argumenttien kautta. Lihavuus nähtiin *terveysdiskurssissa* suoraviivaisena seurauksena liialliselle, epäterveelliselle syömiselle ja liikunnan vähäisyydelle. Laihdutuksen epäonnistumisen syyksi nähtiin usein ihmisen laiskuus. Setälä (2009, 275–276) kuvailee Helsingin Sanomien Läskikapinassa esiintynyttä lihavuuden representointia vakavan terveyteen kohdistuvan uhan lisäksi myös yksinkertaisen suoraviivaisena syy-seuraussuhteena. Lihavuuteen suhtauduttiin Läskikapinan kirjoituksissa tiedonpuutteena, josta päästään eroon hyödyntämällä biotieteellistä tietoa. Vaikka tämän tutkielman aineistossa on kyse sanomalehtiin nähden erilaisessa mediassa tuotetusta materiaalista, oli aineistossa havaittavissa saman kaltaisuutta. Lihavuuden taustalla nähtiin usein olevan tietämättömyyttä tai välinpitämättömyyttä. Tiedon lisääntymisen nähtiin toimivan asiaa helpottavana tekijänä.

Alaluvun otsikossa esiintyvässä aineisto-otteessa²⁰ ilmaistaan, että ylipaino on sairaus, josta voidaan parantua laihdutusruokavaliolla. Twiitissä käytetään hyväksi lääketieteen diskurssille ominaisia käsitteitä ylipaino ja parannuskeino. Lihavuutta käsitellään sairauden kategoriaan kuuluvana. Sairaus on asia, joka ei ole hyväksi ihmiselle, joten siitä halutaan päästä eroon. Twiitin voi näin ollen nähdä sisältävän oletuksen, että kaikki ihmiset haluaisivat päästä eroon lihavuudesta. Twiitissä sivuutetaan kokonaan se mahdollisuus, että lihava voisi olla myös terve. Esimerkiksi Campos esittää kanssakirjoittajineen (2006, 58), että todisteet lihavuudesta terveydellisenä katastrofina ovat heikkoja.

How to lose weight: Move your body more and/or eat less.
#ThisIsNotHardToUnderstand.²¹

Aineisto-otteella tuodaan yksiselitteinen ohje laihtumiseen: liiku enemmän ja syö vähemmän. Vaikka twiittiä ei voi suoraan lukea huumorin kategoriaan kuuluvana, käytetään siinä hyväksi hyvin samanlaista retoriikkaa kuin Raskin (1984, 36–38) esittää väheksymisteorioissaan. Niiden tapaan twiitissä on halveksuva ja hieman vihamielinenkin sävy, joiden avulla nostetaan itsensä lihaviin yläpuolelle. Laihduttaminen ja laihtuminen esitetään twiitissä helppona asiana, johon kaikki ihmiset halutessaan pystyisivät. Twiitin perään lisätyn hashtagin voi nähdä korostavan lihaviin ihmisten

---

²⁰ @swayfromusa

²¹ @heuristics

tyhmyyttä ja laiskuutta. Muistuttamalla painonpudotuksen periaatteiden yksinkertaisuudesta, esitetään samalla, että jos jättää ne toteuttamatta, ei voi syyttää muuta kuin itseään.

Instead of #FatShamingWeek, how about
#AccessToNutritionEducationWeek.²²

Osassa tarkastelemistani twiiteistä fat shaming näyttäytyi ainakin näennäisesti hyvää tarkoittavana ja sen uskottiin vaikuttavan positiivisesti lihaviin ihmisten elämään sekä tulevaisuuteen. Aineisto-otteessa ehdotetaan FSW:n sijaan ravitsemuskasvatusviikkoa. Twiitissä ei suoranaisesti toteuteta fat shamingiä, mutta sijoitin sen tähän kategoriaan siitä syystä, että lihavuuteen kuitenkin suhtaudutaan twiitissä asiana, josta tulisi päästä eroon. Twiitti implikoi, että kaikilla ihmisillä ei ole yhtäläistä pääsyä ravintosuositusten äärelle, mikä puolestaan johtaa ravitsemukselliseen eriarvoisuuteen. Sekä Yhdysvalloissa että kansainvälisesti on tehty tutkimusta, joissa on todettu merkittävä yhteys esimerkiksi lihavuuden ja sosioekonomisen eriarvoisuuden ja tuloerojen välillä. (mm. Zhang & Wang 2004; Pickett, Kelly, Brunner, Lobstein & Wilkinson 2005.) Toisaalta twiitin voi käsittää sarkastisena kommenttina, jossa lihavat esitetään tyhminä ihmisinä, jotka eivät osaa syödä terveellisesti, ja ovat näin ollen täysin itse vastuussa lihavuudestaan.

#fatshamingweek needs the same emphasis and publicity that breast cancer gets (...)²³

Aineisto-otteessa FSW nähdään kaipaavan samanlaisen panostuksen kuin rintasyöpä. Terveysdiskurssi muistuttaa tältä osin pitkälti Setälän (2009, 277–279) kuvailemaa Läskikapinassa esiintynyttä riskidiskurssia, jossa lihavuutta tarkasteltiin sairautena. Lihavuus rinnastetaan twiitissä rintasyöpään. Yhdysvalloissa rintasyöpää vastaan on järjestetty vuodesta 1992 lähtien Breast Cancer Awareness -kampanja (BCA)²⁴, jonka tavoitteena on lisätä maailmanlaajuisia rintasyöpä-tietoisuutta ja kerätä varoja rintasyöpän tutkimusta ja hoitoa varten. Twiitissä FSW rinnastetaan BCA-kampanjaan, jossa rintasyöpätietoisuutta pyritään lisäämään positiivisilla ja voimaannuttavilla menetelmillä. Kyse on kuitenkin täysin erilaisista kampanjoista, FSW:n menetelmien keskittyessä lihaviin ihmisten haukkumiseen ja mollaamiseen. Twiitissä fat shaming näyttäytyy oikeana menetelmänä vähentää lihavuutta.

---

²² @Butterose

²³ @Just_observing1

²⁴ The Estée Lauder companies. About.

Peace offering, fatties; Let's all share our favorite snack. I like roasted unsalted cashews. Your turn.²⁵

Just ate a bag of potatoe chips, no shame.. not fat.²⁶

Twiiitit oli ilmaistu terveysturssissa ajoittain kriittiseen, lihavia ihmisiä mitä moninaisimmin tavoin alentavaan sävyyn. Ensimmäisessä aineisto-otteessa esitetään lihaville ihmisille rauhantarjous kehottamalla heitä kertomaan lempivälipalansa, samalla painottaen oman välipalansa terveellisyyttä. Siinä voi havaita oletuksen lihaviin ihmisten ruokailutottumusten epäterveellisyydestä. Näin ollen väitän, että rauhantarjous on esitetty sarkastiseen sävyyn. Toisessa otteessa kirjoittaja kertoo nauttineensa juuri pussillisen sipsejä ilman huonoa omaatuntoa, vetoamalla siihen, ettei ole itse lihava. Twiitissä yllpeillään sillä, että ei lihota, vaikka syödään epäterveelliseksi lukeutuvaa ruokaa. Viestiin sisältyy näin ollen oletus siitä, että toiset voivat syödä roskaruokaa ilman ulkoiseen olemukseen ilmaantuvia vaikutuksia, ja toiset taas eivät. Tämän voisi väittää implikoivan, että laihtuminen on joillekin ihmisille huomattavasti hankalampaa. Tämän kaltaista twiittiä ja sen sisältämiä merkityksiä on näin ollen mahdotonta perustella auttamishalulla. Twiitillä vaikuttaisi sen sijaan olevan puhtaasti piruileva ja mollaava tarkoituksella. Terveysturssissa esiintyykin selvä ristiriita laihtumisen ja hoikkuuden näyttäytyessä yhtäältä kokonaan yksilön valintana ja toisaalta joillekin ihmisille huomattavasti hankalampana saavutusta. Näin ollen voidaan väittää, että ainakin osa terveysturssin puitteissa esitetyistä twiiteistä eivät todellisuudessa hyökkää kommentaillaan lihavuuden terveydellisiä haittoja vaan lihavia ihmisiä vastaan.

A gastric bypass is like an abortion: a measure desperate but essential to preserving the appeal of a depraved woman.²⁷

Terveysturssissa esiintyi paikoittain rajujakin vertauskuvia lihavuuden poistamisesta. Esimerkiksi tässä aineisto-otteessa vatsalaukun ohitusleikkausta verrataan aborttiin, esittämällä molemmat toimenpiteet epätoivoisina, mutta välttämättöminä. Lihavuus rinnastetaan twiitissä ei-toivottuun raskauteen. Ei-toivottu lihavuus liitetään naissukupuoleen, ja miesten lihavuuteen ei puututa lainkaan. Lihavuus näyttäytyy naisilla tekijänä, joka on aiheellista poistaa keinolla millä hyvänsä, vaikka sitten leikkausta hyväksi käyttäen. Sanavalinnalla ”turmeltunut” esitetään suunnittelematta

---

²⁵ @tuthmos

²⁶ @ElKatreRuiz

²⁷ @Goldsteineum

raskaaksi tulleet ja lihoneet naisen paheellisina ja moraalittomina yhteiskunnan hylkiöinä. Heidät esitetään epätoivoiseen tilanteeseen joutuneina yksilöinä, joiden on turvauduttava melko äärimmäiseen keinoon ansaitakseen taas yhteiskunnan hyväksyntä. Näkemys lihavuuden ongelmallisuudesta nimenomaan naisilla oli terveysdiskurssin puitteissa hieman muita diskursseja vähäisempää.

(..) I only have sympathy for those who are fat due to illness or injury. Not obese gluts or lazy lardasses.²⁸

Jos lihavuudelle löytyy selvä terveydellinen syy, saatettiin se terveysdiskurssin puitteissa tietystä määrin hyväksyä. Syyn puuttuessa fat shaming koettiin oikeutettuna. Esimerkiksi tässä aineistotteessa kerrotaan tuntevansa myötätuntoa ainoastaan niitä kohtaan, joilla lihavuus on seurausta sairaudesta tai vammasta. Twiitin voi nähdä esittävän, että muista kuin terveydellisistä syistä johtuva lihavuus, on väistämättä yksilön omaa laiskuutta ja saamattomuutta. On tyypillistä, että lihavuutta stereotypoidaan negatiivisilla ominaisuuksilla, kuten laiskuus, kontrollin puute ja tyhmyys (Harjunen 2009, 16). On mahdotonta tietää, mikä kaikki twiitin mukaan luetaan sairauden ja vamman kategorioihin kuuluviksi. On aiheellista pohtia, hyväksyttäisiinkö esimerkiksi mielenterveydelliset syyt lihavuuden aiheuttajaksi samalla tavoin kuin somaattiset syyt. Sanavalinnan ”tuntea myötätuntoa” voi nähdä esittävän, että vaikka tunnetaan myötätuntoa terveydellisistä syistä aiheutunutta lihavuutta kohtaan, ei kuitenkaan täysin ymmärretä tai hyväksytä sitä. Onkin mahdollista, että vaikka tunnetaan myötätuntoa, uskotaan kuitenkin, että henkilön olisi halutessaan mahdollista laihtua. Viestin jälkimmäisen osan melko vihamielisen sävyn voi myös nähdä taistelevan alussa tehtyä lievää myönnytystä vastaan.

Terveysdiskurssissa lihavuus nähtiin sairauden kategoriaan kuuluvana. Lihavuudesta puhuttiin lääketieteellisiä ja ravitsemuksellisia argumentteja hyödyntäen. Siihen suhtauduttiin tiedonpuutteena, johon voidaan vaikuttaa lisäämällä tietämystä. Painonpudotus representoitiin yksinkertaisena asiana, jonka kaikki voisivat halutessaan toteuttaa. Lihavuus nähtiin näin ollen yksilön omana valintana. Fat shaming koettiin oikeana menetelmänä lihavuuden ehkäisyyn ja vähentämiseen. Terveysdiskurssin twiiteissä esiintyi oletus lihaviiden ihmisten epäterveellisistä ruokailutottumuksista, jota kommentoitiin ivalliseen sävyyn. Diskurssissa ilmeni ristiriita, jossa lihavuus nähtiin yhtäältä kokonaan yksilön valintana ja toisaalta osalle huomattavasti vaikeampana

---

²⁸ @Arijitanywhere

saavuttaa. Diskurssissa esiintyi myötätuntoa sairaudesta johtuvaa lihavuutta kohtaan, mutta tässäkin yhteydessä oli havaittavissa näkemys laihdutuksen mahdollisuudesta. Lihavuuteen suhtauduttiin muita puhetapoja harvemmin sukupuolittuneesti. Fat shaming ei kohdistunut ainoastaan naisiin, vaan se koettiin ongelmana kaikille ihmisille.

4.2 "Fat people are visually offensive." – Kauneusdiskurssi

Fat shamingiä kannattavien twiittien kategoriassa kauneusihanteet nähtiin usein universaaleina, kaikille samanlaisina. Kuten Stearns (1997) esittää, laihuus saavutti 1900-luvun jälkipuoliskolla menestystä kuvaavan ruumiinmuodon aseman. Tässä alaluvussa esitellyssä *kauneusdiskurssissa* hoikkuus nähtiin kauneuden perustana. Kauneusdiskurssissa lihavuudesta puhuttiin ei-toivottuna ulkonäöllisenä tekijänä. Tässä diskurssissa korostui erityisesti naisiin kohdistunut fat shaming. Diskurssin voi nähdä lähestyvän lihavuutta sosiaalisen ruumiin käsitteen näkökulmasta, missä ruumiin nähdään representoivan sosiaalisia suhteita ja sukupuolta (Scheper-Hughes & Lock 1987).

(..) Disney princesses, dolls, supermodels, strippers etc. All ideal female models, none are fat.²⁹

Lihavuus esitettiin tämän diskurssin puitteissa kauneuden vastaisena ominaisuutena. Naisihanteita kuvailtiin erilaisten kauneutta ja seksikkyyttä kuvastavien representaatioiden avulla. Tässä aineistotteessa kuvaillaan ihanteellisia naisesikuvia, ja todetaan, että kukaan heistä ei ole lihava. Twiitissä naisesikuvaksi lukeutuivat niin ulkonäkökeskeisissä ammateissa toimivat naiset kuin fiktiiviset naishahmot. Esikuvaa tarkastellaan twiitissä ainoastaan ulkonäöllisestä perspektiivistä, ja esimerkiksi menestykseen ja yksilön onnellisuuteen liittyvät tekijät jätetään kokonaan huomioimatta. Twiitissä hyviksi naisesikuviksi esitetyt hahmot eivät edusta edes normaalipainoista vaan pikemminkin erityisen hoikkaa naista. Twiitti implikoi näin ollen, että normaalipainokaan ei ole riittävän hyvä naiselle, vaan painon tulee olla peräti selvästi sen alapuolella. Twiitti implikoi lisäksi, että ihailun ja katseen kohteena ovat ainoastaan hoikat naiset. On kuitenkin aiheellista pohtia, voiko esimerkiksi stripparin ammatin esittää esikuvana nuorille naisille.

---

²⁹ @infestationmine

”Pretty” and ”thin” should be a requirement to be a cheerleader.³⁰

Otteessa ehdotetaan, että kaikkien cheerleadereiden tulisi olla sekä hoikkia että nättejä, jotka rinnastetaan twiitissä keskenään. Näkemyksen mukaan hoikan kategoriaan kuulumattoman naisen on mahdotonta olla nätti. Twiitissä ei liioin anneta sijaa esimerkiksi urheilijan taidoille tai yhteistyökyvyille, jotka ovat olennaisia tekijöitä joukkuelajeissa menestymiselle. Kahden edellisen twiitin naiskuva muistuttaa sukupuolen ja visuaalisen kulttuurin tutkija Leena-Maija Rossin (2007, 141) esittelemää mainonnassakin hyväksikäytettyä kuvaa virheettömistä, hoikista ja seksikkäistä naisista, minkä avulla pyritään uusintamaan kuvitelmaa virheettömästä naisihanteesta. Twiiteissä korostuivat oletettavasti miespuolisten kirjoittajien näkemykset ihannenaaisesta. Niiden voi nähdä implikoivan, että myös naisten pohjimmaisena tavoitteena olisi toimia erilaisissa ulkonäkökeskeisissä rooleissa. Voisi kuitenkin väittää, että harva nainen on tai edes haluaisi olla esimerkiksi strippari tai supermalli.

If a beautiful woman is a work of art, getting fat is like throwing shit at the Mona Lisa.³¹

Lihavuus kuvailtiin kauneusdiskurssin puitteissa monesti muita ihmisiä kuvottavana tekijänä. Etenkin naisten ulkonäkö nähtiin tekijänä, jonka tuli miellyttää muiden ihmisten silmää. Yllä olevassa aineisto-otteessa lihomista verrataan ulosteen heittämiseen Mona Lisa -maalauksen päälle. Twiitti implikoi ajatusta, että naisen on lihoessaan mahdotonta olla enää kaunis. Eunice Chenin ja Molly Greenin (2005) tutkimustulosten mukaan miehet arvioivat lihavan naisen vähemmän viehättävänä kuin esimerkiksi mielenterveydellisistä ongelmista kärsivän, sukupuolitautia sairastavan tai raajapuutoksesta kärsivän naisen. Ulosteen heittämisen jonkun päälle voi nähdä erityisen radikaalina inhoa ja alistamista ilmaisevana tekona. Voikin esittää, että twiitti ilmentää ajatusta, jonka mukaan lihominen on lähes pahinta mitä naiselle voisi tapahtua. Twiitissä sivuutetaan kokonaan naisen persoonallisuustekijät, ja esimerkiksi hänen älykkyytensä ja empaattisuutensa.

Tämän alaluvun otsikossa esiintyvässä aineisto-otteessa³² lihavia ihmisiä kuvaillaan visuaalisesti vastenmielisiksi. Twiitti ilmentää ajatusta, jonka mukaan ihmisten tulisi olla muiden silmissä viehättäviä ja kauniita. Sanavalinnalla *offensive* voidaan myös viitata loukkaavaan tai hyökkäävään. Tällöin sen avulla kuvailtava asia näyttäytyy julkisena, jota voi vapaasti myös kommentoida, tässä

---

³⁰ @Dethrroned

³¹ @InfestationMine

³² @matthewdepgmail

tapauksessa fat shamingin muodossa. Lihavuutta kuvaillaan twiitissä vastenmielisyyden lisäksi myös kanssaeläjiä visuaalisesti loukkaavana tai peräti heitä kohtaan hyökkäävänä, toisin sanoen jollain tavoin pelottavana tekijänä. Pohdin seuraavassa kappaleessa lyhyesti sitä, miksi lihavuus saatetaan nähdä uhkana.

Kahdessa edellisessä kappaleessa käsiteltyjen twiittien sisältöjä voisi verrata Sara Ahmedin (2004, 94) ajatukseen siitä, että esitettäessä jokin asia vastenmielisenä on tarkoituksena häätää tämä uhkaavaksi ja saastaiseksi koettu tekijä pois. Käsitellyissä twiiteissä lihavat ihmiset sijoitetaan asemaan, jossa heidän läsnäolonsa näyttäytyy uhkaavana ja ulkopuolisena. Lihavuus koetaan saastaisena ominaisuutena, joten myös lihava ihminen tulee nähdä uhkana. Voisi väittää, että tämä ”uhka” ilmenee kahdella tavoin: yhtäältä fat shaming -twiittaajat kokevat toisen ihmisen lihavuuden oletettuja kauneusihanteita vastaan asettuvana tekijänä, ja toisaalta se muistuttaa oman lihomisen mahdollisuudesta. Tämän johdosta lihavuus pyritään sulkemaan ulos, häätämään se marginaaliin, jotta sen uhka ei taipuisi ylle yhtä pelottavana kuin aiemmin.

If you see a fat woman, take a photo of her without consent! (...) ³³

Return of Kings -blogi julkaisi FSW:n loppupuolella kirjoituksen, jossa kehoitettiin ottamaan valokuvia lihavista naisista ja julkaisemaan niitä internetissä ³⁴. Tämä perusteltiin siten, että kuvan kohteena oleva henkilö on tällä tavoin pakotettu kohtamaan ongelmansa ja ottamaan elämänsä ohjat omiin käsiinsä. Blogikirjoituksessa viitataan vahvasti lihavuuteen ei-toivottuna ulkonäöllisenä tekijänä. Tässä aineisto-otteessa vedotaan kyseiseen blogikirjoitukseen. Yhtäältä twiitissä saatetaan nähdä, että tuntemattoman naisen kuvan julkaiseminen internetissä voisi jollain tavoin myötävaikuttaa kyseisen henkilön, tai muiden naisten, haluun laihtua. Toisaalta on mahdollista, ja väittäisin, että edellistä todennäköisempää, että twiitin sisältämällä kehotuksella ja sen mahdollisilla seurauksilla on yksinkertaisesti vain tarkoituksena pilaila lihaviin ihmisten kustannuksella.

Twiitissä kehoitetaan ottamaan kuva ilman asianomaisen lupaa. Tämä viittaisi pelkoon siitä, ettei kohde lupaa kysyttäessä suostuisi kuvaan. Toisaalta voisi ajatella, että tällaista tarkoituksena palvelee todennäköisesti parhaiten sellaiset kuvat, joihin ei olla ehditty varautua. Voisikin väittää, että luvan kysymättömyydellä pyritään myös siihen, että kohteena oleva esiintyy kuvassa

---

³³ @LadyFuzztail

³⁴ Return of Kings (2013) Always take photos of fat women.

mahdollisimman epäedullisen näköisenä. Näin ollen on myös mahdollista, että kehotettaessa kuvaamaan lihavia naisia ilman lupaa, taustalla toimii pelko siitä, että jos lupa kysyttäisiin, naiset eivät näyttäisikään epäedullisilta tai naurettavilta. Selaillessa FSW-twiittejä törmäsin vain muutamaa julkaisuun, joissa oli julkisella paikalla salaa kuvattua materiaalia tuntemattomista ihmisistä. Solidaarisuudesta fat shamingin kohteeksi joutuville ja kuvissa esiintyvien ihmisten yksityisyyttä suojellakseni en julkaise tai analysoi niitä tässä tutkielmassa.

(..) camera angles in online dating profile pics is equivalent to attempted rape.
You know he doesn't want it.³⁵

Kauneusdiskurssissa esiintyi paikoittain myös twiittejä, joissa lihavuus rinnastettiin erilaisiin yhteiskunnallisesti paheksuttaviin tekoihin. Aineisto-ote ehdottaa, että internetin nettideittisivustojen profiilikuvissa hyödynnetyt kamerakulmat voisi rinnastaa raiskausyritykseen. Siihen lisätään vielä, että ”tiedät, ettei hän halua sitä”. Twiitti on kohdistettu suoraan naissukupuoleen ja siinä käytetään samaa retoriikkaa kuin seksuaalista häirintää vastustavassa kampanjoinnissa. Twiitissä toteutetaan rajua sarkasmia vakavan aiheen kustannuksella. Kamerakulmien avulla voidaan tietyssä määrin korostaa kuvattavan parhaita puolia ja häivyttää epäkohtia. Twiitissä esitetään, että lihavat naiset käyttäisivät näitä kamerakulmia hyväkseen piilottaakseen lihavuutensa, ja tällä tavoin huijaisivat kanssaan keskustelevia miehiä. Twiitissä voi havaita rinnastuksen kamerakulmien avulla paranneltujen profiilikuvien ja raiskauksia käsittelevässä keskustelussa ajoittain esiintyvän argumentin raiskausyrityksen kohteeksi joutuneen naisen provosoivista vaatteista.³⁶ Twiitin voi nähdä esittävän, että molemmat tekevät tietoisien rikoksen: lihava nainen tietoisesti huijaten yrittää viettelä miehiä epäaidon profiilikuvansa avulla ja raiskaaja yrittää raiskata naisen tiedostaen, ettei hän ole pukeutunut provosoivasti raiskatuksi tulemisen toivossa.

Fact: fat people are less likely to be hired than fit, attractive people.³⁷

Aineisto-otteessa esitetään faktana, että lihava saa epätodennäköisemmin työpaikan kuin hyväkuntoinen ja viehättävä ihminen. Henkilön paino ja ulkonäkö näyttäytyvät tämän diskurssin valossa myös työnhakutilanteessa ensiarvoisen merkityksellisinä tekijöinä. Twiitissä lihava

---

³⁵ @Cernovich

³⁶ Amnesty International 21.11.2005. UK: New poll finds a third of people believe women who flirt partially responsible for being raped.

³⁷ @mikerocoque

työnhakija asettuu hoikempia kanssahakijoitaan heikompaan asemaan työnsaannin suhteen. Siinä oletetaan yhtäältä, että ulkonäölliset tekijät ovat kaikille työnantajille yhtä tärkeitä uusia työntekijöitä palkatessaan. Twiitti ilmentää myös aikaisempaa tutkimusta lihavien työmarkkinoilla kokeman syrjinnän suhteen. Toisaalta twiitissä oletetaan, että jokainen työnantaja pitää samanlaisia ulkonäöllisiä piirteitä viehättävinä, kauneusihanteet nähdään toisin sanoen universaaleina. Twiitin voi yhtäältä käsittää lihaville ihmisille nauravana ja heitä kritisoidena. Toisaalta sen voi nähdä myös tietynlaisena yrityksenä herätellä ihmisten halua laihtua.

Fatties=more porn use=a limited supply of attractive women=societal function=more loser males dropping out=western decline.³⁸

Kauneusdiskurssissa lihavia ihmisiä syytettiin myös erilaisista yhteiskunnallisista ongelmista. Yllä olevassa aineisto-otteesta esitettiin päättelyketju, jossa lihavuuden nähtiin rajoittavan viehättävien naisten määrää. Tämä puolestaan johtaisi pornografisen kuvaston laajempaan hyödyntämiseen, mikä lisäisi miespuolisten väliinputoajien määrää. Lihavuus näyttäytyy tässä argumentaatiossa syyllisenä koko läntisen yhteiskunnan rapautumiseen. Yhtäältä twiitissä implikoidaan, että syrjäytyneiden miesten lukumäärän kasvun syynä olisi naisten lihominen. Twiitissä sivuutetaan muut mahdolliset syyt miesten syrjäytymiselle. Toisaalta twiitin voi nähdä ehdottavan, että läntisen yhteiskunnan rapautumiseen voivat vaikuttaa ainoastaan miesten terveydelliset ongelmat. Tämän voi käsittää ehdotuksena, että naiset eivät voi miesten tavoin vaikuttaa yhteiskunnallisesti merkittäviin asioihin. Argumentissa ei liioin jätetä sijaa yhteiskunnan rapautumisen muille mahdollisille sille.

@WardenBear @TheAngryFangirl Since when is telling the truth about people "hatred"? Fat chicks are for poor guys. FACT.³⁹

Kauneusdiskurssi nousi fat shaming -keskustelussa esiin myös lihavien naisten miesystävien vähättelynä. Hoikkuuden oletettiin määrittävän kaikkien miesten naisihanteita. Aineisto-otteena esiintyvä twiitti on vastine kahden muun twiittaajan aikaisemmin julkaisemiin kommentteihin. Tässä otteesta esitetään, että totuuden julkituominen ei ole "vihaa", vaan nähdään tosiasiana, että lihavat naiset ovat huonoja, säälittäviä tai köyhiä miehiä varten. On vaikea sanoa, mihin suomenkieliseen käännökseen *poor* sanalla on alun perin viitattu. Sanan *huono* valossa lihavien naisten ei nähdä ansaitsevan hyvää miestä rinnalleen. Jos sanalla on toisaalta viitattu miehen säälittävyyteen, voi

---

³⁸ @BegbieBegbie

³⁹ @tomleykis

twiitin nähdä esittävän, että lihavien naisten kanssa eivät seurustelisi kuin epäonnistuneet miehet. Sillä saatetaan viitata myös miehen taloudelliseen tilanteeseen. Tällöin twiitin voisi yhtäältä nähdä ehdottavan, että lihavat naiset eivät kelpaa rikkaille miehille. Toisaalta heidän ei nähdä tarvitsevan tai ansaitsevan taloudellisesti hyvin toimeentulevaa miesystävää. Pääasiallinen kritiikki kohdistuu siis sanan jokaisessa merkityksessä kuitenkin lihaviin naisiin, jotka näyttäytyvät hoikkia naisia huonompina puolisoina. Lihavien naisten sekä heidän miesystäviensä vähättelyä, ja esittämistä hoikkia huonompina ihmisinä ei nähdä twiitissä vihana.

@JulianaBrittos "Babysitting an 8 yr old girl who is already ashamed of her body" Better now than becoming a fattie later.⁴⁰

Kauneus nähtiin niin merkityksellisenä yksilöllisenä tekijänä, että jopa lasten kokema epävarmuus omasta ruumiistaan koettiin hyväksi. Aineisto-otteessa kommentoidaan toisen henkilön julkaisemaa twiittiä, jossa ollaan oltu huolissaan vasta kahdeksanvuotiaan tytön kokemasta ruumiillisesta häpeästä. Twiitin mukaan lapsen on parempi hävetä ruumistaan tässä vaiheessa, kuin tulla *läskiksi* myöhemmin. Twiitti heijastaa erinomaisesti naisiin jo nuorella iällä iskostettua näkemystä tietynlaisesta ruumiista oikeanlaisena naiseutena. Sosiaalisen hyväksyttävyyden ja aseman säilyttämiseksi on keskeistä tarkkailla ruumistaan ja pysyä normatiiviselle ruumiille asetettujen rajojen sisällä. (Harjunen 2009, 27.) Twiitissä pyritään mitätöimään huoli lapsen kokemasta ruumiillisesta häpeästä. Lapsiin kohdistunutta fat shamingiä ei nähdä twiitissä ongelmallisena. Sen voi nähdä tietyllä tavoin jopa kannustavan kasvattajia lasten ruumiillisen epävarmuuden ylläpitämiseen tai herättämiseen. Twiitissä implikoidaan, että lapsuudenaikainen ruumiillinen epävarmuus vähentää lihomisen todennäköisyyttä myös aikuisiällä.

Kauneusdiskurssissa hoikkuus näyttäytyi perustana kauneudelle. Diskurssissa korostui selvästi näkemys lihavuudesta negatiivisena ominaisuutena nimenomaan naisilla. Hyviksi naisesikuviksi nähtiin hoikat, ulkonäkökeskeisissä rooleissa esiintyvät naiset. Lihavuus kuvailtiin diskurssissa muita ihmisiä kuvottavana ominaisuutena, ja naisen ulkonäön pilaavana tekijänä, minkä seurauksena myös lapsiin kohdistunut fat shaming nähtiin hyväksyttävänä toimintana. Lihavuus representoitiin saastana, joka niin uhkaa yhteiskunnallisia kauneusnormeja kuin toimii muistutuksena oman lihomisen mahdollisuudesta. Fat shamingiä toteutettiin myös normaalipainoisia naisia kohtaan. Kauneusdiskurssin puitteissa kehoitettiin kuvaamaan lihavia naisia ilman heidän lupaansa ja

---

⁴⁰ @HFlashmanUSA

julkaisemaan materiaali sosiaalisessa mediassa. Tämä esitettiin menetelmänä pakottaa henkilö kohtaamaan paino-ongelmansa. Tarkoituksena näyttäisi kuitenkin olevan lähinnä kuvan kohteiden ja muiden lihaviin häpäisy. Kauneus nähtiin diskurssin valossa edellytyksenä työmarkkinoilla pärjäämiselle, ja lihavuus sen esteenä. Diskurssissa lihavuus esitettiin kauniiden naisten määrän vähenemisen kautta syyllisenä läntisen yhteiskunnan rapautumiselle. Vähättelyn kohteeksi joutuivat myös huonompina miehinä representoidut lihaviin naisten miesystävät, joiden ei koettu saavan kumppanikseen muita kuin lihavia naisia. Toisaalta kritiikki kohdistui tässä myös lihaviin naisiin, joiden ei nähty ansaitsevan muunlaisia miehiä.

4.3” Fat people have a fat chance at making anything themselves” – Huonon ihmisen diskurssi

Setälä (2009, 277) esitteli artikkelissaan kansallisen diskurssin, joka puhutteli lukijoita työntekijä-kansalaisuutensa kautta. Lihavuuden oletettiin sen puitteissa laskevan henkilön työkykyä, mikä puolestaan laskisi Suomen kaltaisen pienen maan kilpailukykyä. Tämän tutkielman aineistossa oli havaittavissa hyvin saman suuntaista ajattelua, jota kutsun *huonon ihmisen diskurssiksi*. Tässä lihavuus yhdistettiin eri tavoin muita huonompaan ihmisyyteen. Lihavuus koettiin niin vastenmielisenä tekijänä, että lihaviin ihmisarvo nähtiin normaalipainoisia alhaisempana. Sitä ei nähty voitavan korvata millään muulla ominaisuudella. Lihavuus nähtiin syyllisenä monenlaisiin yhteiskunnallisiin ongelmiin. Toisaalta huonon ihmisen diskurssissa korostui näkemys lihavuudesta väliaikaisena tilana. Harjunen (2007, 209) esittää, että lihavuudesta on rakentunut kulttuurissamme sekä symbolinen että todellinen välitila. Tämä väliaikaisuudentuntu pitää yllä käsitystä lihavuudesta normien vastaisena ruumiinmuotona, vaikuttaen samalla siihen miten lihava ihminen näkee itsensä ja oman potentiaalinsa sekä suhteensa muuhun ympäristöön.

Just loose the weight and participate next year. The whole world that revolves around you will thank you.⁴¹

Aineisto-ote kuvastaa erinomaisesti lihavuuden välitilallisuutta. Twiitin kirjoittaja kokee, että ei tarvitse muuta tehdä kuin pudottaa painoa, jotta voi seuraavana vuonna itse osallistua FSW:hen. Perään lisätään vielä, että ympäröivä maailma kiittäisi tästä teosta. Twiitistä kumpuaa näkemys

---

⁴¹ @BTheManimal

lihavuudesta poikkeustilana, jossa laihdutus toimii normaalitilaan palauttajana. Julkaisun voi nähdä myös esittävän, että laihduttamalla on tervetullut fat shamingiä toteuttavien puolelle. Lihava ihminen koetaan siis huonoksi ihmiseksi ja ei-toivotuksi yksilöksi siihen saakka, kunnes on pudottanut painonsa Bourdieun (1977, 164–171) esittelemän doksan käsitteen mukaisesti yleisesti hyväksytyksi muodostuneen normaalipainon tasolle. Tämä näkemys noudattaa Parekhin (2012, 40–41) esittämää vihapuheen tunnusmerkkiä, jonka mukaan negatiivisena koetut ominaisuudet voidaan nähdä myös korjausta vaativina. Painonpudotuksen jälkeen lihava ihminen voitaisiin hyväksyä osaksi sisäryhmää. Toisaalta voidaan kuitenkin esittää Harjusen (2007, 221) näkemyksiin pohjaten, että lihavuuden välitilallisuuden korostaminen kieltää lihavien ihmisryhmän olemassaolon tai ainakin marginalisoi heidän subjektiivisia kokemuksiaan, esimerkiksi siinä tapauksessa, että ei itse tunne tarvetta laihduttaa.

Huonon ihmisen diskurssi esiintyi tämän tutkielman aineistossa, oli kauneusdiskurssin puitteissa esiintynyt lihavan henkilön heikompi työmarkkina-arvo. O'Brien, Latner, Ebner ja Hunter (2013) tarkastelivat tutkimuksessaan lihavuuden vaikutusta työnhakutilanteissa. Heidän mukaan lihavia työnhakijoita syrjitään painon vuoksi. Tutkimukseen vastanneet antoivat lihaville hakijoille muita huonommat arviot muun muassa johtajapotentiaalista ja menestyvyyden todennäköisyydestä sekä asettivat heidät matalammalle sijalle työpaikan saannin mahdollisuuden suhteen. Kaisa Kauppinen ja Erko Anttilan mukaan lihavien naisten keskipalkka ja uranäkymät ovat heikommalla kuin heidän hoikilla kollegoillaan (ks. Harjunen 2009, 16). Seuraavaksi käsittelemme aineisto-otetta, jossa lihavien naisten työmarkkina-arvo nähtiin normaalipainoisia alhaisempana.

At @Bustle magazine, token fat chick @mariesouthard is only allowed to write about being fat(..)⁴²

Aineisto-otteessa väitetään, että *”kiintiöläskin”* naistoimittajan sallitaan kirjoittaa ainoastaan lihavuudesta. Kiintiöläskillä on viitattu muun muassa kaveriporukassa olevaan epätoivoiseen lihavaan henkilöön, useimmiten naiseen, jonka rinnalla muut voivat kokea itsensä kauniimmaksi.⁴³ Twiitillä implikoidaan, että kyseisen naistoimittajan omilla saavutuksillaan ole ollut merkitystä työpaikan saantiin, vaan hänet on valittu tehtävään ainoastaan työnantajan väitetyn kiintiön vuoksi. Julkaisussa vähätellään toimittajan ammattitaitoa, esittämällä, että hän ei ole pätevä kirjoittamaan muista aiheista kuin lihavuudesta. Lisäksi sananvalinta *sallia* viittaa ehdotukseen, että twiitissä

---

⁴² @Goldsteineum

⁴³ Urban Dictionary (2009); More to love (2009); Kouri-Group (2007)

mainittua toimittajaa ja hänen työtään tarkkailtaisiin ja rajoitettaisiin enemmän kuin muita työntekijöitä.

Selfish cunts. Children from fat mothers probability vice, are dumber, fatter, more prone to depression. Wipe de sperm off.⁴⁴

You're not curvy. You're not full figured. You're just a fat piece of shit that doesn't deserve respect.⁴⁵

Huonon ihmisen diskurssi näyttäytyi aineistossa lihaviin ihmisten hoikkia alhaisempana arvostuksena ja rajuna haukkumisena. Ensimmäisessä aineisto-otteessa lihavia naisia arvostellaan rajusti, ja myös heidän lapset koetaan muita todennäköisemmin tyhmiksi, lihaviksi ja taipuvaisemmiksi masennukseen. Perään on lisätty kehoitus, jossa lihavia naisia suositellaan olemaan hankkimatta lapsia. Twiitissä molemmat, sekä äiti että lapsi, representoidaan ei-toivottuina ja huonoina ihmisinä. Lihava äiti näyttäytyy kykenemättömänä vanhempana, joka väistämättä kasvattaa lapsistaan epäonnistuneita ihmisiä. Twiitissä toteutetaan fat shamingiä myös naisten lapsia kohtaan. Koetaan oikeutenaan haukkua sekä naisia että heidän lapsiaan erittäin arvostelemaan sävyyn. Toisessa kommentissa esitetään, että lihava (nainen) ei ole kurvikas eikä runsas, vaan arvostusta ansaitsemaan yksilö. Sillä pyritään tekemään tyhjiksi sanojen kurvikas ja runsas kaiken kokoisia ruumiita arvostavaksi tarkoitettu merkitys. Twiitistä voi havaita lihavia naisia kohtaan koetun syvän inhon, jota ilmennetään erityisen rajuun sävyyn. Tällä pyritään riistämään normatiivista ruumista isomman naisen yksilöllisyys ja itseänsä kohtaan tuntema ylpeys. Toisen ihmisen lihavuus koetaan tietyllä tavoin jopa henkilökohtaisena loukkauksena.

I honestly don't care if you want to be fat. "Live and let live". This also means I get to find you revolting.⁴⁶

Aineisto-otteessa ilmaistaan, että kirjoittaja ei piittaa, jos joku haluaa olla lihava. Twiitissä vedotaan sanontaan "elä ja anna toisten elää", minkä kautta nähdään myös oikeutena nähdä toinen ihminen vastenmielisenä. Sanavalinta "jos joku haluaa olla lihava" viittaa näkemykseen lihavuudesta yksilön valintana. Valinta on puolestaan usein vapaaehtoista, minkä johdosta twiitin voi väittää implisiittisesti esittävän, että jokainen voisi halutessaan olla myös hoikka. Argumentissa ei anneta sijaa mahdollisille yksilöstä riippumattomille syille lihavuuteen. Lisäksi twiitissä esitetään, että

---

⁴⁴ @BegbieBegbie

⁴⁵ @Taciturnings

⁴⁶ @Cernovich

samoin kuin on oikeus olla lihava, on myös oikeus kokea toinen ihminen vastenmieliseksi. Kommentissa väitetään näin ollen, että toisen ihmisen ulkonäössä subjektiivisesti epämiellyttäviksi koetut tekijät oikeuttavat vahvoin negatiivisiin näkemyksiin ja sen esille tuomiseen. Rinnastettaessa oikeus lihavuuteen ja oikeus kokea lihava ihminen vastenmieliseksi, ei oteta kantaa siihen, että negatiiviset kommentit toisesta ihmisestä aiheuttavat mielipahaa niiden kohteessa, mutta yksilön lihavuus ei sen sijaan voi satuttaa toista ihmistä. Toisaalta kommentin voisi myös nähdä painostavan, tai peräti kiristävän, lihavia ihmisiä painonpudotukseen. Voisi väittää, että ihminen ei halua tulla nähdyksi vastenmielisenä, ja saattaa sitä välttääkseen pyrkiä käyttämään kaikkia mahdollisia keinoja, tässä tapauksessa painonpudotusta. Seuraavaksi tarkastelenkin ehdotusta, jonka mukaan pudottamalla ylimääräisen painon, on seuraavana vuonna tervetullut osallistumaan FSW:hen fat shamingin toteuttajien tapaan.

Tilannetta voi tarkastella myös Foucault'n (2005, 246–247) esittämien normaalistavan rangaistuksen ohella käytettyjen kannusteiden kautta. Niiden avulla henkilön on mahdollista nousta hierarkiassa ylemmäs noudattaessaan normaaliksi luokiteltua käyttäytymismallia. Voisi esittää, että yllä olevassa twiitissä normaalistavana rangaistuksena toimii fat shaming, ja kannusteena ajatus siitä, että saatettaisiin seuraavana vuonna tulla hyväksytyksi sisäryhmään. Tämä olisi mahdollista saavuttaa normaaliksi luokiteltavaa käyttäytymismallia, tässä tapauksessa laihdutusta noudattaen.

Fat women are the cause of global warming, diabetes, and stupid children.
Stop ruining this beautiful earth!⁴⁷

Aineisto-otteessa lihavia naisia syytetään ilmaston lämpenemisestä, diabeteksesta ja tyhmistä lapsista. Twiitissä pyydetään lihavia lopettamaan kauniin maapallomme tuhoaminen. Russell, Cameron, Socha ja McNinch (2013, 27–28) esittävät, että lihavuusdiskurssi yleistyy ympäristöviestinnässä ja -valistuksessa. Lihavat ihmiset asetetaan sen puitteissa sanomalehdissä yhä useammin syyllisiksi esimerkiksi ilmastonmuutokseen. Ympäristövalistuksella vahvistetaan vallitsevaa diskurssia suosimalla ”hyväkuntoisia” ja ”kykeneväisiä” ruumiita. Twiitti kuvastaa tätä diskurssia, jossa lihava ihminen näyttäytyy syyllisenä koko ihmiskunnan virheisiin. Toinen olennainen huomio otteesta on, että syyllisiksi asetetaan nimenomaan lihavat naiset. Voidaankin pohtia, miksi naisten lihavuus nähdään niin paljon miesten lihavuutta pahempana ja tuomittavampana. Kyrölä ja Harjunen (2007, 11) esittävät, että eräs keskeinen tekijä sukupuolieron

---

⁴⁷ @JacquesJournal

tuottamisessa on oletus kokoerosta. Miehistä miehekkyyden oletetaan symboloituvan suurempana kokona naiselliseen hentouteen nähden. Suuremman koon nähdään kuvastavan valta-asemaa, jota lihava nainen rikkoo epänormatiivisella ruumiillaan. Lihava naisruumis näyttäytyy siis uhkana oletetulle asetelmalle.

Edellisen aineisto-otteen kaltaisen näkemyksen voi toisaalta rinnastaa myös Rene Girardin (2004, 24–31) pohdintoihin yhteiskunnan puhdistautumisesta jonkun ulkopuolisen asian uhraamisen avulla, missä pyrkimyksenä on välttää yhteisön sisäisiä ristiriitoja ja väkivaltaa. Uhraaminen voidaan nähdä kirjaimellisena uhrin tappamisena, mutta myös kuvainnollisempana, kuten kiukun purkamisen kohteen valintana. Uhrattavan ja ei-uhrattavan ero määräytyy muun muassa jälkimmäiseltä täysivaltaisen yhteiskunnallisen jäsenyyden epäämisenä. Näkisin, että esimerkiksi edellisessä aineisto-otteessa ”lihava nainen” uhrataan. Hänet asetetaan syylliseksi erilaisiin laajassa keskustelussa oleviin ihmiskuntaa uhkaaviin yhteiskunnallisiin ja ympäristöön liittyviin ongelmiin. Lihavalta naiselta evätään twiitissä täysivaltainen subjektius, hänen yhteiskunnallinen jäsenyytensä näyttäytyy hoikempia ihmisiä epävarmempana. Voisi väittää, että esittämällä lihavat naiset syyllisiksi vakaviin ongelmiin, pyritään samalla ulkoistamaan itsensä näistä ongelmista. Ilmastomuutoksen kaltaisten ylivoimaiselta tuntuvien ongelmien aikakautena elämä saattaa tuntua hieman siedettävämmältä, jos ongelmille on mahdollista esittää syyllinen.

Someone who lacks self-control brings down the entire society with their behavior. They are committing an act of treason.⁴⁸

Edellä käsiteltiin lihaviin ihmisiin kohdistuvia syytöksiä maapallolla ilmeneviin ongelmiin liittyen. Huonon ihmisen diskurssi ilmeni toisinaan myös suorana lihavuuden rinnastamisena rikokseen. Tässä aineisto-otteessa todetaan, että henkilö, jolta puuttuu itsekuria ajaa käytöksellään alas koko yhteiskunnan, ja syyllistyy tällä tavoin maanpetokseen. Itsekurin puutteella viitataan tässä lihomiseen. Lihavuus näyttäytyy monin paikoin läpi koko FSW:n ainoastaan yksilöstä lähtöisin olevana ongelmana. Twiitissä lihavia ihmisiä syytetään lihomisensa lisäksi myös massiivisesta rikoksesta koko yhteiskuntaa ja valtiota kohtaan. Lihava ihminen representoidaan petturina, joka vaikuttaa itsekkäällä toiminnallaan epäedullisesti koko yhteiskuntaan.

---

⁴⁸ @Stompthewaffle

#fatshamingweek⁴⁹

Aineisto-otteena on meemi, jossa mellakkavarusteisiin sonnustautunut poliisi, tai poliisiksi pukeutunut henkilö, suihkuttaa jotain kuvassa olevan henkilön kasvoille. Kuvassa käsketään menemään johonkin muualle olemaan lihava. Meemissä olevan valokuvan tilanne ei todennäköisesti ole alun perin liittynyt millään tavoin fat shamingiin. Kyseinen valokuva on oletettavasti löydetty internetistä ja teksti lisätty siihen myöhemmin. Twiitti toimii esimerkkinä saman kaltaisen viestin sisältävistä meemeistä, joita hyödynnetään fat shamingiä sisältävissä internetjulkaisuissa.⁵⁰

Kuvassa esiintyvät poliisit ja kuvaan lisätty teksti viestivät siitä, että lihavuudesta tehdään rikos. Janne Seppänen (2002, 42) esittää, että poliisi valvoo yleisen järjestyksen lisäksi myös visuaalista järjestystä. Muun muassa valtiovierailuja varten katukuvasta pyritään poistamaan häpeää aiheuttavat tekijät, kuten juopuneet ihmiset. Poliisilaitos on valtionalainen instituutio, jonka voi nähdä edustavan yhteiskunnassa vallitsevia arvoja. Lihavuus representoidaan twiitissä yhteiskunnallisesti ei-toivottuna ominaisuutena. Lihavuus näyttäytyy tekijänä, joka tulee häätää ulos yhteiskunnasta, joka tapahtuu viime kädessä viranomaiskoneistoa apuna käyttäen.

Meemissä esiintyvä lause viittaa siihen, että lihavia ihmisiä ei haluta muiden keskuuteen. Heitä kehoitetaan lähtemään johonkin muualle. Tämän voi nähdä kehotuksena poistua julkisuudesta ja esimerkiksi pysyä kotona, poissa muiden silmistä. Lauseessa havaitaan myös rasistinen kaiku. Twiitti

⁴⁹ @NadaDamnThing

⁵⁰ Ks. esim. quickmeme tai Gangstination/ Dayviews.

muistuttaa kielenkäytöllisesti rasistisessa keskustelussa toisinaan esiintyvää argumenttia ”go back to where you came from”, jossa ulkomaalaisiksi representoituja henkilöitä käsketään lähtemään takaisin sinne, mistä tulivatkin. Tästä näkökulmasta aineistossa esiintyneen kuvan voi nähdä kehottavan lihavia ihmisiä lähtemään pois koko maasta. Lihava ihminen näyttäytyy jonain, joka ei kuulu yhteiskuntaan alun perinkään. Hänen nähdään rikkovan hoikista, hyvässä kunnossa olevista, tuotteliasta yksilöistä koostuvan yhteiskunnan idylliä.

Ranskalaissemiootikko Roland Barthes esittää vuonna 1980 julkaistussa teoksessaan *Valoisa huone*, että valokuvauksen kohde toimii maalitauluna (1985, 15). Tätä näkemystä voi soveltaa erinomaisesti meemissä esiintyvään kuvaan. Meemissä lihavaksi representoidulla henkilöllä näkyy vatsa paidan alta, minkä lisäksi hänellä on päällään likaiset, arkisen näköiset vaatteet. Myös henkilön kasvot ovat peitossa. Näiden tekijöiden kautta lihava henkilö asettuu twiitissä naurunalaiseksi ja hänet esitetään kasvottomana lihavuusepidemiaa kuvastavana objektina. Henkilön yksilöllisyys poistetaan ja meemin avulla pyritään hälventämään myös muiden lihavien ihmisten yksilöllisyyttä ja arvokkuutta. Heuer totesi kanssakirjoittajineen (2011), että lihavia esittävät kuvat oli heidän tutkimusaineistossaan usein muokattu siten, että kuvassa olleen henkilön pää oli poistettu, ja vartalo toimi huomion kohteena. Tällaisilla toimilla lihavat alennetaan lihavuusepidemian symboleiksi, minkä myötä heidän asemansa arvokkaina ja myötätuntoa kaipaavina yksilöinä heikkenee.

I propose a Controlled Camera Act: the clinically obese may only be photographed wearing hospital gowns to raise awareness.⁵¹

Huonon ihmisen diskurssissa ilmeni tulkintoja, joissa lihavuudesta pyrittiin löytämään yhteiskunnallisia tarkoituksia palvelevia ulottuvuuksia. Lihavista henkilöistä tehtiin varoittavia esimerkkejä, joiden kaltaisiksi kenenkään ei sovi päätyä. Foucault (2005, 70–72) esittää, että 1700-luvun rikosrangaistuksissa olennaisessa osassa oli rangaistuksen julkisuus. Julkisella paikalla toteutetut kidutukset ja teloitukset toimivat vallanpitäjien asemaa korostavina tapahtuvina. Ankarat rangaistukset piirtyivät syvälle ihmismieliin ja toimivat näin opetuksena muille. Aineistotteessa ehdotetaan, että otettaisiin käyttöön kontrolloitu valokuvausasetus, jonka nojalla lihavia ihmisiä saisi kuvata ainoastaan sairaalavaatteet päällä lihavuuden negatiivisten vaikutusten tietoisuuden lisäämiseksi. Foucault’ta mukaillen lihava joutuisi julkisesti häpäistyksi ja toimisi

---

⁵¹ @Goldsteineum

samalla varoittavana esimerkkinä muille ihmisille. Kontrolloitu valokuvausasetus -termissä käytetyt isot alkukirjaimet korostavat ehdotuksen virallisuutta. Kirjoittaja ehdottaa twiitillään lakiuudistusta, jolla ei siis vedottaisi ainoastaan fat shamingin toteuttajiin, vaan laajemmin yhteiskuntaan. Lihavalta ihmiseltä poistetaan twiitissä yksilöllisyys ja persoona, ja keskiöön asetetaan ruumiinpaino. Twiitissä implikoidaan, että lihava ihminen saisi osallistua valokuvaustilanteisiin korkeintaan kuvan ottajan roolissa. Hänen toimintaansa pyritään rajoittamaan, mikä poistaa häneltä täysivaltaisen yhteiskunnan jäsenen aseman.

Tough love. It's what we are providing the fatties this week. Tough love.⁵²

Diskurssia ilmennettiin ajoittain myös näkemyksillä, että fat shamingin avulla sen kohteen on mahdollista päästä ulos huonon ihmisen kategoriasta. Tietyissä määrin fat shaming -twiitit pyrittiin oikeuttamaan subjektiivisella auttamishalulla. Harjunen (2007, 20) tuo esiin, että toisen ihmisen painoon puuttumista perustellaan usein hoidon tarpeen lisäksi vetoamalla haluun auttaa. Aineistotteessa ilmoitetaan FSW:n tarjoavan lihaville ihmisille rajua rakkautta. Tällä viitataan erinäisiin tavanomaista rajummin ilmaistuihin kehotuksiin tai näkemyksiin, joista koetaan olevan apua toiselle osapuolelle. Twiitissä pyritään poikkeamaan yleisestä toimintamallista, jossa omaa mielipidettä ei uskalleta sanoa ääneen. Koetaan tuovan esiin jotain, mitä oletetaan kaikkien jo tietävän. Dermot Moran (2001, 110) esittää, että ilmiselvä asia täytyy toisinaan selventää ehkäistäkseen sen psykologisoitumista tai muuten väärinkäsittelystä tulemista. Twiitissä esitetäänkin, että lihavuuden negatiiviset vaikutukset on tuotava esiin, ettei siitä muodostu tabua. Näin ollen twiitillä osoitetaan myös kritiikkiä fat acceptance -ajattelua kohtaan, minkä nähdään vaikenevan lihavuuden ongelmista ja ylikorostavan *body positivity* -näkemyistä. Koetaan, että ilmaisemalla kaunistelematon näkemyksensä lihavuuden ongelmista, osoitetaan välittävänsä lihavista ihmistä. Taustalla saattaa toimia ajatus, että ilmaisemalla asia suoraan, saadaan lihava ihminen havahtumaan painonpudotuksen tarpeeseen.

Maybe I convinced someone to change their habits for the better. All you needed was a caring shove and a kick in the ass.⁵³

Tässä FSW:n lopussa julkaistussa twiitissä pohditaan, että saatiin mahdollisesti omalla toiminnallaan joku ihminen parantamaan elintapojaan. Tähän kirjoittaja esittää lihavien tarvinneen ainoastaan

---

⁵² @Kanamit2

⁵³ @stompthewaffle

lämminhenkisen potkun takapuoleen. Twiitin voi yhtäältä nähdä kuvastavan kokemusta siitä, että ei ole viikon aikana toteuttanut suoranaista fat shamingiä, vaan oma toiminta koetaan nimenomaan auttamisena. Toisaalta kirjoittaja saattaa tiedostaa toteuttaneensa rajuakin fat shamingiä, mutta näin viikon loppupuolella pohtii siitä ehkä olleen apuakin jollekulle.

Brutal, intense shaming prevents me from being racist in public. Why wouldn't it prevent you from being fat in public?⁵⁴

Fat shamingin voi kokonaisuudessaan nähdä perustuvan julkiseen häpäisyyneen, mutta huonon ihmisen diskurssissa lihaviin julkisen häpäisyn hyötyihin viitattiin erityisen selkeästi. Aineisto-otteessa esitetään julman ja voimakkaan haukkumisen estävän kirjoittajaa olemasta julkisesti rasisti ja kysytään, miksi se ei estäisi toisia olemasta julkisesti lihavia. Twiitin voisi Goldmanin (2015, 423) esittämän näkemyksen mukaan nähdä julkaistun sellaisessa yhteiskunnallisessa kontekstissa, jossa yksilön vapaus ja yksityisyys kulkevat käsi kädessä, minkä johdosta julkinen häpäisy koetaan toimivana menetelmänä. Twiitissä esitetään, että toimivan häpäisyn tulisi olla luonteeltaan julmaa ja voimakasta. Voisikin esittää, että tätä kevyemmän häpäisyn hyötyjä ei koeta yhtä merkittävinä. Lisäksi twiitissä rinnastetaan keskenään rasisti ja lihava ihminen. Siinä sivuutetaan kokonaan, että rasisti voi laittomaksikin luokittevilla teoilla todella satuttaa muita ihmisiä, mutta lihava ihminen ei lihavuudellaan aiheuta muille vaaraa.

2 masters and a PhD won't compensate for you having the size and mass of a small asteroid.⁵⁵

Huonon ihmisen diskurssissa lihavuus näyttäytyi niin negatiivisena yksilöllisenä ominaisuutena, että sitä ei nähty voitavan korvata millään muulla tekijällä. Yllä olevassa aineisto-otteessa esitetään, että kaksi maisterintutkintoa ja tohtorin pätevyys eivät kompensoi pienen asteroidin kokoista ja painoista ruumista. Kyseistä twiittiä ei ollut suoraan suunnattu jollekin käyttäjälle, mutta on kuitenkin mahdollista, että se toimii vastineena yhtäältä jollekin aiemmin julkaistulle twiitille tai toisaalta fat shaming -vastaiselle diskurssille. Twiitillä pyritään mitätöimään näkemys esimerkiksi koulutustason ruumiinpainoa suuremmasta merkityksestä. Yhtäältä twiitin voisi nähdä viittaavan lihaviin ihmisten muita suurempaan tarpeeseen kompensoida painoaan muiden tekijöiden avulla. Toisaalta twiitin

---

⁵⁴ @Stompthewaffle

⁵⁵ @Beppo_Venerdi

voi nähdä ilmentävän laajempaa näkökantaa ruumiinpainon niin keskeisestä asemasta yksilön arvon määrittäjänä, että sitä ei voi korvata millään muulla tekijällä.

If weight loss is too hard, you can always eat a bullet.⁵⁶

Diskurssissa nousi esiin myös erityisen äärimmäisiä käsityksiä painonpudotuksen merkityksestä. Muun muassa tässä aineisto-otteessa ilmaistaan, että painonpudotuksen ollessa liian vaikeaa, voi aina niellä luodin. Twiitissä parodioidaan julmasti lihavien ihmisten elämäntyyliä, johon syömisen nähdään kuuluvan keskeisenä osana. Lihava on twiitin mukaan kykenemätön lopettamaan syömistä, mistä johdetaan sarkastinen kehoitus syödä luoti. Twiitissä ihminen ei ole mitään muuta kuin ruumiinpainonsa. Lihavalta ihmiseltä riistetään ihmisarvo. Lihavuus nähdään niin vallitsevana tekijänä, että muut persoonaa kuvaavat ominaisuudet jäävät kokonaan sen varjoon. Twiitin voi nähdä heijastavan hoikkuudenihanteen ja epäonnistuneen painonpudotuksen aiheuttamaa yksilön kannalta toivotonta tilannetta.

Gluttony and sloth are 2 of the 7 deadly sins. Being proud of violating these (fat acceptance) would be a third.⁵⁷

Aineisto-otteessa todetaan, että mässäily ja laiskuus ovat kaksi seitsemästä kuolemansyynistä. Fat acceptance rinnastetaan näihin, ja tuomitaan niiden veroisena rikkomuksena. Seitsemällä kuolemansyynillä viitattiin alun perin varhaisen kristillisen opetuksen paheiden luokitukseen. Lihavuus yhdistetään twiitissä suoraviivaisesti mässäilyyn ja laiskuuteen, joiden toteuttamisesta lihaviin ihmisten oletetaan myös olevan ylpeitä. Lihavuus representoituu twiitissä kuolemansyntyinä. Kielteinen suhtautuminen fat acceptance -ajatteluun ei kritisoi ainoastaan lihavia ihmisiä vaan myös muita, jotka puhuvat lihavuuden hyväksymisen puolesta. Näin ollen myös hoikat fat shamingin vastustajat syyllistyvät twiitin mukaan kuolemansyntiin. Äärimmillään tämän voisi nähdä ehdottavan, että lihavilla ja heidän puolelleen asettuvilla henkilöillä ei ole oikeutta elää.

Ennen fat shamingiä vastustavien twiittien kategoriaan siirtymistä nostan vielä esille kuusi fat shaming -twiittiä, jotka ovat luonteeltaan erilaisia kuin muut huonon ihmisen diskurssissa esitetyt twiitit. Niissä shamingin kohteena ei ollut suoranaisesti enää lihavat vaan kritiikki kohdistui fat shamingiä vastustaviin ihmisiin sekä laajemmin yhteiskuntaan. Kritiikki kohdistui niin fat shamingiä vastustaviin, poliittiseen vasemmistoon kuin feministeihin. Vasemmistoa syytettiin muun muassa

---

⁵⁶ @Lycurgan

⁵⁷ @FreeNorthernern

kulttuurimarxismista, johon viitattiin myös Return of Kingsin blogissa.⁵⁸ Feministit nähtiin sen sijaan syyllisinä fat acceptancen kaltaisista ilmiöistä, jotka kirjoittajien mukaan heikentävät naisten käsityksiä vastuun kantamisesta omista teoistaan.

The ones who are against #fatshamingweek also tend to be the people who will publicly defame you as a racist for posting facts and statistics.⁵⁹

I remember reading a study that said if you are friends with a fat person, you are more likely to be fat yourself.⁶⁰

Huonon ihmisen diskurssi ilmeni ajoittain kritisoinnin kohdistumisena lihaviin lisäksi myös niihin, jotka eivät itse toteuttaneet fat shamingiä. Tällainen toiminta muistuttaa kielenkäytöllisesti poliittiselle viestinnälle tyypillistä kansalaisiin tai muihin valtioihin vetoavaa lausahdusta; ”jos et ole puolellamme, olet meitä vastaan”. Ensimmäisessä aineisto-otteessa väitetään, että FSW:tä vastustavat ovat usein samoja henkilöitä, jotka tuomitsevat faktoja ja tilastoja julkaisevat ihmiset julkisesti rasisteiksi. Omat argumentit nähdään kiistämättömänä totuutena, jota FSW:tä vastustavat pyrkivät vääristelemään. Fat shamingin vastustajat representoivat twiitissä valheita levittävinä ja totuuden kieltävinä yksilöinä. Toisessa otteessa kerrotaan tutustuneensa tutkimukseen, jonka mukaan lihaviin ihmisten ystävistä tulee todennäköisemmin itsekin lihavia. Lihavuus näyttäytyy twiitissä tarttuvana ominaisuutena. Fat shaming -twiiteissä lihavuuteen liitetään usein negatiivisia ominaisuuksia, kuten laiskuus ja saamattomuus. Tämän myötä twiitissä voisi nähdä väitettävän, että lihavilla ihmisillä on epäsuotuisia vaikutuksia muihin ihmisiin. Heidät nähdään syyllisinä myös lähipiirinsä lihavuuteen. Twiitti suosittelee ihmisiä luopumaan lihavista ystävistään. Molemmat twiitit voi nähdä myös suostuttelevina puheakteina, joiden kautta toiselle osapuolelle annetaan vielä yksi mahdollisuus vaihtaa kannatustaan fat shamingin harjoittajien puolelle. Suostutteleva puheakti on Austinin (1962, 101–102) esittelemä perlokutiivinen puhetoimitus, joka viittaa pyrkimykseen saada kuulijassa aikaan tiettyjä vaikutuksia, mikä voidaan toteuttaa muun muassa suostuttelun avulla.

---

⁵⁸ Return of Kings. About.

⁵⁹ @stomphthewaffle

⁶⁰ @BegbieBegbie

Leftist only display moral outrage about tactics such as public shaming when those weapons are turned against them.⁶¹

Aineisto-otteessa väitetään, että vasemmistolaiset ilmaisevat moraalista paheksuntaa tietynlaisia toimintatapoja, kuten julkista häpäisyä kohtaan ainoastaan niiden kääntyessä heitä itseään vastaan. Vasemmistolaiset leimataan twiitissä lihaviksi, jotka yrittävät fat shamingiä vastustavilla argumenteillaan säilyttää oman asemansa. Heidät representoidaan itsekkäinä, ainoastaan omia etujaan ajavina henkilöinä, jotka pakoilevat esimerkiksi fat shaming -vastaisuudellaan heitä vastaan perustellusti ja oikeutetusti esitettyä kritiikkiä. Julkista häpäisyä ei nähdä twiitissä lainkaan ongelmallisena, vaan päinvastoin uskotaan sen hyötyihin.

There's move by "intellectuals" that equate things like #FatShamingWeek to racism and sexism. Cultural Marxism evolving ever more grotesquely.⁶²

Aineisto-otteessa ihmetellään joidenkin "intellektuellien" ehdotusta FSW:n yhdistämisestä rasismiin ja seksismiin. Tämän nähdään kuvastavan kulttuurimarxismen irvokasta kasvua. Asettamalla termin intellektuellit heittomerkkeihin, arvostellaan kyseisten henkilöiden asemaa ja älykkyyttä. Tällaisessa kontekstissa esiintyvä kulttuurimarxismiin kohdistettu kritiikki viittaa läntisissä maissa, erityisesti Yhdysvalloissa käytäviin kulttuurisotiin, jossa yhteiskunta on pirstaloitunut kulttuurin, uskonnon ja sosioekonomisen aseman suhteen. Vastakkain asettuvat perinteisempiä arvoja kannattavat ja uudistusta sekä moninaisuutta arvostavat ryhmät. (Dallmayr 2010, xi & 2.) Kulttuurimarxismista syyttämällä viitataan twiitissä perinteisten arvojen murtumiseen ja kulttuurin monimuotoistumiseen. Twiitissä impilkoidaan toisin sanoen, että fat acceptance -ajattelu rikkoo perinteisiä arvoja ja lisää kulttuurin monimuotoistumista, mikä kauhistuttaa twiitin kirjoittajaa. Twiitin mukaan fat shaming ei ole verrattavissa rasismiin eikä seksismiin. Sekä fat shaming että weightism viittaavat kuitenkin lihaviin kohdistuvaan häpäisyyn ja syrjintään. Rasismi, seksismi ja weightism puolestaan pitävät sisällään johonkin ihmisryhmään kohdistuvaa syrjintää ja eriarvoistavaa toimintaa. Näin ollen esittäisin, että FSW:n voi esittää rasismia ja seksismia kanssa yhteismitallisiksi. Twiitin näkemys kuvastaa sekä Brazielin ja LeBescon (2001, 2) että Harjusen (2004b, 246) kuvaamaa ilmiötä, jossa lihaviin ihmisiin kohdistunut nimittely ei ole vielä saavuttanut samalla tavoin tuomitun toiminnan asemaa kuin esimerkiksi ihonvärin takia nimittely.

---

⁶¹ @Witch_Hammer

⁶² @stompthewaffle

The fat-acceptance movement shows feminism's underlying mission: to insulate women from the consequences of their actions.⁶³

(..)Plz include the fact that real feminists are skinny!⁶⁴

Syytösten alle joutuivat taajaan myös feministit, mikä reflektoi Return of Kingsin sukupuoliroolinormatiivista maailmankuvaa. Ensimmäisessä twiitissä väitetään, että fat acceptance -liike osoittaa feminismin perimmäisen tavoitteen vapauttaa naiset tekojensa seurauksista. Twiitillä ilmaistaan, että feminismin päämääränä olisi kouluttaa naiset teoistaan vastuuta kantamattomiksi yksilöiksi. Feminismi riisutaan kaikista saavutuksistaan ja todellisista yhteiskunnallisista tavoitteistaan, ja alennetaan itsekkääksi oppijärjestelmäksi. Toisessa otteessa pyydetään huomioimaan, että oikeat feministit ovat hoikkia. Twiitissä viitataan selvästi joihinkin tiettyihin henkilöihin, jotka kirjoittaja näkee oikeina feministeinä. Feminismiä tarkastellaan twiitissä kapean linssin läpi, jonka myötä suljetaan ulos lihaviksi lukeutuvat henkilöt. Myös kauneusdiskurssi nousee esiin puhuttaessa feministeistä. Feminismi hyväksytään, mikäli sen harjoittaja on hoikka. Lihavaa ei twiitin kontekstissa nähdä täysivaltaisena naisena. On tarpeen mainita, että kyseisen twiitin julkaisija vaikuttaa profiilikuvan perusteella olevan itse nainen, jolla saattaa olla vaikutusta tähän tietyn asteiseen myötämielisyyteen feminismin suhteen.

Huonon ihmisen diskurssissa hyödynnettiin paikoitellen terveys- ja kauneusdiskursseille ominaisia puhetapoja. Tässä lihava representoitui kuitenkin edellä mainittuja diskursseja laaja-alaisemmin lihavuutensa vuoksi huonona ihmisenä ja vähäisemmän ihmisarvon ansaitsevana. Lihavuus nähtiin diskussin puitteissa aikaisempien lihavien työmarkkinoilla kokemaan syrjintää tarkastelevien tutkimusten tulosten mukaisesti heikomman työmarkkina-arvon omaavina. Lihava nainen esitettiin kykenemättömänä vanhempana ja myös hänen lapsensa joutuivat fat shamingin kohteeksi. Lihavia naisia kehoitettiin peräti pidättäytymään täysin lasten hankkimisesta. Lihavuus nähtiin yksilön omana valintana, minkä koettiin toimivan oikeutuksena kokea heidät vastenmieliseksi. Huonon ihmisen diskurssissa lihavuus representoitui välitilana, jonka ajaksi lihava suljetaan ulos. Doksassa määritellyn ylimääräiseksi nähdyn painon pudotettuaan lihava saatetaan hyväksyä takaisin sisäryhmään. Diskurssissa fat shaming näyttäytyy normaalistavana rangaistuksena, josta lihavan on mahdollista päästä eroon toteuttamalla normaaliksi koettua käyttäytymismallia, eli tässä tapauksessa laihtutusta. Erityisesti lihavia naisia syytettiin laaja-alaisesti koko maailmaa koskevista

---

⁶³ @Witch_Hammer

⁶⁴ @AishahAbdallah

ongelmista. Heidän ruumiinsa koetaan uhkana, jotka rikkovat oletusarvoista sukupuolten välistä valta-asetelmaa.

Lihavuus rinnastettiin huonon ihmisen diskurssissa epäisänmaallisuuteen ja peräti rikollisuuteen, joka tulee häätää ulos yhteiskunnasta. Sen nähtiin rikkovan tuotteliaista yksilöistä koostuvan maan idylliä. Lihavat ihmiset asetettiin naurunalaiseksi ja heiltä riistettiin yksilöllisyys kuvaamalla heitä ainoastaan lihavuusepidemian symboleina. Lihavuus näyttäytyi niin negatiivisena ominaisuutena, että sitä ei voida korvata muilla yksilöllisillä tekijöillä tai saavutuksilla. Painonpudotuksen epäonnistuessa elämä nähtiin arvottomana. Huonon ihmisen diskurssissa esiintyi myös laajemmin yhteiskuntaa kritisoivia twiittejä. Kritiikki kohdistui fat shamingiä vastustaviin ihmisiin, poliittiseen vasemmistoon sekä feministeihin. Fat shamingin vastustaminen nähtiin totuuden kieltävänä ja sitä vastustavat valheita levittävinä ihmisinä. Vasemmistolaisia syytettiin puolueellisesta toiminnasta ja perinteisten arvojen rikkomisesta. Feministit puolestaan nähtiin syyllisinä fat acceptance - ajatteluun, jonka perimmäiseksi tavoitteeksi esitetään pyrkimys vapauttamaan naiset tekojensa seurauksista.

5. Fat shamingiä vastustavat diskurssit

Tässä luvussa tarkastelen kahta diskurssia, joiden avulla fat shamingiä vastustavaa puhetta tuotettiin FSW:n aikana. Lihavien joutuessa laaja-alaisen fat shamingin ja syrjinnän kohteeksi, on myös olemassa myös toisenlainen, positiivinen tapa suhtautua lihavuuteen. Tämän näkökulman puitteissa FSW ja fat shaming tuomittiin kyseenalaisena ja epäoikeudenmukaisena toimintana. Sitä vastustettiin myös vastapuheen tuottamisen avulla ja kostamalla lihaviin kohdistunut negatiivinen puhe.

Luku neljä osoitti, että FSW:ssä on pitkälti kyse lihavien ihmisten julkisesta häpäisystä. Goldman (2015, 432–437) tarkastelee artikkelissaan julkista häpäisyä osana rikosrangaistuksia. Julkisen häpäisyn muotojen sisällyttäminen rikostuomioihin synnyttää monenlaisia mielipiteitä. Hän esittelee viisi julkista häpäisyä vastustavaa tarkastelutapaa. Esitän, että näitä näkemyksiä voi soveltaa myös fat shamingiä vastustaviin twiitteihin. Erään näkemyksen mukaan julkinen häpäisy ei toimi moderneissa yhteiskunnissa, koska niiltä puuttuu suuren kokonsa ja moninaisuutensa vuoksi menneille yhteiskunnille ominainen tiivis yhteisö. Osa puolestaan näkee julkisen häpäisyn epäinhimillisenä. Toisaalta sen toteutusmuotoihin liitetään historiallisesti sosiaalista eriarvoisuutta, mikä ei sovi yhteen aikakautemme tasa-arvopyrkimysten kanssa. Lisäksi tiedostetaan, että julkinen häpäisy saattaa aiheuttaa yksityisten kansalaisten keskuudessa oikeuden ottamista omiin käsiin. Lopuksi käsitellään argumenttia julkisen häpäisyn tuntemattomista psykologisista vaikutuksista. Vaikka rikos tuomitaan vääräksi, ei ole välttämättä oikein leimata rikoksen tekijää. (Goldman 2015, 432–437.)

Media Diversity Institute (MDI)⁶⁵ julkaisi vuonna 2016 oppaan⁶⁶ Twitterissä tapahtuvan vihapuheen käsittelemiseen. Oppaassa kehoitetaan esimerkiksi ilmoittamaan Twitterille havaintonsa loukkaavista twiiteistä ja välttämään myös itse levittämästä ennakkoluuloa ja vihamielisyyttä julkaisuillaan. Lisäksi kannustettiin käyttämään jo olemassa olevia hashtagia, jotta sen alle

---

⁶⁵ Media Diversity Institute on kansainvälinen instituutti, joka kannustaa ja helpottaa vastuulliseen ja monimuotoiseen uutisointiin. Se pyrkii vähentämään tarkoituksellista ja tahatonta tiedotusvälineissä esiintyvää ennakkoluuloa, suvaitsemattomuutta ja vihaa, ja kannustaa sen sijaan kulttuurien ja ryhmien välistä ymmärrystä lisäävään viestintään. (Media Diversity Institute. About)

⁶⁶ Media Diversity Institute. (2016) Stopping Hate: How to Counter Hate Speech on Twitter.

muodostunut keskustelu voisi saada positiivisemman sävyn. Vertailen fat shamingiä vastustavissa twiiteissä esiintyviä toimintatapoja MDI:n esittämiin vihapuheen kohtaamisen menetelmiin.

Lähden tutkimustuloksia esitellessäni liikkeelle esittelemällä tapoja, joilla keskusteluun osallistuttiin osoittamalla vastustusta FSW:tä ja fat shamingiä kohtaan. Nämä twiitit eivät edusta mitään varsinaista diskurssia, mutta haluan niiden avulla tuoda esiin kevyemmän fat shamingiä vastustavan ulottuvuuden. Twiiteissä hyödynnettiin MDI:n oppaan ehdotusta osoittaa tukensa hyökkäyksen kohteeksi joutuville (Media Diversity Institute 2016). Näitä twiittejä voisi kuvailla Cooperin (2016, 78–85) mikrolihavuusaktivismiin käsitteen avulla. Sillä viitataan arkipäivän tilanteissa tapahtuvaan aktivismiin, joka ei toteutuakseen vaadi erityistä tukimateriaalia. Tarkoituksena on melko hienovaraisesti lisätä tietoutta lihaviin kokemasta mikrotason sorrosta. Mikrolihavuusaktivismiin toteutustavoille on ominaista ei-uhkaava tyyli, jonka avulla tuodaan itsensä näkyväksi muille. Sen voi yhtäältä nähdä esiasteena perinteisemmälle aktivismille, ja toisaalta itsenäisesti merkittävänä sen edustaessa toimia, jotka rohkaisevat ja viestivät toisenlaisesta tavasta olla.

Kutsun näitä kevyempään sävyyn esitettyjä fat shamingiä vastustavia twiittejä *pettymyksen ilmaisijoiksi*. Ne ilmensivät FSW:n aiheuttamaa järkytystä ja pettymystä. Niiden puitteissa asiaa lähestyttiin nostamalla esiin fat shamingin ja FSW:n epäoikeudenmukaisuus ja kyseenalaisuus. Cooperin mikrolihavuusaktivismiin käsitteen myötä esitän, että vaikka pettymystä ilmaisevat twiitit eivät edusta mitään selvää itsenäistä diskurssia, ne viestivät kuitenkin toisenlaisesta tavasta suhtautua fat shamingiin ja voivat näin ollen herättää myös niiden lukijoissa fat shaming -vastaisuutta. Pettymyksen ilmaisijat toimivat usein vastineina fat shaming -twiiteille. Voidaankin esittää, että suurta osaa niistä ei todennäköisesti olisi julkaistu lainkaan ilman fat shaming -twiittien aiheuttamaa järkytystä.

I like that people exist who think #FatShamingWeek is okay. As if people of all sizes don't have ENOUGH issues with body image (...) ⁶⁷

It's cute how we're pretending like every week isn't #fatshamingweek. ⁶⁸

Pettymystä ja FSW-vastaisuutta ilmennettiin muun muassa esittämällä näkemyksiä, joiden mukaan FSW lisää ihmisten jo entuudestaan epävarmaa kehonkuvaa. Ensimmäisessä aineisto-otteessa esitetään sarkastiseen sävyyn, miten hienoa on, että on olemassa ihmisiä, jotka sallivat FSW:n.

---

⁶⁷ @PauliChickadee

⁶⁸ @strangesonia

Tämän jälkeen nostetaan esiin, että kaiken kokoisilla ihmisillä on ilman FSW:täkin tarpeeksi ongelmia kehonkuvansa kanssa. Twiitillä sanotaan, että kukaan ei hyödy FSW:stä, vaan se lisää ihmisten jo valmiiksi epävarmaa näkemystä omasta ruumistaan. Sillä kritisoidaan yhteiskunnassa vallitsevia ruumiille asetettuja odotuksia. Jälkimmäisessä otteessa väitetään ihmisten teeskentelevän, ettei joka viikko olisi fat shaming -viikko. Twiitti ilmentää ajatusta siitä, että fat shamingiä tapahtuu jatkuvasti, ja tästä näkökulmasta tämä viikko ei eroa millään tavoin muista viikoista. Twiitin voi myös nähdä esittävän rakentavaa palautetta fat shaming -vastaiselle näkökulmalle. Siinä muistutetaan, että syrjintää tapahtuu koko ajan ja näin ollen myös sen vastaista työtä tulisi tehdä jatkuvasti eikä ainoastaan FSW:n kaltaisten sosiaalisen median ilmiöiden aikaan.

Seriously..If you Really care about the health of the obese, offer help & support. Nothing changes with spite & negativity.⁶⁹

You can be fat and still be healthy and fit. 'Fat' is as much in the eye of the beholder as 'skinny' is.⁷⁰

Pettymyksen ilmaisijat vetosivat toisinaan myös fat shamingiä toteuttaviin henkilöihin. Julkaisut voi nähdä suostuttelevina puheakteina. Huonon ihmisen diskurssissa esitettyjen fat shaming -twiittien pyrkiessä antamaan fat shamingiä vastustaville mahdollisuuden siirtyä heidän puolelleen, ensimmäisessä aineisto-otteessa fat shamingiä toteuttaville esitettiin vastaava vaihtoehto. Otteessa esitetään, että jos todella välitetään lihaviin terveydestä, tarjotaan heille apua ja tukea. Ilkeyden ja negatiivisuuden ei koeta edesauttavan muutoksessa. Fat shamingin vastaista puhetta ilmeni myös twiitteinä, joissa lihavuutta ei nähty esteenä terveydelle. Toisessa aineisto-otteessa ehdotetaan, että voi olla samaan aikaan lihava, terve ja hyväkuntoinen. Näkemyksen mukaan lihavuus on yhtä lailla katsojan silmissä kuin hoikkuuskin. Twiitin jälkimmäisessä osassa käytetään hyväksi sanonnan ”kauneus on katsojan silmissä” kehystä. Sanonnalla viitataan kauneuden subjektiivisuuteen. Twiitissä esitetään, että sekä lihavuus että hoikkuus ovat subjektiivisesti koettuja ominaisuuksia. Joku saattaa kokee itsensä lihavaksi samaan aikaan kuin toinen näkee hänet hoikkana. Molemmissa twiiteissä hyödynnetään syylistämisestä vapaata HAES -ajattelulle tyypillistä näkemystä, jonka mukaan kaikki voivat olla terveitä ruumiinkoostaan riippumatta (Harjunen & Kyrölä 2007, 15–16, 304).

---

⁶⁹ @CuorioDraco

⁷⁰ @WeMelbourne

Your #FatShamingWeek 'joke' may be funny to you but I wonder how many suicides you have contributed to this week. #inhumane.⁷¹

Fat shaming esitettiin kiusaamisena, jolla saattaa olla radikaalejakin negatiivisia seurauksia. Aineisto-otteessa ilmaistaan, että FSW:n aikana esitetty vitsi saattaa olla sen esittäjälle hauska vitsi, mutta pohditaan, kuinka moneen itsemurhaan sen avulla saatetaan vaikuttaa. Twiitin loppuun lisätyn hashtagin, joka kääntyy suomenkielelle sanoiksi epäinhimillinen tai julma, voi nähdä tähdentävän julkaisun sanomaa julman vitsin mahdollisista peruuttamattomista seurauksista. FSW nähdään twiitissä niin käsittämättömänä ilmiönä, että sillä pelätään olevan järkyttäviä seurauksia ihmisille, joiden itsetunto on lihavuutensa vuoksi jo entuudestaan lyöty alas. Yhdysvaltalainen tieteenhistorian professori Londa Schiebinger (2000, 16) tuo esiin, että Barbie-nukke on epärealististen mittasuhteidensa kautta tuottanut nuorten yhdysvaltalaistytöjen keskuudessa vaarallista ruumiillista kurinalaisuutta. Pyrkimys vastata tätä ihannevartaloa on aiheuttanut masennusta ja jopa kuolemantapauksia. Twiitissä kritisoidaan lisäksi ihmisten harkintakykyä ja esitetään heidät itsekkäinä julkaistessaan vitsiksi kokemiaan asioita. Sen avulla herätellään Twitterin käyttäjien omaatuntoa ja korostetaan, että ennen twiittien julkaisemista olisi aiheellista miettiä myös muita ihmisiä.

Skinny bitch here who thinks #FatShamingWeek is pathetic.⁷²

Osoitettiin myös tukea ja kannustusta niitä kohtaan, jotka joutuvat FSW:n uhreiksi. Aineisto-otteessa ilmaistaan, että kirjoittaja on itse hoikka, mutta näkee FSW:n silti sääliänsä. Korostamalla omaa hoikkuutta pyritään sanomaan, että vaikka ei kuuluta fat shamingin kohderyhmään, ei silti hyväksytä sen kaltaista toimintaa. Tällä vedotaan myös muihin hoikkiin ihmisiin ja pyritään avartamaan heidän näkemyksiään FSW:n epäoikeudenmukaisuudesta. Toisaalta tällä tavoin puhutellaan niin sanotusti saman puolen edustajana myös fat shamingin toteuttajia, joiden oletetaan olevan hoikkia. Tällä pyritään herättelemään heidän omatuntoaan ja saada heidät lopettamaan fat shaming. Twiittaajan voi nähdä toteuttavan vetoavan tunneperäisesti muihin hoikkiin ihmisiin. Tunneperäisen vetoamisen tavanomaisia piirteitä ovat henkilökohtaiset julistukset ja me muita vastaan -tyyppisen asetelman luominen. (Davies, Chapman & Leask 2002, 22–23.)

---

⁷¹ @AudreySablier

⁷² @Brennanonnan

This whole #FatShamingWeek thing is literally sickening and one of the most disgusting things I've seen humans do.⁷³

Pettymystä osoittavista twiiteistä ilmeni ajoittain, että FSW koettiin niin epämiellyttäväksi, että nähtiin velvollisuutena ilmaista kielteinen suhtautuminen sitä kohtaan. Ensimmäisessä aineistotteessa FSW esitetään sananmukaisesti kuvottavana ja eräänä vastenmielisimmistä teoista, joita twiittaaja on nähnyt ihmisten tekevän. Yhtäältä voi ajatella, että twiitti toimii yksinkertaisena toteamuksena, että ei hyväksytä FSW:tä, mutta ei kuitenkaan esitetä mitään suoranaista vastaargumenttia sille. On vaikea tietää mihin vastenmielisiin tekoihin siinä viitataan, mutta toisaalta voisi väittää, että FSW:tä verrataan peräti kansanmurhien tasoihin tekoihin. Tämän myötä twiitissä ei enää osoitettaisi pelkästään pettymystä, vaan twiitin voisi nähdä myös radikaalina kannanottona. Twiitti ilmaisee kirjoittajan pettymystä ihmiskuntaa kohtaan.

Fat shamingiä vastustavissa twiiteissä ilmeni kaksi puhetapaa. *Koston diskurssin* kautta lähestyneet twiitit pyrkivät kostamaan lihaviin ihmisten kokeman vääryyden, niin FSW:n aikana kuin yhteiskunnassa ylipäättään. *Vastapuheen diskurssissa* puolestaan nostettiin esiin fat acceptance -ajattelua ja esitettiin perusteellisia vasta-argumentteja fat shamingille. Vastapuheessa oli lisäksi ajoittain havaittavissa poliittinen ulottuvuus.

Fat shamingiä vastustavien twiittien kategoriassa esiintyneiden julkaisujen luonne eroaa luvussa neljä käsitellyistä fat shaming -twiiteistä ensinnäkin siten, että julkaisut olivat useammin vastineita vastakkaiselle lähestymistavalle. Onkin olennaista huomioida, että suuri osa fat shamingiä vastustaneista twiiteistä kirjoitettiin ilmapiirissä, jossa oli jo ennen fat shamingin vastustajien esiin astumista tuotettu negatiivista ja alentavaa puhetta lihavista ihmisistä ja lihavuudesta. Koston diskurssissa tämä korostui erityisesti. Vastapuheen diskurssi poikkesi tästä siten, että sen puitteissa esiintyneet kommentit sisälsivät selkeämmän aktivistisen ja poliittisen ulottuvuuden. Näin ollen voisi nähdä, että näkemykset eivät välttämättä muodostuneet FSW:n aiheuttamasta reaktiosta, vaan olivat olemassa jo ennen sitä.

---

⁷³ @mariagrnt136

5.1 "Ugly shlubs" – Koston diskurssi

Lihavilta ihmisiltä pyrittiin fat shaming -twiiteillä epäämään kolmen eri puhettavan, erityisesti huonon ihmisen diskurssin, avulla mahdollisuus arvokkaaseen elämään sekä tasa-arvoiseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Tässä alaluvussa käsittelyssä oleva *koston diskurssi* toimiikin eräänlaisena tunnustuksen puutteen käsittelyn areenana. Tämän diskurssin kautta esitetyt twiitit voi nähdä heijastavan FSW:n aikaan vihapuheen kohteeksi joutuneiden ja heidän tukijoidensa kokemaa perustavanlaatuista loukatuksi tulemisen tunnetta.

MDI:n oppaassa kehoitettiin olla vastaamatta vihapuheeseen ennakkoluuloa ja vihaa sisältävillä twiiteillä. Lisäksi kannustettiin aktiivisesti ylläpitämään kohtelias ja molemminpuolista arvostusta säilyttävä ilmapiiri. (Media Diversity Institute 2016). Fat shamingiä vastustavissa twiiteissä esiintyneessä koston diskurssissa näitä neuvoja ei aina toteutettu. Tämän diskurssin twiitit ilmensivät aikaisemmin koettua vääryyttä, mikä kostettiin julkaisemalla negatiivisia ja solvauksia sisältäviä twiittejä fat shamingiä toteuttavista. Miriam Berger (2013a, 88) määrittelee kostonhimoiset ajatukset ihmiselle tyypillisenä ja olennaisina inhimillisinä huolenaiheina. Ne palauttavat vuorovaikutukseen vastavuoroisuudentunteen, muistuttamalla molempiin suuntiin kulkevasta vaikutussuhteesta. Kostonhimoiset ajatukset toimivat protestina nöyryytystä ja häpeää kohtaan, palauttavat yksilön omanarvontunteen ja itseään kohtaan koetun ylpeyden sekä ylläpitävät merkityksellisyyden tunnetta ja valtaa. Lisäksi ne muodostavat suojakilven sietämätöntä tunteisiin liittyvää tuskaa vastaan sekä muistuttavat häiriöistä vastavuoroisuuden kentällä. Bergerin mukaan myönnetyt kostonhimoiset ajatukset ansaitsevat synninpäästön. Hänen mukaansa tällaisten ajatusten hyväksyminen mahdollistaa kostonhimoisista toimista luopumisen. (Berger 2013b, 74.)

Tunnustetuksi tulemisen voi nähdä toiselta ihmiseltä saatuna takeena yksilön legitiimistä olemassaolosta. Se oikeuttaa yksilön omaan nimeensä ja siihen liittyvään historiaan sekä turvaa hänelle aseman yhteisön jäsenenä. Sen puute tuntuu puolestaan yksilön ainutlaatuisen subjektiviteetin ja oman kaltaisen elämänsä kieltämisenä. Tunnustuksen puuttuminen ei välttämättä juonnu mihinkään tiettyyn osoitettavissa olevaan traumaattiseen tapahtumaan yksilön elämässä, vaan se muodostuu osana elämän normaalia kulkua. Muun muassa ennakkoluulon kokeminen päivittäisessä kanssakäymisessä, pilkanteko, halveksunta ja välinpitämättömyys aiheuttavat ihmisissä pelokkuutta ja saavat heidät tuntemaan itsensä merkityksettömiksi.

Tunnustuksen puute voi toimia perustavanlaatuisena loukkauksena. (Berger 2013b, 73–74.) FSW:n aikana negatiivisen puheen kohteeksi joutuneet ja heidän tukijansa pyrkivät koston diskurssin avulla palauttamaan omanarvontunteensa ja kostamaan heitä kohtaan tehty vääräys. Kostonhimoisten ajatusten voisi väittää edistävän omanarvontunteen palautumista ja muodostamaan suojakilven sietämätöntä tunteiden loukkausta vastaan.

Ever notice how it's always ugly shlubs who have something to say about how women should and shouldn't look? #doublestandard.⁷⁴

Aineisto-otteessa kysytään, onko muut huomanneet, että naisten ulkonäköä kommentoivat ovat itse aina ”rumia tolloja”. Kuvailemalla arvostelijoita rumiksi tolloiksi esitetään, että fat shamingin toteuttajat eivät ole yhtään sen parempia, kuin arvostelemansa naiset. Twiitissä fat shamingin toteuttajat representoidaan epämiellyttävänä ja heikkoälyisenä ihmisryhmänä. Sen avulla kostetaan lihaviin ihmisten kokema vääräys ja nimittely, ja käännetään kritiikki heitä kohtaan. Twiitin perässä esiintyvällä hashtagilla *kaksinaismoraali* alleviivataan fat shamingin kyseenalaista ristiriitaisuutta. Se osoittaa, että rumat tollot viittaavat nimenomaan miehiin. Twiitissä oletetaan siis, että valtaosa fat shamingin toteuttajista on miehiä. Viittaamalla kaksinaismoraaliin ja kutsumalla kritisoijia rumiksi tolloiksi, esitetään, että kritisoijat voisivat itsekin joutua häpäisyn kohteeksi. Puhumalla kaksinaismoralismista ilmaistaan myös laajempaa turhautuneisuutta eriarvoisuutta kohtaan. Margrit Eichler (1980, 15) määrittelee kaksinaismoralismin kahden keskenään samanlaisen asian arvioimisena eri periaatteiden mukaisesti. Kaksinaismoraalina toimintana voi nähdä kaikki säännöt ja normit, jotka palkitsemalla tai rankaisemalla arvioivat muun muassa miehen ja naisen identtistä toimintaa eri tavoin.

@stompthewaffle You seem to be the only person so involved in #fatshamingweek can't decide if you're fat or just rejected by fat people.⁷⁵

Koston diskurssissa twiitti osoitettiin keskimääräistä useammin suoraan käyttäjälle, joka oli aiemmin joko kritisoinut suoraan toista osapuolta tai julkaissut erityisen ala-arvoisen yleistä fat shamingiä sisältävän twiitin. Koston diskurssin kautta sellaisille käyttäjille pyrittiin antamaan samalla mitalla takaisin. Tarkastelen tässä ja seuraavassa kappaleessa diskurssin tätä ulottuvuutta. Aineisto-otteessa pohditaan, että koska twiitin kohde vaikuttaa olevan ainut FSW:hen intensiivisesti osallistuva henkilö, onko hän itse lihava vai ainoastaan tullut torjutuksi lihaviin toimesta. Mietitään

---

⁷⁴ @LunaVeg87

⁷⁵ @fluteitup

yhtäältä, vihaako twiitin kohde lihavia ihmisiä siksi, että on tullut joskus torjutuksi lihavan toimesta, ja toisaalta, vihaako hän itseään lihavuutensa vuoksi. Twiitin sisältö vaikuttaa päällisin puolin melko lievältä kritiikiltä, mutta voisi väittää, että siinä hyödynnetty argumentaatio osuu fat shamingin toteuttajaa arkaan paikkaan, ja toimii selvänä haasteena sen kohteelle. Twiitissä käännetään fat shamingin toteuttajan sananparret häntä itseään vastaan. Siinä ilmennetään ajatusta, että fat shamingin toteuttajalle lihominen tai lihavan toimesta torjutuksi tuleminen aiheuttaisivat katastrofaalisen kasvojen menetyksen, mikä tekee twiitin sisällöstä erityisen piikikkään.

@EdmundDantes21 D’aww. Look at you being all smart with your words. Well done :) Shame being fit doesn’t stop you (from being) a c*nt.⁷⁶

Aineisto-ote alkaa sarkastiseen sävyyn ilmaistulla toisen twiittaajan onnistuneen sanan käytön kehumisella. Tämän perään on lisätty kommentti, jossa harmitellaan, ettei hyvässä fyysisessä kunnossa oleminen estä ihmisiä olemasta ilkeitä. Twiitin jälkimmäisessä osassa kritisoidaan fat shamingin toteuttajien muiden vartalo-tyyppien kustannuksella tapahtuvaa hoikan ja lihaksikkaan ruumiin preferointia. Twiitillä ilmaistaan, että hyvässä fyysisessä kunnossa oleminen ei pelasta tilannetta, jos henkilö on muuten epämiellyttävä. Twiitin alkuosassa hyödynnetty puhetapa puolestaan muistuttaa tyyliä, jota käytetään toisinaan lapselle puhuttaessa. Hyödyntäessä twiitissä tämän kaltaista puhetapaa, toisen osapuolen älykkyys alennetaan heikommalle tasolle, minkä seurauksena hän asettuu epäsuotuisaan valoon. Tätä voisi tarkastella Amiram Vinokurin, Richard Pricen ja Robert Caplanin (1996, 167) esittelemän sosiaalisen aliarvioinnin käsitteen kautta. Se pitää sisällään toiseen osapuoleen kohdistettua negatiivisia tuntemuksia osoittavaa toimintaa, hänen ominaisuuksiensa ja toimintansa kritisoimista ja pyrkimyksen hidastaa tärkeiden tavoitteiden saavuttamista.

“I hate seeing people that aren’t attractive to me so I’m going to be mean and vicious.” Nice going fuckhead.⁷⁷

Nothing tastes as good as kicking someone who says “nothing tastes as good as skinny feels” in the throat feels.⁷⁸

Koston diskurssissa fat shaming -twiittaajat asetettiin naurunalaiseen asemaan ja heidän twiittien sanoma kumottiin yksinkertaisilla lausahduksilla. Ensimmäisessä aineisto-otteessa viitataan toisen

---

⁷⁶ @fatgirlphd

⁷⁷ @ratm3ister.

⁷⁸ @GtDANE

käyttäjän aiemmin FSW:n aikana lähettäneeseen twiittiin, jossa kerrottiin inhoavan omasta mielestään epäviehättävien ihmisten näkemistä, minkä vuoksi käyttäjä kertoi aikovansa olla häijy ja ilkeä, oletettavasti viitaten FSW:hen. Aineisto-otteen julkaisija kuittasi tämän piikikkäällä fat shamingin toteuttajaa haukkuvalla kommentilla. Twiitissä annetaan muiden FSW:tä seuraavien lukea rivien välistä, kuinka naurettavana julkaisija lainatun twiitin sanoman kokee. Toisessa aineisto-otteessa viitataan alun perin huippumalli Kate Mossin esittämään mottoon ”mikään ei maistu yhtä hyvältä kuin hoikkuus tuntuu”.⁷⁹ Twiitin julkaisija esittää sanontaan vastineen kirjoittamalla, että mikään ei maistu yhtä hyvältä kuin miltä tuntuu potkaista kyseistä sanontaa käyttävää kurkkuun. Twiitissä parodioidaan alkuperäistä sanontaa esittämällä oma vastine sanonnan kehikkoa hyödyntämällä. Lisäksi .

To all the folks participating in #fatshamingweek: fuck you (...). I hope all the bad things happen to you and only you.⁸⁰

If you are going to post horrible and insulting things about overweight people then kindly die in a fire. (...) #fuckoff.⁸¹

Aiemmin tässä luvussa esitetyt aineisto-otteet kuvastivat jo osaltaan diskurssissa ilmennyttä vihamielistä ilmaisutyyliä. Käsittelen tässä kappaleessa koston diskurssin ulottuvuutta, joka sisälsi ajoittain vielä tätäkin äärimmäisempää ilmaisutyyliä. Fat shamingin toteuttajille toivottiin epäonnea ja negatiivisia sattumuksia. Twiitit ottivat kantaa esimerkiksi heidän älykkyyteen, ulkonäköön tai oikeuteen lisääntyä. Monessa julkaisussa toivottiin, että heille tapahtuisi jotain pahaa. Tästä esimerkkinä ensimmäinen aineisto-ote, joka kuvastaa FSW:n synnyttämää äärimmäistä kiukkua. Toisessa aineisto-otteessa puolestaan ilmaistiin, että loukkaavia asioita lihavista ihmisistä julkaisevat voisivat ystävällisesti kuolla tulipalossa. Twiittiin on närkästyksen tasoa korostamaan lisätty loukkaava hashtag. Fat shaming -twiittajat representoitiin molemmissa aineisto-otteissa yhteiskunnan pohjasakkana, joilta evätään oikeus muiden kanssa saman arvoiseen elämään. Yleisten ihmisoikeuksien ei nähdä koskevan heitä, ja kohtaamansa tragediat koetaan oikeutettuina. Fat shamingin toteuttajilta riistetään siis koston diskurssin puitteissa ihmisarvo. Tässä fat shamingin toteuttajiin suhtauduttiin siis samalla tavoin kuin etenkin huonon ihmisen diskurssissa lihaviin.

---

⁷⁹ The Guardian 20.10.2009. Kate Moss's motto gives comfort to 'pro-anorexic' community.

⁸⁰ @godxlonelywoman

⁸¹ @TempestaCoutore

Koston diskurssissa fat shamingin vastustajat pyrkivät kostamaan lihavia kohtaan kohdistuneen vihapuheen ja syrjinnän. Kosta toteutettiin julkaisemalla fat shamingin toteuttajiin liittyviä solvaavia twiittejä. Diskurssissa kommentoitiin arvostelemaan sävyyn heidän ulkonäköään ja älykkyyttään. Koston diskurssissa twiitit oli usein osoitettu suoraan jollekin fat shaming -twiittaajalle ja niissä hyödynnetty retoriikka ilmensi syvää inhoa. Heidät pyrittiin asettamaan naurunalaiseen asemaan ja twiittinsä sisältö kumoamaan. Koston diskurssissa esiintyi myös radikaaleja julkaisuja, joissa toivottiin fat shamingin toteuttajille tapahtuvan jotain pahaa. Diskurssin puitteissa heidät representoitiin yhteiskunnan alimpaan kerrokseen kuuluviksi yksilöiksi.

5.2 “#fightthepower” – Vastapuheen diskurssi

Toinen fat shamingiä vastustavien twiittien kategoriassa esiintynyt diskurssi käytti lähestymistapanaan vastapuhetta. *Vastapuheen diskurssissa* fat shamingiä ja FSW:tä vastustettiin erilaisin argumentaatiokeinoin fat acceptance -lähestymistapaa korostaen. Vastapuheen diskurssi eroaa pettymyksen ilmaisijoista siten, että se pitää sisällään vahvemman suhtautumisen fat shaming -vastaisuuteen. Koston diskurssista se eroaa puolestaan sisältämällä ajoittain myös poliittisen ulottuvuuden.

Vastapuheen diskurssissa esiintyviä twiittejä voi tarkastella Cooperin (2016, 68–72) kuvaileman kulttuurisen työn avulla toteutetun lihavuusaktivismin kautta. Sillä viitataan toimintaan, jossa tehdään asioita, niin kokeellisia tiloja, taidetta, kirjoituksia kuin tapahtumien järjestämistä. Performanssitaide on erityisen merkityksellisessä osassa lihavuusaktivistikulttuuria. Esimerkkinä mainitaan valokuva-aktivismi, jota myös Cat Pausé toteutti lihaviin tieteentekijöiden saavutuksia esittelevällä Fuck Yeah! Fat PhD's -Tumblr-sivullaan, joka toimi vastineena lihavia tohtori-opiskelijoita kritisoineelle twiitille (Burford 2015). Kulttuurin tekemisellä on Cooperin mukaan vahva potentiaali sosiaalisen muutoksen aiheuttajana. Esimerkiksi fiktiiviset representaatiot, kuten kirjallisuuden lihavat hahmot laajentavat lihavuusaktivistien mielikuvitusta ja mahdollisuuksia. (Cooper 2016, 70–76.) Kulttuurisen työn avulla toteutettu lihavuusaktivismi tuli vastapuheen diskurssissa esiin muun muassa historiallisten henkilöiden lihavista ihmisistä esittämien positiivisten lausahdusten lainaamisena.

Cooper (2016, 60–68) puhuu myös aktivisti-yhteisöistä, joiden puitteissa yhteen kerääntyvät ihmiset saavuttavat sosiaalista pääomaa ja toimijuutta sekä mahdollisuuden käyttää valtaa ja tulla legitimoiduksi. Yhteisön avulla lihavuusaktivistit kääntävät kurjuuden voimavaraksi. Radikaaleimmat fat shamingiä vastustavat twiitit voi nähdä kuuluvan tämän yhteisö-tyyppisen lihavuusaktivismiin kategoriaan. Yhtäältä twiittaajien joukossa ilmeni itsensä lihavuusaktivistiksi mieltäviä ja toisaalta lihavuusaktivisteiksi miellettyjen henkilöiden julkaisuja, kuten blogikirjoituksia tai videoesityksiä, jaettiin toisten twiittaajien toimesta. Vastapuheen diskurssissa esiintyviä selontekoja voikin tarkastella myös poliittisen ruumiin käsitteen kautta, mikä representoi valtaa ja vastustusta. (Scheper-Hughes & Lock 1987).

#FatShamingWeek is not about the obesity epidemic. It is about insecure thin people who want to feel superior.⁸²

Vastapuheen diskurssissa esiintyi selontekoja, joissa FSW:n taustalla epäiltiin olevan fat shamingin toteuttajien tarve kohottaa omaa itseluottamustaan. Aineisto-otteessa väitetään, että FSW ei liity lihavuusepidemiaan vaan sen nähdään kumpuavan epävarmojen hoikkien ihmisten tarpeesta tuntoa ylivertaisuutta. Twiitillä pyritään osoittamaan, että koko viikon taustalla vaikuttaa todellisuudessa fat shamingin toteuttajien itsekäs tavoite. Yhtäältä voi nähdä, että twiitillä pyritään tekemään tyhjäksi FSW:llä esiintyneet väitteet fat shamingin taustalla toimivasta auttamishalusta. Toisaalta twiitissä hyödynnetään koston diskurssille ominaista keinoa halveerata fat shamingin toteuttajia.

Here's an idea, let's hijack the #FatShamingWeek tag and turn it around on the original perpetrators!⁸³

Diskurssi sisälsi pyrkimyksiä voimaannuttaa fat shamingin kohteeksi joutuneita henkilöitä. Aineisto-otteessa voimaantumista pyritään tuottamaan ehdotuksella fatshamingweek-hashtagin kaappaamisella ja sen kääntämisellä perustajiaan vastaan. Twiitissä toteutetaan MDI:n oppaassa esiintyvää kehotusta kohdata Twitterissä tapahtuva vihapuhe hyödyntämällä jo olemassa olevia hashtageja. Twiitti tulee todennäköisemmin luetuksi mahdollisen alkuperäisen kohteen lisäksi myös laajemman yleisön toimesta. Hyödyntämällä jo olemassa olevia hashtageja on mahdollista suunnata sen lähtökohtaisesti negatiivinen kaiku positiivisempaan. Tämä saattaa vähentää muiden hiljennetyksi tulemisen tunnetta ja rohkaista heitä liittymään keskusteluun. (Media Diversity

---

⁸² @xopandamonium

⁸³ @LadyFuzztail

Institute, 2016.) Aineisto-otteella pyritään yhtäältä tekemään tyhjäksi FSW:llä esiintyneet väitteet fat shamingistä lihavia auttavana, ja toisaalta kääntämään kritisoiva katse riidan haastajien suuntaan.

#fatshamingweek because obesity is wrong, but only on a woman! #facepalm
#misogyny.⁸⁴

Useista fat shamingiä vastustavista twiiteistä voi havaita ajatuksen, että FSW ja sen puitteissa julkaistut fat shamingiä toteuttavat twiitit koskevat nimenomaan naisia, ja viestien julkaisijat olisivat pääasiassa miehiä. Vastapuheen diskurssissa esiintyi misogyniaa ja sukupuolten välistä eriarvoisuutta kritisoiva perspektiivi. Aineisto-otteessa syytetään FSW:tä misogynyniseksi, koska sen puitteissa lihavuutta kritisoidaan vain naisilla. Twiitin perään on lisätty hashtag *facepalm*, jolla viitataan tilanteen aiheuttamaan kiusaantuneisuuden tai turhautuneisuuden tunteeseen (Vichot 2009, 112). Se kuvastaa kokemusta FSW:n kyseenalaisesta ristiriitaisuudesta ja esittää kritiikkiä miehiin kohdistuvan fat shamingin vähäisyydelle. Twiitin voi nähdä ehdottavan, että FSW:n toteuttajien näkökulmasta itse lihavuus ei olisi ongelma vaan tavoitteena olisi todellisuudessa saada naiset vastaamaan yhteiskunnan asettamia kauneusnormeja.

#FatShamingWeek is also a nice look at how misogyny is mapped onto body shame – which doesn't help people change, btw. #bodyposi.⁸⁵

Aineisto-ote kuvastaa erinomaisesti aiemmin esittämäni tutkielman aineistoon liittyvää piirrettä. Koko aineiston kahteen kategoriaan jaosta huolimatta kaikki twiitit sijoittuvat johonkin kategorioiden välimaastoon. Yllä esiintyvä twiitti on näkemykseni mukaan pääasiassa fat shamingiä vastustava, mutta siinä voi havaita myös lievän fat shaming -ulottuvuuden. Twiitissä esitetään, että FSW kuvastaa misogynian ja ruumiin häpeämisen yhteen kietoutumista. Käyttämällä käsitettä *body shame* viitataan siihen, että misogyniaan liittyisi olennaisena osana kaikenlaisiin ruumiisiin, ei pelkästään lihaviin, kohdistuva häpäisy. Ruumistaan kohtaan koetun häpeän ei nähdä auttavan ihmistä muuttumaan. Sen sijaan kannustetaan body positivity -ajatteluun, eli ruumiin suhteen positiiviseen suhtautumiseen, joka yhdessä itsensä hyväksymisen ja -rakastamisen kanssa näyttäytyvät lihavuusaktivistissa teoksissa lihavuusaktiivisuuden perustana (Cooper 2016, 12–13). Yhtäältä twiitin voi nähdä korostavan jokaisen oikeutta omaan ja omanlaiseen ruumiiseensa. Toisaalta sen voi nähdä myös sisältävän oletuksen, että lihavuudessa olisi jotain muutettavaa, mutta

---

⁸⁴ @QcFeministe

⁸⁵ @strangesonia

fat shamingin ei kuitenkaan nähdä olevan oikea tapa puuttua asiaan. Twiitin voi tietyllä tavoin nähdä myös implikoivan, että osa fat shamingin toteuttajista saattavat kuvitella tarkoittavansa toiminnallaan hyvää, mutta tietämättömyyttään käyttäisivät hyödykseen menetelmää, josta ei ole todellista apua lihaville ihmisille.

Fatness is a tool of the patriarchy designed to keep us big beautiful women down.(...) #fightthepower.⁸⁶

Vastapuheen diskurssissa esiintyi myös hieman edellä esiteltyjä selvempi poliittinen ulottuvuus. Sen puitteissa fat shaming nähtiin patriarkaalisen yhteiskunnan tuotoksena ja naisvihan yllyttäjänä. Aineisto-otteessa kirjoitetaan, että lihavuus on patriarkaatin väline, suunniteltu pitämään isot ja kauniit naiset alhaalla. Twiitin perään lisätyllä hashtagilla *fight the power* korostetaan FWS:n aiheuttamaa epäoikeudenmukaisuudentunnetta ja nostatetaan yhteishenkeä. Sen voi nähdä kehotuksena nousta fat shamingiä vastaan. Fight the power viittaa Yhdysvalloissa 50–60-luvuilla rotuerottelua vastustaneeseen kansalaisoikeusliikkeeseen, jossa erityisesti nuoret afroamerikkalaiset miehet ja naiset nousivat pääosin maan eteläosissa säädettyjä rotuperustaisia syrjintälakeja vastaan. Liikkeessä käytettiin monin tavoin hyväksi vahvaa yhteishenkeä nostattavaa retoriikkaa (Litwack 2009, 3). Yhdysvaltalainen rap-artisti Public Enemy julkaisi vuonna 1989 saman nimisen asenteellisen kappaleen, joka käsitteli Malu Halasan (2010, 48) mukaan rotua, uskontoa ja politiikkaa sekä tietyn ihmisjoukon evätyjä oikeuksia. Näin vahvoja konnotaatioita sisältävän iskulauseen hyödyntäminen fat shamingiä vastustavassa twiitissä viittaisi siihen, että ei olla pettyneitä ainoastaan FSW:n kaltaisen sosiaalisen median ilmiön olemassa oloon, vaan koetaan syvempää epäluottamusta koko yhteiskuntajärjestelmää kohtaan. Twiitissä ei ainoastaan esitetä, että fat shaming tai sille omistettu viikko, vaan myös itse *lihavuus* on patriarkaatin väline, joka on *suunniteltu* pitämään isot naiset alhaalla. Twiitin voisi näin ollen jopa nähdä ehdottavan, että lihavuus olisi keksitty, negatiivisen leiman saanut ruumiinmuoto, jonka avulla tietyt miehet voivat hallita tiettyjä naisia.

Kolme edeltävää aineisto-otetta implikoivat FSW:n sisältävän kaksinaismoralistisen ulottuvuuden. Misogyniaan ja patriarkaaliseen yhteiskuntaan viittaamalla esitetään, että fat shamingiä sisältävät twiitit kritisoisivat nimenomaan naisia, vaikka on yhtä lailla olemassa lihavia miehiä. Voidaankin ehdottaa twiittien esittävän, että todellisuudessa fat shaming -viikolla ei kritisoida lihavuutta vaan

---

⁸⁶ @PoptartBertha

kritiikki kohdistuu suoraan naissukupuoleen. David D. Gilmore (2010, 1–8) kirjoittaa, että misogynia on kaikkialle ulottuvaa, ja sitä on esiintynyt eri asteisena alkuperäiskansojen kulttuureista lähtien. Kaikkien suurten uskontojen pyhät kirjat tuomitsevat naisen, ei ainoastaan henkisten puutteidensa vaan myös ruumiinsa vuoksi. Kirjoituksissa nainen esitetään syyllisenä miehen taipumukseen himoon, irstauteen ja paheellisuuteen. Nainen nähdään perimmäisenä syyllisenä perisyntiin, tai sen teologiseen vastineeseen. Aineisto-otteiden voisi väittää esittävän, että misogynia ja sukupuolten välinen kaksinaismoralismi ovat edelleen vahvasti läsnä läntisessä kulttuurissa.

@FauxJamesBond @CoelhoContente Hitler also used rhetoric that resituated good and evil was. What you're doing is wrong.⁸⁷

Vastapuheen diskurssissa ilmeni ajoittain puhetta, jossa fat shaming rinnastettiin esimerkiksi fasistiseen politiikkaan. Tässä aineisto-otteessa viitataan Hitlerin juutalaisvainojen aikaan hyödyntäneeseen retoriikkaan, jossa hyvä ja paha sijoitettiin uuteen paikkaan. Hitlerin voisi väittää yhdeksi maailman historian vihatuimmista henkilöistä, joten fat shamingin toteuttajien rinnastaminen häneen on melko radikaali teko, joka ilmentää syvää inhoa ja raivoa. Tuomalla esiin, että FSW:ssä käytetty retoriikka on saman kaltaista, kuin eräässä historiamme suurimmista ihmisoikeusrikkomuksista, vedotaan yhtäältä sen kohteena olevien henkilöiden omatuntoon. Sillä saatetaan myös pyrkiä herättelemään esimerkiksi huumorin vuoksi fat shamingiä toteuttavien ihmisten omatuntoa. Toisaalta sillä saatetaan pyrkiä osoittamaan muille fat shamingin vastustajille, kuinka vakavaan rikkomukseen fat shaming voidaan rinnastaa. Twiitissä hyödynnetään erinomaisesti MDI:n oppaan kehotusta valitsemaan vihapuhetta kohdatessa sanansa hyvin, olemaan käyttämättä loukkaavaa kieltä tai menemään henkilökohtaisuuksiin (Media Diversity Institute 2016).

I'm "Fat". A size 14. I am also gorgeous, HEALTHY, desired, fuckable, loved, worthy of good things, productive & happy.⁸⁸

Vastapuheen diskurssissa ilmeni runsaasti selontekoja, joissa omaan lihavuutta kuvailtiin positiivisesti ja ylpeydellä. Aineisto-otteella ilmaistaan, että lihavuus ei liity millään tavoin siihen, onko ihminen hyvä vai huono. Tuodaan esiin itsestä sellaisia puolia, jotka voi nähdä yhteiskunnallisesti arvostettuina, ja korostetaan erityisesti omaa terveyttä. Twiitin voi nähdä lähestyvän lihavuutta ruumis-minä käsitteen tavoin esittämällä henkilökohtaisia kokemuksia

---

⁸⁷ @ashleyhps

⁸⁸ @PeachesDecarlo

ruumiistaan (Scheper-Hughes & Lock 1987). Julkaisun voi myös nähdä toimivan vastineena FSW:tä oikeuttaville twiiteille. Niissä lihavuus esitettiin ei-toivottuna ja juuri aineisto-otteessa esiintyneet adjektiivit kieltävänä. Aineisto-otteella pyritään sanomaan, että lihavuus ei poista yksilöltä muita yhteiskunnallisesti tavoiteltavassa asemassa olevia ominaisuuksia. Twiitillä osoitetaan, että ollaan ylpeitä itsestään sellaisena kuin on, ja tyytyväisiä omaan elämään. Kuten Berger (2013a, 91) esittää, oma menestys toimii usein erinomaisena takaisin maksuna koetusta vääryydestä. Lihava -sanon heittomerkkeihin asettamalla ilmaistaan lisäksi, että saatetaan olla yhteiskunnan normien mukaisesti lihava, mutta ei itse koeta ruumiinpainoaan ongelmaksi.

”Seeing a little jiggle in a girl’s rump brings joy to my cold heart” – Richard Nixon.⁸⁹

Ylpeyttä omaa ruumistaan kohtaan osoitettiin myös aineisto-otteen tavoin viittaamalla historiallisesti merkityksellisten mieshenkilöiden väitettyihin lausahduksiin. MDI:n oppaassa kannustetaan hankkimaan kannattajikseen tunnettuja henkilöitä, joiden myötä on mahdollista saada lisää huomiota omalle vasta-argumentilleen (Media Diversity Institute 2016). Oppaassa toki viitataan enemmänkin julkisuuden henkilöiden käyttäjänimien lisäämiseen twiitteihin, mutta väitän, että myös vaikutusvaltaisten henkilöiden lausahduksiin viittaaminen lisää twiitin saamaa huomiota. Twiitillä itsellään ehdotetaan, että pieni pyöreys olisi miesten mielestä mieluisampaa kuin liiallinen hoikkuus. Lausahduksen iloisen runollinen tyyli tuo lisäksi twiittiin kepeän sävyn, joka ilmentää mielenrauhaa ja itsevarmuutta.

A great video⁹⁰ from @meghantonjes (...) People who judge others based on weight are assholes.⁹¹

Vastapuhetta ilmennettiin myös viittaamalla lihavuusaktivistien ja muiden body positivity -ajattelua korostavien henkilöiden kirjoittamiin blogiteksteihin ja videojulkaisuihin. Moni tällainen twiitti oli kohdistettu suoraan body positivityä kannattavalle muusikolle Meghan Tonjesille, ja toimivat tällä tavoin kunnianosoituksena hänelle. Aineisto-otteessa kehitetään Tonjesin julkaisemaa videota, joka toimii vastineena fat shaming -viikolle ja siihen myönteisesti suhtautuville henkilöille. Tonjes tuo videolla esiin, että FSW on erittäin huono menetelmä väittää yrittävänsä auttaa lihavia ihmisiä, ja huumoriin vetoaminen puolestaan ylittää huumorin rajat. Hän esittää, että pyrkimys saada toinen

---

⁸⁹ @PopTartBertha

⁹⁰ Meghan Tonjes (Youtube 12.3.2013) <https://www.youtube.com/watch?v=DX9--Gawyhw&feature=youtu.be>

⁹¹ @ScumbagSam

ihminen tuntemaan itsensä arvottomaksi, on väärin. Twiitillä ilmaistaan tukensa Tonjesin näkemyksille, ja lisätään linkin perään oma saman mielistä ajattelua korostava lausahdus. Twiitissä implikoidaan, että lihavuus ei kuulu tekijöihin, joiden perusteella voidaan arvostella toista ihmistä. Sanavalinnan ”idiootti” voisi väittää ilmentävän kohteiden ajatteleamattomuuden lisäksi myös heidän heikkoa älykkyyttään.

@Twitter Hey, can you start banning people who tweet abusive things towards others because of this #FatShamingWeek malarkey.⁹²

Vastapuheen diskurssissa ilmeni ainoastaan yhden käyttäjän kaksi twiittiä, joissa ehdotettiin, että Twitterin tulisi puuttua FSW:hen. Twiitissä fat shaming representoituu vihapuheena, jota ei tulisi suvaita. MDI:n oppaassa kehoitetaan jättämään Twitterille valitus häiritsevistä käytöksistä. Twitterillä on oikeus sulkea, joko väliaikaisesti tai kokonaan, sääntöjä rikkova Twitter-tili. (Media Diversity Institute 2016.) Twitterin sivuilla on tähän selkeä lomakkeensa.⁹³ On mahdotonta sanoa, onko joku käynyt jättämässä valituksen FSW:n aikana julkaistuihin twiitteihin liittyen, mutta tämän tutkielman aineistosta sellaista twiittiä ei löytynyt. Sanavalinta *malarkey*, eli hölynpöly viittaa FSW:n turhanpäiväisyyteen, mutta samaan aikaan twiitti ilmentää huolestuneisuutta niinkin turhanpäiväisen ilmiön saavuttanutta huomiota kohtaan.

Vastapuheen diskurssissa fat shamingiä ja FSW:tä vastustettiin erilaisin ajoittain poliittisenkin ulottuvuuden sisältävin argumentein fat acceptance -lähestymistapaa korostaen. Fat shamingin taustalla nähtiin olevan sen toteuttajien tarve kohottaa omaa itsetuntoaan. Diskurssin puitteissa fat shaming esitettiin misogynisenä ja lihavuus nähtiin patriarkaatin välineenä hallita isoja kauniita naisia. Lisäksi nostettiin esiin fat shamingin kaksinaismoralistinen ulottuvuus, joka ilmeni lähes ainoastaan naisten lihavuuteen puuttumisena. Fat shaming -twiittaajien argumentointia verrattiin peräti Hitlerin retoriikkaan. Omaan ruumiiseen suhtauduttiin vastapuheen diskurssissa ylpeydellä ja korostettiin yleisesti arvossa pidettyjä piirteitä itsessä. Erityisesti nostettiin esiin oma terveys. Diskurssin puitteissa osoitettiin tukensa julkaisemalla lihavuusaktivisteiksi identifioitujen henkilöiden tekemiä videoita ja blogikirjoituksia. Lisäksi nostettiin esiin, että Twitterin tulisi kieltää FSW:n aikana tuotettu vihapuhe.

---

⁹² @CaniLupine

⁹³ Twitter (2017b) Ota yhteyttä tukeen.

6. Lopuksi

6.1 Diskurssit lihavuuden tuottajina

Olen tarkastellut pro gradu -tutkielmassani Twitterissä 7.–13. lokakuuta vuonna 2013 käytyä Fat Shaming Week (FSW) -keskustelua. Tutkielman aineisto koostui 500:sta kyseisen viikon ajalta satunnaisotannalla valikoidusta twiitistä. Fat shamingillä viitataan esimerkiksi lihaviin häpäisyyn tai haukkumiseen. Esitin johdannossa tutkimuskysymyksekseni, miten lihavuutta tuotetaan Twitterin FSW-keskustelussa? Lihavuutta tuotettiin aineistossa viiden eri diskurssin kautta. Aineisto jakautui kahteen erilaiseen tarkastelutapaan, fat shamingiä toteuttaviin- ja sitä vastustaviin twiitteihin. Hieman yli puolet twiiteistä sijoittui fat shaming -kategoriaan, jossa esiintyi kolme diskurssia, joiden kautta lihavuutta tuotettiin: *terveysdiskurssi*, *kauneusdiskurssi* ja *huonon ihmisen diskurssi*. Loput twiiteistä sijoittuivat fat shamingiä vastustavien kategoriaan, jossa ilmeni kaksi diskurssia: *koston diskurssi* ja *vastapuheen diskurssi*.

Lähestyin analyysissäni fat shamingiä sukupuolen suhteen neutraalista lähtökohdasta. Syynä tähän oli, että halusin kohdata aineiston sellaisenaan, ilman selviä ennako-oletuksia. Eräs keskeisimmistä tutkimustuloksista on, että fat shaming kohdistui selvästi useammin naisiin. Myös sukupuolen suhteen neutraalia fat shamingiä ilmeni, mutta niistäkin osa oli tarkoitettu enemmän naisia arvostelevana. Miehiin kohdistunutta fat shamingiä ilmeni vain viidessä twiitissä.

Fat shamingiä tarkasteltiin tutkielmassa vihapuheen kategoriaan kuuluvana. Käsitys tästä vahvistui kaikkien kolmen fat shaming -diskurssin valossa. Terveysdiskurssissa vihapuhe oli tasoltaan lievintä. Sen puitteissa lihavuutta tuotettiin lääketieteellisten ja ravitsemuksellisten argumenttien kautta, mitkä pyrittiin esittämään tutkimustietoon pohjautuvina totuuksina. Terveysdiskurssissa korostui ajatus laihduttamisen helppoudesta. Näissä korostui Harjusen (2009) esittelemän vahvistusvinouman kaltaista harhaan johtavuutta twiittien esittäessä ainoastaan yhden näkökulman mukaisia väitteitä ja todisteita asiasta. Niissä ei tuotu esiin monipuolisemmin lihavuutta lähestyviä tutkimuksia tai teorioita. Esimerkiksi Campos kanssakirjoittajineen (2006, 58) kuitenkin esittää, että todisteet lihavuudesta todellisena terveysuhkana ovat hatarat ja Eller (2014, 230) tuo esiin, että perintötekijöillä ja ympäristöllä on merkittävä rooli yksilön lihomisessa ja laihtumisessa. Terveysdiskurssissa esiintyi myös halveksivaan sävyyn ilmaistuja twiittejä, joissa kommentoitiin esimerkiksi lihaviin ruokailutottumuksia. Lihavat oletettiin haluttomiksi ja kyvyttömiksi

painonpudotukseen. Diskurssissa esiintyneet twiitit olivat sukupuolen suhteen neutraalimpia kuin kahdessa muussa puhetavassa.

Kauneusdiskurssissa hoikkuus näyttäytyi kauneuden perustana, ja kauneusihanteet universaaleina. Vihapuhe kohdistui sen puitteissa erityisesti naisiin. Lihava nainen suljettiin automaattisesti kauneuden ulkopuolelle, ja häntä kohtaan koettiin oikeudeksi toteuttaa rajuakin fat shamingiä. Kauneusdiskurssin selonteoissa käsitykset hyvistä naisesikuvista rajoittuivat hoikkiin, vastakkaista sukupuolta ulkoisesti miellyttäviin naisiin. Fat shamingiä toteutettiin paikoittain myös normaalipainoisia naisia kohtaan. Naiselle nähtiin tavoiteltavana hoikka ruumis, ei niinkään hänelle sopiva terve paino. Lihavien naisten yksityisyyttä rikottiin kehottamalla valokuvaamaan heitä julkisilla paikoilla lupaa kysymättä, ja julkaisemaan kuvat sosiaalisessa mediassa. Tämä perusteltiin siten, että kuvan ja sille esitetyt negatiiviset kommentit nähtyään nainen on pakotettu laihduttamaan. Diskurssissa esiintyneiden twiittien taustalla vaikutti kuitenkin olevan lähinnä lihavan naisen häpäisy ja alentaminen.

Kaikista fat shaming -diskursseista rajuinta vihapuhetta toteutettiin huonon ihmisen diskurssissa. Sen puitteissa fat shaming kohdistui molempiin sukupuoliin, mutta myös pelkkä naisiin kohdistunut vihapuhe oli selvästi havaittavissa. Lihava näyttäytyi diskurssissa monin eri tavoin muita huonompana ihmisenä. Hänen arvonsa koettiin muita alhaisemmaksi esimerkiksi työmarkkinoilla. Lihavuus näyttäytyi negatiivisena ominaisuutena, jota ei voi korvata muilla yksilöllisillä tekijöillä tai saavutuksilla. Painonpudotus puolestaan esitettiin niin keskeisenä, että sen epäonnistuessa elämä nähtiin arvottomana. Lihavalta poistettiin huonon ihmisen diskurssissa yksilöllisyys ja täysivaltaisen yhteiskunnan jäsenen asema. Ajoittain jopa lihavan ihmisarvo nähtiin muita alempana. Lihavuus rinnastettiin ajoittain myös rikokseen. Vihapuhe kohdistui ajoittain myös muun muassa poliittiseen vasemmistoon ja feministeihin.

Lihaviin naisiin kohdistui huonon ihmisen diskurssissa vahvaa vihapuhetta. Heidät representoitiin muun muassa kykenemättöminä vanhempina ja syyllisinä erinäisiin yhteiskunnallisiin ja ympäristöön liittyviin ongelmiin. Diskurssin puitteissa osoittautui erityisen haasteelliseksi vastata johdannossa esittämäni Kyrölän ja Harjusen (2007, 10) pohtimaan kysymykseen, miksi lihavuutta on niin vaikea hyväksyä. FSW-keskustelussa kävi ilmi, että lihavuus nähtiin naisten kohdalla selvästi miehiä negatiivisemmaksi. Naisen lihavuuden voi nähdä rikkovan sukupuolten välistä oletusarvoista

koko eroa, horjuttamalla sukupuolten välistä valta-asetelmaa. (2007, 11). Esitänkin, että myös FSW:n kontekstissa lihava nainen näyttäytyi uhkana patriarkaaliselle yhteiskunnalle.

Lihavuutta tarkasteltiin paikoittain fat shaming -twiiteissä Harjusen (2007) esittelemän välitilan kaltaisena tilana. Lihavuus nähtiin yksilön omana valintana, josta kuka tahansa voisi halutessaan päästä pois. Erityisesti terveysdiskurssissa esiintyy kuitenkin selvä ristiriita laihdutuksen ja hoikkuuden näyttäytyessä yhtäältä kokonaan yksilön valintana ja toisaalta joillekin ihmisille huomattavasti hankalampana saavuttaa, esimerkiksi syntyessä lihavan äidin lapseksi. Näin ollen voidaan väittää, että ainakin osa terveysdiskurssin puitteissa esitetyistä twiiteistä eivät todellisuudessa hyökkää kommentteillaan lihavuuden terveydellisiä haittoja vaan lihavia ihmisiä vastaan. Fat shamingin päämääränä näyttäytyy ainoastaan lihaviin ihmisten haukkuminen ja sortaminen.

Fat shamingin toteuttajien voi nähdä valvovan yhteiskunnan visuaalista järjestystä. Seppänen (2002, 42) esittää, että poliisin tehtävänä on esimerkiksi valtiotierailujen ajaksi poistaa katukuvasta häpeää aiheuttavat tekijät, kuten juopuneet ihmiset. Fat shamingin toteuttajille lihavat näyttäytyvät häpeää aiheuttavina tekijöinä, jotka on poistettava julkisesta tilasta, niin konkreettisesta kuin virtuaalisesta katukuvasta.

Fat shaming sulkee lihavat ihmiset ulos ja fat shamingin toteuttajat sisään. Yhtäältä ulkopuolelle suljettuja ihmisiä ei koeta joukkoon kuuluviksi, ja kuten erityisesti huonon ihmisen diskurssissa ilmeni, lihavia ei koettu muiden kanssa saman arvoisiksi ihmisiksi. Lihavat ovat olemassa vain ulkopuolisina. Tämä helpottaa fat shamingin toteuttamisessa, koska kuten Kuipers (2006, 145, 157) esittää, on helpompaa laskea leikkiä ihmisistä, jotka koetaan itseään alempiarvoisiksi. Toisaalta fat shaming toimii sen toteuttajia yhdistävänä ja lähentävänä tekijänä. FSW:n aikana fat shamingin toteuttajien keskuudessa esiintyi toisille saman mielisille kohdistettuja ylistystä tai yhteishenkeä nostattavia twiittejä. FSW jakoi siis ihmiset kahteen ryhmään. Huonon ihmisen diskurssissa myös ei-lihaviksi identifioidut fat shamingin vastustajat suljettiin ulos.

Esitän, että fat shaming -diskursseilla ei vedottu ainoastaan lihaviin ihmisiin, vaan niiden avulla luotiin pelkoa myös muihin ihmisiin, myös fat shamingin toteuttajiin itseensä. Yhtäältä ne luovat hoikissa naisissa pelkoa lihomisesta, muun muassa esittämällä lihavuuden ominaisuutena, jota kukaan mies ei hyväksyisi kumppaniltaan. Toisaalta ne toimivat pelotteena myös fat shamingin

toteuttajille itselleen, esittämällä lihavuuden niin negatiivisena ominaisuutena, että eivät voisi lihotessaan enää arvostaa itseään.

Fat shamingin voi pahimmassa muodossaan nähdä rikkovan lihaviin ihmisoikeuksia. Kansainvälisen ihmisoikeusjulistuksen kahdennessatoista artiklassa ilmaistaan jokaisen ihmisen oikeus olla joutumatta mielivaltaisen häirinnän kohteeksi esimerkiksi kirjeen välityksellä (Weber 2009, 66–67). Tätä voisi verrata FSW:n aikana tapahtuvaan ajoittain henkilökohtaisuuksiinkin menevään sosiaalisen median välityksellä tapahtuvaan häirintään.

FSW:n kaltaisilla sosiaalisen median ilmiöillä saattaa olla monia odottamattomiakin vaikutuksia. Fat shamingiä vastustavien twiittien joukossa esitettiin, että vaikka fat shaming voi olla toiselle vain hauska ajanviete, saattaa se toiselle ihmiselle aiheuttaa itsetuhoisia ajatuksia. Tätä voidaan tarkastella Hackingin (1986) esittelemän *making up people* -näkemysten kautta. Sen mukaan ihminen resonoi häntä kohtaan asetettuihin oletuksiin. FSW:n voikin ajatella aiheuttavan sitä, että lihava ihminen alkaa myös itse nähdä itsensä häneen liitettyjen negatiivisten oletusten kautta. Moninaisten negatiivisten vaikutustensa vuoksi FSW:stä olisi ollut syytä tehdä ilmoitus Twitterille, jonka myötä vihapuhetta julkaisevat käyttäjät olisi saatu poistettua keskustelusta. Kuitenkin ainoastaan kahdessa aineiston twiitissä nostettiin esiin tämän suuntainen näkemys.

Ensimmäinen fat shamingiä vastustavien twiittien keskuudesta identifioimani puhetapa, koston diskurssi, ilmeni pyrkimyksenä kostaa lihaviin niin FSW:n aikana kuin muulloin kokema syrjintä. Sen puitteissa fat shamingin toteuttajia halveksittiin ajoittain rajuunkin sävyyn, esittämällä heidät esimerkiksi älyllisesti heikommiksi. fat shamingin toteuttajien twiittien sisältö pyrittiin kumoamaan esimerkiksi asettamalla heidät naurunalaisiksi. Paikoittain heille toivottiin jopa tapahtuvan jotain pahaa. Koston diskurssin puhetapa muistutti ajoittain erityisesti huonon ihmisen diskurssissa hyödynnettyä puhetapaa. Molemmissa vastaisen näkemysten edustajat esitettiin yhteiskunnan alimpaan kerrokseen kuuluvana. Näin ollen myös koston diskurssissa hyödynnetyn puhetavan voi nähdä vihapuheena. Diskurssissa ei siis suoranaisesti tuoteta lihavuutta, vaan sen avulla reagoidaan lihaviin kokemaan vihapuheeseen.

Fat shamingiä vastustettiin myös vastapuheen diskurssia hyödyntäen. Sen puitteissa esiintyi poliittisenkin ulottuvuuden sisältäviä fat shamingiä vastaan esitettyjä argumentteja. Siinä korostettiin fat acceptance –ajattelua ja nähtiin jokainen ruumis kauniina ja arvokkaana.

Vastapuheen diskurssissa korostettiin oman liHAVAN ruumiin terveyttä, mikä pyrittiin esimerkiksi terveysdiskurssissa esittämään mahdottomana. Sen puitteissa nostettiin esiin fat shamingin misogynyninen ja kaksinaismoralistinen ulottuvuus, mikä ilmeni esimerkiksi fat shaming -twiittien puuttumisena ainoastaan naisten lihavuuteen. Diskurssissa vedottiin myös joidenkin lihavuusaktivistien blogikirjoituksiin tai videojulkaisuihin.

Myös Fat shamingiä vastustavissa twiiteissä ilmeni ajoittain näkemyksiä, joissa lihavuutta tarkasteltiin välitulana (Harjunen 2007). Lihavuus representoitui väliaikaisena tilana, jossa ihminen syytä tai toisesta on tällä hetkellä. Lihavuudelle saatettiin esittää syyksi esimerkiksi sairaus. Toisaalta hieman useammin esiintyi näkemyksiä, joissa lihavuus nähtiin yksilön ominaisuutena, josta hänen ei tarvitsekaan pyrkiä pois. Jokaisella nähtiin olevan hänelle ominainen ruumiinmuoto, jota ei ole syytä hävetä tai piilotella mitenkään. Sitä kehoitettiin sen sijaan rakastamaan ja arvostamaan.

6.2 Pohdintaa – Twitter-aineiston erityispiirteitä ja jatkotutkimusehdotuksia

Twitterin voi nähdä edustavan yhtä aikaa sekä minä- että yhteisökeskeistä ajattelua. Minäkeskeisyydessä korostuvat oman elämän tekijät ja perspektiivi, kun taas toisaalta twiittaus muodostaa ja ylläpitää jatkuvasti erilaisia väliaikaisia yhteisöjä. (Murthy 2013, 150–152.) Twitterin FSW -keskustelussa käyvät ilmi molemmat aspektit. Fat shaming -twiittien julkaisijat lähestyvät fat shamingiä omasta lähtökohdastaan käsin eivätkä näin ollen huomioineet lihavaksi identifioimiensa ihmisten näkökulmia. Toisaalta sekä fat shaming- että sitä vastustavien twiittaajien keskuuteen muodostui omanlaiset väliaikaiset yhteisöt.

Twiittejä on tähän mennessä käytetty tutkimusaineistona vain harvassa tutkimuksessa. Lihavuutta käsittelevää Twitter-tutkimusta ei tietääkseni ole ennen tätä tehty ainoatakaan. Olikin mielenkiintoista päästä toteuttamaan tutkimusta uudenlaisen aineistotyyppin parissa. Uuden aineistotyyppin käsittelyyn ja analyysin toteuttamiseen liittyvän ohjeistuksen vähäisyyden vuoksi twiittien analysointi oli paikoittain vaativaa. Analyysiä tehdessä oli otettava huomioon twiittien 140 sanan pituusraja ja moniselitteisyys, mikä toi mukanaan omat haasteensa. Pituusraja aiheuttaa sen, että viestin sisältöä on typistettävä huomattavasti ja pieneen tilaan kyettävä mahdollistaa laajempikin näkemys. Tämän johdosta viesti voidaan tulkita monin tavoin, toisinaan myös väärin sen alkuperäiseen tarkoitukseen nähden. Twiittejä tutkiva ei pääse tarkistamaan mistään käsittääkö

oikein sen sanoman. Twiitti-aineistoa analysoidessa ei liioin ole hyödynnettävissä viestinnän nonverbaalista ulottuvuutta. On esimerkiksi olennaista huomioda, että tuntemattomien käyttäjien twiittejä lukiessa on vaikea tietää varmuudella, milloin on kyse sarkasmista ja milloin käyttäjä todella tarkoittaa sitä mitä viestissä lukee. Väitän kuitenkin, että myös sarkastiseksi tarkoitetut fat shaming -twiitit voivat lisätä fat shamingiä ja negatiivisia käsityksiä lihavista.

Toisaalta hashtagit ja muu viesteihin liitetty sisältö, esimerkiksi kuvat ja linkit luovat twiitteihin enemmän sisältöä ja persoonaa, mikä helpottaa niiden analysointia. Koin twiittien analysoinnin, ongelmista huolimatta, antoisana ja mielenkiintoisena. Sosiaalisen median, ja tietokonevälitteisen kommunikoinnin laajemminkin, ollessa olennainen osa päivittäistä toimintaamme, esittäisin, että twiiteistä havaitsee erityisen hyvin aikakaudellemme tyypilliset sosiaaliset käytänteet. Twitterin kaltaisten mikroblogipalveluiden myötä viestintä on nopeutunut ja tietyllä tavoin myös lyhentynyt, millä saattaa olla vaikutusta myös muuhun ihmisten väliseen viestintään. Koenkin, että niin Twitterin kuin muiden sosiaalisen median palveluiden viestintää olisi tulevaisuudessa tärkeä tutkia entistä enemmän. Toivon, että tutkielmani rohkaisee omalta osaltaan myös muita pro gradu -tutkielman- ja muiden tutkimusten tekijöitä, tarttumaan tähän mielenkiintoiseen ja erikoislaatuiseen aineistotyyppiin. Twiittejä voisi käyttää aineistona lähes kaikessa ihmisten välistä vuorovaikutusta tarkastelevassa, niin diskurssianalyysiä kuin muitakin laadullisia tutkimusmenetelmiä hyväksi käyttäen toteutetuissa tutkimuksissa. Lihavuuteen liittyvää Twitter-tutkimusta olisi tärkeä tulevaisuudessa tehdä esimerkiksi lihavuusfobiaan ja äärimmäisiin laihdutusprojekteihin liittyen. Myös Instagram-julkaisut ruumiillisuuden tutkimuksen aineistona olisivat kiinnostavia ja toisivat paljon uutta tutkimuskentälle.

Lähteet

Kirjallisuus

Ahmed, Sarah (2004) *The Cultural Politics of Emotion*. Edinburgh: University Press.

Aula, Pekka & Matikainen, Janne & Villi, Mikko (toim.) (2006) *Verkkoviestintäkirja*. Helsinki: Yliopistopaino.

Austin, John L. (1962) *How to do things with words: The William James Lectures delivered at Harvard University in 1955*. Oxford: University Press.

Barthes, Roland (1985) *Valoisa huone*. Jyväskylä: Gummerus. Ranskankielinen alkuteos *La chambre Claire* 1980.

Bennett, Lance B. (2004) *Communicating global activism: strengths and vulnerabilities of networked politics* teoksessa Wim van de Donk, Brian D. Loader, Paul G. Nixon & Dieter Rucht (ed.). *Cyberprotest. New media, citizens and social movements*. London: Routledge. 143–168.

Berger, Miriam (2013a) *Vengeful Wishes: What Are They About? The Communicative Function of Vengefulness*. Teoksessa Ivan Uriä & Miriam Berger & Avi Berman. *Victimhood, Vengefulness and the Culture of Forgiveness*. New York: Nova Science Publishers, Inc. 85–106.

Berger, Miriam (2013b) *Vengefulness as a Discredited Emotion*. Teoksessa Ivan Uriä & Miriam Berger & Avi Berman. *Victimhood, Vengefulness and the Culture of Forgiveness*. New York: Nova Science Publishers, Inc. 61–84.

Berger, Peter L. & Luckmann, Thomas (2002) *Todellisuuden sosiaalinen rakentuminen: Tiedonsosiologinen tutkielma*. Helsinki: Gaudeamus.

Biltekoff, Charlotte (2007) *The Terror Within: Obesity in Post 9/11 U.S. Life*. *American Studies*. 48:3. 29–48.

Bourdieu, Pierre (1977) *Outline of a Theory of Practice*. Cambridge: University press. Ranskankielinen alkuteos 1972.

Bourdieu, Pierre (1991) *Language and symbolic power*. ed. and introd. by John B. Thompson. Oxford: Polity Press.

Bourdieu, Pierre & Eagleton, Terry (1992) *Doxa and Common Life*. *New Left Review*. 192: 111–121.

Boxer, Diana (2002) *Applying Sociolinguistics: Domain and face-to-face interaction*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Brazil, Jana Evans & LeBesco, Kathleen (2001) *Bodies out of bounds: Fatness and transgression*. Berkeley: University of California Press.

- Burford, James (2015) "Dear Obese PhD Applicants": Twitter, Tumblr and Contested Affective Politics of Fat Doctoral Embodiment. *M/C Journal*. 18:3.
- Burr, Vivien (2003) *Social Constructionism*. London: Routledge.
- Bury, Michael (2000) *Health and illness in a changing society*. London: Routledge.
- Campos, Paul & Saguy, Abigail & Ernsberger, Paul & Oliver, Eric & Gaesser, Glenn (2006). *International Journal of Epidemiology*. 35: 55–60.
- Chen, Eunice Y. & Brown, Moly (2005) Obesity Stigma in Sexual Relationships. *Obesity Research*. 13:8. 1393–1397.
- Chenliang, Li & Aixin, Sun & Anwitaman, Datta (2012) Twevent: Segment-based Event Detection from Tweets. New York: ACM. 155–164.
- Chew, Cynthia & Eysenbach, Gunther (2010) Pandemics in the Age of Twitter: Content Analysis of Tweets During the 2009 H1N1 Outbreak. *PLOS ONE*. 5:11.
- Cooper, Charlotte (2016) *Fat Activism: A Radical Social Movement*. Bristol: HammerOn Press.
- Dallmayr, Fred (2010) *Integral Pluralism. Beyond Culture Wars*. The University Press of Kentucky.
- Davies, P. Chapman, Simon & Leask, J. (2002) Antivaccination activists on the world wide web. *Archives of Disease in Childhood*. 87:1. 22–25.
- Davison, Patrick (2012) The Language of Internet Memes. Teoksessa Michael Mandiberg (ed.) *The Social Media Reader*. New York: University Press. 120–136.
- van Dijck, Jose (2013) *The Culture of Connectivity. A Critical History of Social Media*. New York: Oxford University Press.
- van de Donk, Wim & Loader, Brian & Nixon, Paul G. & Rucht, Dieter (ed.) (2004) *Cyberprotest. New media, citizens and social movements*. London: Routledge.
- Eichler, Margrit (1980) *The double standard: a feminist critique of feminist social science*. London: Croom Helm.
- Eller, G.M. (2014) On Fat Oppression. *Kennedy Institute of Ethics Journal*. 24:3. 219–245.
- van Es, Karin & van Geenen, Daniela & Boeschoten, Thomas (2014) Mediating the Black Pete discussion on Facebook: Slacktivism, flaming wars, and deliberation. *First Monday*. 19:12: 1–16.
- Fairclough, Norman (1995) *Critical Discourse Analysis: The critical study of language*. New York: Addison Wesley Longman Inc.
- Foucault, Michel (2005) *Tarkkailla ja rangaista. Suomentanut Eevi Nivanka*. Helsinki: Otava. Ranskankielinen alkuteos 1975.

- Foucault, Michel (1982) *The Subject and Power*. University of Chicago Press. *Critical Inquiry*. 8:4: 777–795.
- Gayo-Avello, Daniel (2013) A Meta-analysis of State-of-the-Art Electoral Prediction from Twitter Data. *Social Science Computer Review*. 31: 649–679.
- Giaccardi, Elisa (2012) *Heritage and Social Media: Understanding heritage in a participatory culture*. London and New York: Routledge.
- Giddens, Anthony (2009) *Sociology*. 6th edition. Cambridge: Polity Press.
- Gilmore, David D (2010) *Misogyny: the male malady*. University of Pennsylvania Press.
- Girard, René (2004) *Väkivalta ja pyhä*. Suomentanut Olli Sinivaara. Helsinki: Tutkijaliitto. Ranskankielinen alkuteos *La violence et le sacré* 1972.
- Goffman, Erving (1967) *Interaction ritual: essays on face-to-face behavior*. Chicago: Aldine.
- Goldman, Lauren M. (2015) Trending now: The Use of Social Media Websites in Public Shaming Punishments. *American Criminal Law Review*. 52: 415–451.
- González-Ibáñez, Roberto & Muresan, Smaranda & Wacholder, Nina (2011) Identifying Sarcasm in Twitter: A Closer Look. *HLT '11 Proceedings of the 49th Annual Meeting of the Association for Computational Linguistics: Human Language Technologies: short papers*. 2: 581–586.
- Hacking, Ian (1986) *Making Up People*. Teoksessa Thomas C. Heller, Morton Sosna & David E. Wellbery (ed.) *Reconstructing Individualism. Autonomy, Individuality, and the Self in Western Thought*. Stanford: Stanford University Press. 222–236.
- Harjunen, Hannele (2017) *Neoliberal Bodies and the Gendered Fat Body*. New York: Routledge.
- Harjunen, Hannele (2009) *Women and Fat. Approaches to the Social Study of Fatness*. Jyväskylä: University Printing House.
- Harjunen, Hannele (2007) *Lihavuus välitilana*. Teoksessa Katariina Kyrölä & Hannele Harjunen (toim.) *Koolla on väliä! – Lihavuus, ruumisnormit ja sukupuoli*. Helsinki: Like. 205–227.
- Harjunen, Hannele (2004a) Exploring obesity through the social model of disability. Teoksessa Kristjana Kristiansen & Rannveig Traustadóttir (ed.) *Gender and Disability Research in the Nordic Countries*. Lund: Studentlitteratur. 305–326.
- Harjunen, Hannele (2004b) *Lihavuus, stigma ja sukupuoli*. Teoksessa Eeva Jokinen & Marita Husso & Marja Kaskisaari (toim.) *Ruumis Töihin!: Käsité ja käytäntö*. Tampere: Vastapaino. 243–262.
- Harlow, Summer (2014) Will the Revolution be Tweeded or facebooked? Using Digital Communication Tools in Immigrant Activism. *Journal of Computer-Mediated Communication*. 19: 463–478.

Halasa, Malu (2010) Fight the Power. *Index of Censorship*. 39:3, 46–49.

Hardaker, Claire (2010) Trolling in asynchronous computer-mediated communication: From user discussions to academic definitions. *Journal of Politeness Research*. 6:2. 215–242.

Helén, Ilpo (2010) Hyvinvointi, vapaus ja elämän politiikka: Foucault’lainen hallinnan analytiikka. Teoksessa Jani Kaisto & Miikka Pyykkönen. (toim.) Helsinki: Gaudeamus. 27–48.

Herz, Michael & Molnar, Peter (2012) *The Content and Context of Hate Speech*. New York: Cambridge University Press.

Heuer, Chelsea & McClure, Kimberly & Ouhl, Rebecca (2011) Obesity Stigma in Online News: A Visual Content Analysis. *Journal of Health Communication*. Routledge. 16: 976–987.

Hill, Graig & Dean, Elizabeth & Murphy, Joe (toim.) (2014) *Social Media, Sociality and Survey Research*. New Jersey: John Wiley and Sons.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula (2009) *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Hookway, Nicholas (2008) 'Entering the blogosphere': some strategies for using blogs in social research. *Qualitative Research*. Los Angeles: Sage Publications. 8:1, 91–113.

Inter-Asia Roundtable 2012. *Methodological and Conceptual Issues in Cyber Activism Research (2012)* Singapore: Asia Research Institute. National University of Singapore.

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero (2016) *Diskurssianalyysi: Teoria, peruskäsitteet ja käytäntö*. Tampere: Vastapaino.

Jokinen, Eeva & Husso, Marita & Kaskisaari, Marja (toim.) *Ruumis Töihin!: Käsite ja käytäntö*. Tampere: Vastapaino.

Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero (1999) Kymmen kysymystä diskurssianalyysistä. Teoksessa Arja Jokinen & Kirsi Juhila & Eero Suoninen. *Diskurssianalyysi liikkeessä*. Tampere: Vastapaino, 233–255.

Jørgensen, Marianne & Phillips, Louise (2002) *Discourse analysis: as theory and method*. London: Thousand Oaks.

Kaisto, Jani & Pyykkönen, Miikka (toim.) (2010) *Hallintavalta. Sosiaalisen, politiikan ja talouden kysymyksiä*. Helsinki: Gaudeamus.

Kangas, Ilka & Karvonen, Sakari & Lillrank, Annika (2000) *Terveyssosiologian suuntauksia*. Helsinki: Gaudeamus.

Kaplan, Andreas & Haenlein, Michael (2010) Users of the world, unite! The challenges and opportunities of social media. *Business Horizons*. 35:1. 59–68.

Kassirer, Jerome P. & Angell, Marcia (1998) Losing Weight – An Ill-Fated New Year’s Resolution. *The*

New England Journal of Medicine. 338: 1: 52–54.

Klein, Richard (2001) *Fat Beauty*. Teoksessa Jana Evans Brazil & Kathleen LeBesco. *Bodies out of bounds: Fatness and transgression*. Berkeley: University of California Press, 19–38.

Korp, Peter (2008) The symbolic power of ‘healthy lifestyles’. *Health Sociology Review*, 17:1: 18–26.

Kozinets, Robert V. (2010) *Netnography: doing ethnographic research online*. Los Angeles: Sage.

Kristiansen, Kristjana & Traustadóttir, Rannveig (2004) (ed.) *Gender and Disability Research in the Nordic Countries*. Lund: Studentlitteratur.

Kuipers, Giseline (2006) *Good Humor, Bad Taste. A Sociology of the Joke*. Berlin/ New York: Mouton de Gruyter.

Kyrölä, Katariina & Harjunen, Hannele (toim.) (2007) *Koolla on väliä! –Lihavuus, ruumisnormit ja sukupuoli*. Helsinki: Like.

Laaksonen, Salla-Maaria & Matikainen, Janne & Tikka, Minttu (toim.) (2013) *Otteita verkosta: Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Tampere: Vastapaino.

Laaksonen, Salla-Maaria & Matikainen, Janne (2013) Tutkimuskohteen vuorovaikutus ja keskustelu verkossa. Teoksessa Salla-Maaria, Laaksonen & Janne Matikainen ja Minttu Tikka (toim.) *Otteita verkosta: Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Tampere: Vastapaino. 193–215.

Lawrence, Regina G. (2004) Framing Obesity: The Evolution of News Discourse on a Public Health Issue. *The Harvard International Journal of Press/Politics*, 9:3: 56–75

Lietsala, Katri & Sirkkunen, Esa (2008) *Social Media: Introduction to the tools and processes of participatory economy*. Tampere: Tampere University Press.

Litwack, Leon F. (2009) “Fight the Power!” The Legacy of the Civil Rights Movement. *The Journal of Southern History*. 75:1. 3–28.

Maine, Margo (2000) *Body wars: making peace with women’s bodies*. Carlsbad: Gürze books.

Mandiberg, Michael (2012) *The Social Media Reader*. New York: University Press.

Meyer, John C. (2000) Humor as a Double-Edged Sword: Four Functions of Humor in Communication. *Communication Theory*. 10:3, 310–331.

Moran, Dermot (2001) Introduction to Phenomenology, Robert Sokolowski. *Journal of the British Society for Phenomenology*. 32:1. 109–112.

Morozov, Evgeny (2011) *The Net Delusion. The Dark Side of Internet Freedom*. New York: Public Affairs.

Murthy, Dhiraj (2013) *Twitter: Social Communication on the Twitter Age*. Cambridge: Polity Press.

O'Brien, Kerry & Latner Janet & Ebnetter, Daria & Hunter, Jackie (2013) Obesity discrimination: the role of physical appearance, personal ideology, and anti-fat prejudice. *International Journal of Obesity*. Macmillan Publishers Limited. 37:3, 455–460.

Parekh, Bhikhu (2012) Is There a case for Banning Hate Speech? teoksessa Michael Herz & Peter Molnar (ed.) New York: Cambridge University Press. 37–56.

Pausé, Cat (2015) Rebel Heart: Performing Fatness Wrong Online. *M/C Journal*. 18:3.

Pickett, Kate E. & Kelly, Shona & Brunner, Eric & Lobstein, Tim & Wilkinson, Richard G. (2005) Wider income gaps, wider waistbands? An ecological study of obesity and income equality. *Journal of Epidemiology and Community Health*. 59: 670–674.

Raskin, Victor (1984) *Semantic mechanisms of humor*. D. Dordrecht: Reidel Publishing Company.

Rich, Emma & Evans, John (2005) 'Fat Ethics' – The Obesity Discourse and Body Politics. *Social Theory & Health*. 3: 341–358.

Ridell, Seija & Kymäläinen, Päivi & Nyyssönen, Timo (toim.) (2009) Julkisen tilan poetiikkaa ja politiikkaa. Tieteidenvälisiä otteita vallasta kaupunki-, media- ja virtuaalitiloissa. Tampere: University Press.

Ridell, Seija (2011) *Elämää Facebookin ihmemaassa*. Tampere: Juvenes Print.

Robison, Jon (2005) *Health at Every Size: Toward a New Paradigm of Weight and Health*. Medscape General Medicine. 7:3:13.

Robison, Jon & Putnam, Kelly & McKibbin, Laura (2007) *Health at Every Size. A Compassionate, Effective Approach for Helping Individuals With Weight-Related Concerns – Part 1*. AAOHN Journal. 55:4. 143–150.

Rodan, Debbie (2015) Bringing Sexy Back: To What Extent do Online Television Audiences Contest Fat-Shaming. *M/C Journal*. 18:3.

Rose, Nicholas (1999) *Powers of Freedom. Reframing Political Thought*. Cambridge: Cambridge University Press.

Rossi, Leena-Maija (2007) Kyllin hyviä mainosruumiiksi? Hyväksytyn vasrtalon rajojen venyttämistä (televisio)mainonnassa. Teoksessa Katariina Kyrölä & Hannele Harjunen (toim.) (2007) *Koolla on väliä! –Lihavuus, ruumisnormit ja sukupuoli*. Helsinki: Like. 133–160.

Rossi, Leena-Maija & Seppä, Anita (2007) (toim.) *Tarkemmin katsoen. Visuaalisen kulttuurin lukukirja*. Helsinki: Gaudeamus.

Russell, Constance & Cameron, Erin & Socha, Teresa & McNinch, Hannah (2013) "Fatties Cause Global Warming": Fat Pedagogy and Environmental Education. *Canadian Journal of Environmental Education*. 18: 27–45.

- Sandberg, Helena (2004) *Medier och fetma: en analys av vikt*. Lund: Lunds Universitetet.
- Scheper-Hughes, Nancy & Lock, Margareth. M (1987) *The Mindful Body: A Prolegomenon to Future Work in Medical Anthropology*. *Medical Anthropology Quarterly, New Series* 1:1, 6–41.
- Schiebinger, Londa (2000) *Feminism and the body*. Oxford: Oxford University Press.
- Schuftan, Claudio (2003) *Poverty and Inequity in the Era of Globalization: Our need to Change and to Re-conceptualize*. *International Journal for Equity in Health*. 2:4.
- Schütz, Alfred (2007) *Sosiaalisen maailman merkityksessä rakentuminen*. Suomentanut Veikko Pietilä. Tampere: Vastapaino. Saksankielinen alkuteos 1932.
- Seeman, Neil & Luciani, Patrick (2011) *XXL: Obesity and the Limits of Shame*. Toronto: University of Toronto Press.
- Seppä, Anita (2007) *Kulttuurin kuvallistuminen. Teknologisoitumisen seuraus vai teoreettinen ylilyönti?* Teoksessa Leena-Maija Rossi & Anita Seppä (toim.). *Tarkemmin katsoen. Visuaalisen kulttuurin lukukirja*. Helsinki: Gaudeamus. 14–35.
- Seppänen, Janne (2002) *Katseen voima. Kohti visuaalista lukutaitoa*. Tampere: Vastapaino.
- Setälä, Vienna (2009) *Vastuulliset biokansalaiset ja kenttäasiantuntijat läskikapinassa*. *Sociologia*. 4: 269–285.
- Shifman, Limor (2014) *Memes in Digital Culture*. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- Shilling, Chris (2004) *The Body and social theory*. London: Sage Publications.
- Sinnappan, Suku & Farrell, Cathy & Stewart, Elizabeth (2010) *Priceless Tweets! A Study on Twitter Messages Posted During Crisis: Black Saturday*. *ACIS 2010 Proceedings*. 39.
- Sirkkunen, Esa (2009) *Aidattu vai avoin verkko? Omaehtoisen toiminnan muodot ja rajat sosiaalisen median tiloissa*. Teoksessa Seija Ridell, Päivi Kymäläinen & Timo Nyyssönen (toim.) *Julkisen tilan poetiikkaa ja politiikkaa. Tieteidenvälisiä otteita vallasta kaupunki-, media- ja virtuaalituloissa*. Tampere: University Press.
- Sirkkunen, Esa (2006) *Vertaismedia haastaa perinteisen joukkomedian*. Teoksessa Pekka Aula & Janne Matikainen & Mikko Villi (toim.) *Verkkoviestintäkirja*. Helsinki: Yliopistopaino. 137–158.
- Skoric, Marko M. (2012) *What is Slack about Slacktivism?* Teoksessa *Inter-Asia Rountable 2012. Methodological and Conceptual Issues in Cyber Activism Research*. Singapore: Asia Research Institute. National University of Singapore. 77–92.
- Stearns, Peter N. (1997) *Fat history. Bodies and Beauty in the Modern West*. New York and London: New York University Press.

Striegel-Moore, Ruth & Wonderlich, Stephen A. & Walsh, Timothy B. & Mitchell, James E. (ed.) (2011) *Developing an Evidence-based Classification of Eating Disorders. Scientific Finding for DSM-5*. Arlington: American Psychiatric Association.

Suominen, Jaakko & Östman, Sari & Saarikoski, Petri & Turtiainen, Riikka (2013) *Sosiaalisen median lyhyt historia*. Helsinki: Gaudeamus.

Suoninen, Eero (2016) *Kielenkäytön vaihtelevuuden analysoiminen*. Teoksessa Arja Jokinen & Kirsi Juhila & Eero Suoninen. *Diskurssianalyysi: Teoria, peruskäsitteet ja käytäntö*. Tampere: Vastapaino.

Suoninen, Eero (1999) *Näkökulma sosiaalisen todellisuuden rakentumiseen*. Teoksessa Arja Jokinen & Kirsi Juhila & Eero Suoninen. *Diskurssianalyysi liikkeessä*. Tampere: Vastapaino, 17–36.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli (2009) *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Ullrich, Ivan & Berger, Miriam & Berman, Avi (2013) *Victimhood, Vengefulness and the Culture of Forgiveness*. New York: Nova Science Publishers, Inc.

Ventura, Patricia (2012) *Neoliberal Culture: living with American neoliberalism*. Surrey: Ashgate.

Vinokur, Amiram D. & Price, Richard H. & Caplan, Robert D. (1996) *Hard Times and Hurtful Partners: How Financial Strain Affects Depression and Relationship Satisfaction of Unemployed Persons and Their Spouses*. *Journal of Personality and Social Psychology*. 71:1. 166–179.

Vichot, Ray (2009) *“Doing it for the lulz?”: Online Communities of Practice and Offline Tactical Media*. Georgia Institute of Technology.

Wang, Shirley, Brownell, Kelly & Wadden, Thomas (2004) *The influence of the stigma of obesity on overweight individuals*. *International journal of obesity*. Nature Publishing Group. 28, 1333–1337.

Weber, Anne (2009) *Manual on hate speech*. Strasbourg: Council of Europe Publishing.

Weller, Katrin & Mahrt, Merja & Burgess, Jean & Bruns, Axel (2013) *Twitter and Society*. New York: Peter Lang Ag.

Wolf, Naomi (1991) *The Beauty Myth: How images of beauty are used against women*. New York: Doubleday.

Zhang, Qi & Wang, Youfa (2004) *Socioeconomic inequality of obesity in the United States: do gender, age, and ethnicity matter?* *Social Science & Medicine*. 58: 1171–1180.

Zhao, Dejin & Rosson, Mary Beth (2009) *How and Why People Twitter: The Role that Micro-blogging Plays in Informal Communication at Work*. New York: ACM. 243–252.

Internet-lähteet

Amnesty International (21.11.2005) UK: New poll finds a third of people believe women who flirt partially responsible for being raped <https://www.amnesty.org.uk/press-releases/uk-new-poll-finds-third-people-believe-women-who-flirt-partially-responsible-being> Viitattu 11.4.2017.

Angelfire. Undefined Al Bundy's fat jokes.
<http://www.angelfire.com/movies/sscreamguy/albundy.htm> Viitattu 5.4.2017.

The Estée Lauder Companies. About. <http://www.bcacampaign.com/about/> Viitattu 8.4.2017.

Fuck yeah! Fat PhD's. Being fatlicious on academia. <http://fuckyeahfatphds.tumblr.com/> Viitattu 21.4.2017.

Gangstination. Go and be fat somewhere else. Dayviews.
<http://dayviews.com/gangstination/407331025/> Viitattu 3.5.2017.

The Guardian (20.11.2009) Kate Moss's motto gives comfort to 'pro-anorexic' community.
<https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2009/nov/20/kate-moss-motto-pro-anorexic> Viitattu 28.4.2017.

Kouri-Group (12.3.2007) Kiintiöläski-teoria. <http://kouri-group.blogspot.fi/2007/03/kiintilski-teoria.html> Viitattu 8.3.2017.

Media Diversity Institute. About. http://www.media-diversity.org/en/index.php?option=com_content&view=article&id=429&Itemid=50 Viitattu 30.3.2017.

Media Diversity Institute. (2016) Stopping Hate: How to Counter Hate Speech on Twitter.
<http://www.stoppinghate.getthetrollsout.org/> Viitattu 30.3.2017.

More to love (23.7.2009) On siistiä olla kiintiöläski. <http://www.moretolove.fi/2009/07/on-siistia-olla-kiintiolaski.html> Viitattu 8.3.2017.

Oxford Dictionary. Tweet. Määritelmä 2.
<http://www.oed.com/view/Entry/377843?rskey=maFoTo&result=1#eid> Viitattu 8.5.2017.

Quickmeme. Go be fat somewhere else. <http://www.quickmeme.com/meme/35l2v3> Viitattu 3.5.2017.

United Nations. Universal Declaration of Human Rights. <http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/> Viitattu 23.1.2017.

Urban Dictionary (7.10.2009) Token fat chick.
<http://www.urbandictionary.com/define.php?term=Token%20fat%20chick> Viitattu 8.3.2017.

Pear Analytics (2009) Twitter study.

<https://web.archive.org/web/20110715062407/www.pearanalytics.com/blog/wp-content/uploads/2010/05/Twitter-Study-August-2009.pdf> Viitattu 23.3.2017

Return of Kings. About. <http://www.returnofkings.com/about> Viitattu 23.1.2017.

Return of Kings (7.10.2013) Fat Shaming Week. <http://www.returnofkings.com/18782/fat-shaming-week> Viitattu 13.2.2017.

Return of Kings (9.10.2013) Always take photos of fat women.

<http://www.returnofkings.com/19009/always-take-photos-of-fat-women> Viitattu 13.2.2017.

Silfverberg, Anu (12.4.2017) Miksi toteuttaa kauneusihanteita, joita inhoaa? Image.

<http://www.image.fi/image-lehti/miksi-toteuttaa-kauneusihanteita-joita-inhoaa-anu-silfverbergin-hieno-essee> Viitattu 3.5.2017.

Tonjes, Meghan (12.10.2013) #FatShamingWeek. Youtube.

<https://www.youtube.com/watch?v=DX9--Gawyhw&feature=youtu.be> Viitattu 5.4.2017.

Tumblr. What is Tumblr? <https://www.tumblr.com/> Viitattu 26.4.2017.

Twitter. #fatshamingweek. 500 twiittiä aikaväliltä 8.-13. lokakuuta 2013.

<https://twitter.com/search?l=&q=%23fatshamingweek%20since%3A2013-10-07%20until%3A2013-10-14&src=typd> Viitattu 10.3.2017.

Twitter (2017a) Twitter usage / Company facts. <https://about.twitter.com/company> Viitattu 14.3.2017.

Twitter (2017b) Ota yhteyttä tukeen. <https://support.twitter.com/forms> Viitattu 5.4.2017.